

13.12.2017

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

22 – 2017

Kokousaika: 13.12.2017 klo 16.00 – 20.39

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

22 – 2017

Mötestid: 13.12.2017 kl 16.00 – 20.39

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragnings-
lista i vilka någon har yttrat sig.

13.12.2017

455 §.....	7
Esityslistan asia nro 4	7
PERIAATEPÄÄTÖS LAUSUNNOKSI SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖLLE HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA LAIKSI ASIAKKAAN VALINNANVAPAUESTA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLOSSA	7
Apulaispormestari Vesikansa	7
Apulaispormestari Pakarinen	9
Valtuutettu Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)	10
Valtuutettu Honkasalo	11
Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)	12
Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)	12
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	13
Valtuutettu Aro (vastauspuheenvuoro)	13
Valtuutettu Meri (vastauspuheenvuoro)	13
Valtuutettu Karhuvaara	13
Valtuutettu Anttila	15
Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	16
Valtuutettu Honkasalo (vastauspuheenvuoro)	16
Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)	17
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	17
Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)	17
Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	18
Valtuutettu Jalovaara	18
Valtuutettu Vuorjoki	19
Valtuutettu Parpala (vastauspuheenvuoro)	21
Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)	21
Valtuutettu Vartiainen (vastauspuheenvuoro)	22
Valtuutettu Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)	22
Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)	23
Ledamoten Wallgren (replik)	23
Valtuutettu Honkasalo (vastauspuheenvuoro)	23
Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)	24
Valtuutettu Vanhanen (vastauspuheenvuoro)	24
Valtuutettu Asko-Seljavaara	24
Valtuutettu Vartiainen (vastauspuheenvuoro)	26
Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro)	26
Valtuutettu Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)	26
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	27
Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro)	27
Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)	27
Valtuutettu Parpala (vastauspuheenvuoro)	27
Valtuutettu Muurinen	28

13.12.2017

Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)	29
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	30
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	30
Valtuutettu Koulumies (vastauspuheenvuoro)	30
Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)	31
Valtuutettu Kivekäs (vastauspuheenvuoro)	31
Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)	32
Apulaispormestari Vesikansa	32
Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)	33
Valtuutettu Meri (vastauspuheenvuoro)	34
Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)	34
Valtuutettu Mutttilainen (vastauspuheenvuoro)	34
Valtuutettu Urho	34
Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro)	35
Valtuutettu Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)	36
Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	36
Valtuutettu Sazonov	37
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	38
Valtuutettu Honkasalo (vastauspuheenvuoro)	39
Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)	39
Valtuutettu Urho (vastauspuheenvuoro)	39
Valtuutettu Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)	40
Valtuutettu Vartiainen (vastauspuheenvuoro)	40
Valtuutettu Holopainen	40
Valtuutettu Moision	42
Ledamoten Finne-Elonen (replik)	43
Valtuutettu Vartiainen (vastauspuheenvuoro)	43
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	44
Valtuutettu Moision (vastauspuheenvuoro)	44
Ledamoten Wallgren (replik)	45
Valtuutettu Vanhanen	45
Valtuutettu Malin	46
Valtuutettu Saxberg	47
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	48
Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)	49
Valtuutettu Hernberg (vastauspuheenvuoro)	49
Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro)	49
Valtuutettu Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)	50
Valtuutettu Aro	50
Valtuutettu Mari Rantanen	51
Valtuutettu Parpala	53
Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)	54
Valtuutettu Vanhanen (vastauspuheenvuoro)	54

13.12.2017

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	55
Valtuutettu Soininvaara.....	55
Valtuutettu Arajärvi	56
Valtuutettu Peltokorpi.....	57
Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)	59
Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)	59
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	60
Valtuutettu Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)	60
Valtuutettu Eero Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	60
Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)	61
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	61
Ledamoten Månsson	61
Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)	63
Ledamoten Månsson (replik)	63
Valtuutettu Parpala (vastauspuheenvuoro).....	64
Valtuutettu Soininvaara (vastauspuheenvuoro)	64
Valtuutettu Saxberg (vastauspuheenvuoro).....	65
Valtuutettu Urho (vastauspuheenvuoro)	65
Valtuutettu Kivelä.....	65
Valtuutettu Koulumies (vastauspuheenvuoro)	67
Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro).....	67
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	68
Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)	68
Valtuutettu Koulumies (vastauspuheenvuoro)	69
Valtuutettu Urho (vastauspuheenvuoro)	69
Valtuutettu Kivekäs	69
Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)	71
Valtuutettu Ohisalo	71
Valtuutettu Muurinen (vastauspuheenvuoro)	72
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	73
Valtuutettu Ohisalo (vastauspuheenvuoro).....	73
Ledamoten Wallgren.....	73
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma.....	74
Valtuutettu Meri.....	75
Valtuutettu Aro (vastauspuheenvuoro)	76
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	76
Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)	76
Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)	77
Valtuutettu Anttila.....	77
Valtuutettu Saxberg (vastauspuheenvuoro).....	78
Valtuutettu Meri (vastauspuheenvuoro)	79
Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)	79
Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro).....	80

13.12.2017

Valtuutettu Vepsä	80
Valtuutettu Bogomoloff	81
Valtuutettu Arhinmäki.....	82
Valtuutettu Meri (vastauspuheenvuoro)	83
Valtuutettu Muurinen (vastauspuheenvuoro)	84
Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)	84
Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro).....	85
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	85
Valtuutettu Saxberg (vastauspuheenvuoro).....	85
Valtuutettu Raatikainen.....	86
Valtuutettu Koivulaakso (vastauspuheenvuoro).....	86
Valtuutettu Meri (vastauspuheenvuoro)	86
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	87
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	87
Valtuutettu Kaleva.....	87
Valtuutettu Koivulaakso (vastauspuheenvuoro).....	88
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	88
Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro)	89
Valtuutettu Raatikainen (vastauspuheenvuoro)	89
Apulaispormestari Vesikansa	89
Valtuutettu Koulumies (vastauspuheenvuoro)	90
Valtuutettu Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)	90
Valtuutettu Vuorjoki.....	91
Valtuutettu Kaleva (vastauspuheenvuoro)	92
Valtuutettu Peltokorpi.....	92
 456 §.....	 93
Esityslistan asia nro 5	93
SELVITYS VUODEN 2016 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA SUORITETUISTA TOIMENPITEISTÄ.....	93
 Valtuutettu Koivulaakso	 93
Valtuutettu Aro	95
Valtuutettu Alametsä.....	96
Valtuutettu Arajärvi	97
Valtuutettu Pennanen	97
Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro).....	98
Ledamoten Wallgren.....	99
Valtuutettu Vuorjoki.....	99
 457 §.....	 100
Esityslistan asia nro 6	100

13.12.2017

LÄNSI-PAKILAN PAKILANTIEN JA VÄLITALONTIEN RISTEYKSEN YMPÄRISTÖN ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12249)	100
Valtuutettu Klemetti.....	100
458 §.....	101
Esityslistan asia nro 7	101
HERTTONIEMEN SAIRAALAN ALUEEN ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAN MUUTOS (NRO 12444)	101
Apulaispormestari Sinnemäki	101
Valtuutettu Arhinmäki.....	102
Valtuutettu Venemies (vastauspuheenvuoro)	103
Valtuutettu Oskala	103
Valtuutettu Muttilainen	104

13.12.2017

---

455 §

Esityslistan asia nro 4

PERIAATEPÄÄTÖS LAUSUNNOKSI SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖLLE HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA LAIKSI ASIAKKAAN VALINNANVAPAUSTESTA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLOSSA

Apulaispormestari Vesikansa

Arvoisa puheenjohtaja.

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Käsittelyssämme on tänään Helsingin lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa. Hallituksen sote-uudistuksella on 2 poliittisesti valittua päälinjaa. Näistä toinen on maakunnat, joista arvoisa pormestariimme on esittänyt julkisuudessa riittävän määrän erittäin aiheellista kritiikkiä, ja lisäksi tämä käsittelyssämme oleva hallituksen valitsema valinnanvapausmalli. Minkälaisen vastauksen lausuntomme antaa mallille? Valinnanvapaus näin toteutettuna ei toimisi. Esityksestä voi kyllä poimia osia, jotka voisivat toimia, mutta kokonaisuus ei pysy kasassa.

Julkisuudessa on tällä kuulemiskierroksella paljon puhuttu erikoissairaanhoidon asiakasasetelista. Esimerkiksi kiireettömässä leikkaustoiminnassa jaettaisiin asiakaseteleitä, joissa ongelmaksi muodostuu se, että julkisella puolella joudumme kuitenkin jatkossa pitämään yllä päivystystä ja muuta kapasiteettia. Nyt tätä toimintaa ylläpitävä toiminta yritetään siirtää terveysalan firmoille, ja linjamme tämän suhteen on luonnollisesti kriittinen, kuten on esimerkiksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin HUSin ja monien muiden lausuntojen. Tämän osalta hallituskin on tätä kritiikkiä jo kuullut, ja alkaakin kuulostaa, että tähän muutoksia on tulossa.

Julkisuudessa on tällä kertaa puhuttu turhan vähän perustason suoran valinnan palveluiden aiheuttamista ongelmista. Hallitus on joutunut muuttamaan ehdotustaan tällä puolella huomattavan paljon. Aiemmista palvelukokonaisuuksista on karsittu suuri osa, ja jäljellä on oikeastaan vain terveyskeskus ja niukasti sosiaalipalveluita. Lähinnä neuvontaa,

13.12.2017

---

jonka rooli ja yhteys varsinaisiin sosiaalipalveluihin on hyvin epäselvä. Helsingissä tehdään sote-palveluita eri perspektiivillä. Me haluamme ottaa koppia entistä paremmin nimenomaan paljon tukea tarvitsemista. Tämä on paitsi myös oikein myös kustannustehokasta, sillä muuten perusterveiden ihmiset flunssat eivät juuri järjestelmäämme rasita, vaan haasteita ja kustannuksia tuottavat enemmän apua ja tukea tarvitsevien ihmisten palvelut.

Lakiesitys pakottaa maakunnat järjestämään perustason palvelut tietyllä varsin kaavamaisella tavalla, jota säädellään muun muassa, minkälaisia erikoissairaanhoidon aloja sote-keskuksissa on oltava. Emme saisi jatkossa itse päättää, minkälaisissa kokonaisuuksissa palveluja tarjotaan. On vaikea nähdä, että näin jähmeästä asiain järjestelystä olisi hyötyä muille kuin suurille terveysyrityksille.

Lausuntomme ei ole pelkästään negatiivinen. Näemme, että lakiluonnos pääosin edistäisi toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa. Mahdollisuuksia siis on, vaikkakin on hyvä huomata, että integraatioon liittyviä innovaatiota on ehkä turha odottaa mallin kanssa. Yksi sote-uudistuksen alkuperäisistä tavoitteista oli selkiyttää sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusta ja samalla myös hillitä kustannusten kasvua. Jokaisella maakunnalla on käytössään vain tietty määrä rahaa. Tämä tarkoittaa, että yhden järjestelmän osan kallistuessaa täytyy rahat kaivaa jostain muualta. Suomesta on tällä hetkellä vaikea löytää asiantuntijaa, joka ei olisi varoittanut esitetyn mallin kasvavista kustannuksista sekä perustasolla että erikoissairaanhoidossa. Ongelma pelkästään toisessa aiheuttaa siis koko sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kriisin, johon maakunta joutuu vastaamaan.

Oma mielipiteeni on, että olisi helsinkiläisten etu, että hallitus miettisi valinnanvapauslainsäädännön uusiksi. Suurimmassa osassa asioita maakunnat tietävät itse varsin hyvin, mille palveluille löytyy toimivat markkinat ja mille ei. Jos jotain pakkoa kilpailun avaamiseen kuitenkin halutaan, voitaisiin se tehdä valtakunnallisesti siten, että kun maakunnat on saatu toimimaan vakaasti ja tehokkaasti, tätä kilpailua avattaisiin. Samalla kannattaisi luoda listaa palveluista, joita ei pidä parhaiden asiantuntijoiden tiedon perusteella siirtääkään markkinoiden armoille. Sote-uudistus kannattaisi tehdä kunnolla, mutta nyt sitä tehdään monin tavoin väärin. Uudistuksen keskiössä tuntuvat olevan alan yritykset ihmisten sijaan, ja eihän sen näin pitäisi olla.

Kiitän erittäin hyvästä pohjasta kaupungin viranhaltijoita. Lisäksi kiitän asiaan hyvin perehtynyttä sosiaali- ja terveyslautakuntaa, joka ei säästellyt itseään lausunnon muokkaamisessa. Muutoksia tuli reilu pino matkalla, mutta kuten olette varmasti lausunnon lukeneet, lausunnon

13.12.2017

---

kokonaisuus on hyvin hallittu ja looginen. Kiitos siitä. Odotan vilkasta keskustelua innolla.

Apulaispormestari Pakarinen

Hyvä puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

Suomessa on yli 14 000 yksin yrittäjää ja 3 000 alle 10 henkeä työllistävää yritystä sosiaali- ja terveysalalla. Yrittäjälle asiakkaan tyytyväisyys ja palvelun laatu ovat kunnia-asia yksinkertaisesti siitä syystä, että yrittäjällä ei ole varaa mihinkään muuhun. Keskustelu valinnanvapaudesta on kaiken kaikkiaan saanut hyvin erikoisia sävyjä, joissa oletuksena on, että yksityiset toimijat alihoitavat ja riistävät rahat kylmäkiskoisesti. Harva ala jos mikään pärjää ilman julkisen sektorin ja yksityisten toimijoiden hyvää yhteistyötä. Julkinen sektori valvoo ja vastaa viime kädessä, mutta emme pärjää ilman yrityksiä edes Helsingissä.

Toisin kuin maakuntauudistuksella, joka on hallinnon uudistus, valinnanvapaudella tähdätään palvelujen parantamiseen nimenomaan asiakkaan näkökulmasta. Meillä on selvää näyttöä sille, että jonot ovat lyhentyneet muissa maissa valinnanvapauden myötä. Me emme aina Helsingissäkään pysty takaamaan hoitoon pääsyä kohtuullisessa ajassa. Jonot maksavat sekä veronmaksajien rahapanosten että inhimillisen kärsimyksen muodossa. Mitä enemmän meillä on palveluntuottajia, sitä parempi on saatavuus. Se on selvää, vaikka virkamiestemme valmistelemasta lausuntoluonnoksesta tämä kohta on poliittisesti muokattu päälaelleen.

En usko siihen myöskään, että terve kilpailu ei parantaisi laatua sote-palveluissa. Tiedämme, että merkittäviä innovaatioita Suomessa tulee alalla kuin alalla yksityisten toimijoiden keksiminä ja investoimina. Yksityinen kirittää julkista laadussa ja uusien asioiden hyödyntämisessä. Tarvitsemme molempia, yksityistä ja julkista, pieniä ja isoja toimijoita.

En ole terveydenhoidon ammattilainen, mutta olen taustaltani yrittäjä, ja minulle eivät tästä näkökulmasta ole ihan avautuneet esitetyt argumentaatiot valinnanvapautta vastaan. Valinnanvapaudessa avaintekijä on se, että asiakas saa valita, eli kansanomaisemmin hän voi äänestää ja loillaan. Tällä hetkellä se on mahdollista vain, jos on rahaa, jolla valita.

On esitetty myös väitteitä, että yksityisen palvelun laatu olisi huonompaa kuin julkisen. Jos laatu on huonoa tai hoito puutteellista, miksi asiakkaat silloin vaihtaisivat yksityiselle puolelle hoitoon? On ihmisten ali-

13.12.2017

---

arvioimista väittää, että he eivät siihen kykenisi. Tietenkin on myös huolehdittava siitä, että hoitoa saadaan kaikille.

Toisaalta on myös kuultu, että yksityinen olisi niin hyvä ja houkutteleva, että julkinen sektori typistyisi. Yksityiset toimijat pystyvät houkuttelemaan paremmin asiakkaita, mutta mielestäni meidän pitäisi luottaa vahvasti kaupungin omaan toimintaan. Se on laadukasta, eikä silloin pitäisi tulla näitä ongelmia.

Yrittäjänä myös voi pitää varsin erikoisena puheena sitä, että ammatti-ihmiset laiminlöisivät etiikkaansa vain siitä johtuen, minkä sektorin alalla he toimivat. Lääkärit, fysioterapeutit, sairaanhoitajat valmistuvat kaikki hyvistä kouluista Suomessa, ja he haluavat auttaa ihmisiä parhaansa mukaan. Jos näin ei olisi, reaktio näkyisi kyllä asiakkaissa.

Meidän tulisi tavoitella sote-malia, jossa on useita erilaisia tuottajia. Pienet yritykset voivat erikoistua, ja asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin avulla heidän osaamisensa on myös helsinkiläisten käytössä. Ihmisiä kiinnostaa, että he saavat asiansa ja vaivansa hoidetuksi – ei se, minkä niminen pulju tämän hoitaa, kunhan laatu ja palvelut ovat kohdillaan. Tähän meidän pitäisi tähdätä niin julkisella kuin yksityiselläkin puolella rinta rinnan.

Suomalaiset ovat vuonna 2030 Euroopan vanhin kansa. Siinä riittää tekemistä niin julkisille kuin yksityisille toimijoille.

Kiitos.

Valtuutettu Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Voisin tässä vain huomauttaa, kun lähdettiin liikkeelle siitä, että puhutaan yrittäjien määrästä, ja kun suurin osahan näistä on hyvin pieniä, mutta kuten me tiedämme tässä mallissa, sehän pääasiassa loisi meille oligopoleja, paikallisia monopoleja ja, sen lisäksi valtakunnallisesti oligopoleja suurten yritysten, jotka jo nyt valtaavat aggressiivisesti markkinoita, niiden komennossa toimivan sosiaali- ja terveystaloustalouden järjestelmän, ja se ei voi olla tavoiteltavaa. Se myös jälkikäteen tekee mahdolltomaksi käytännössä purkaa nyt tehtäviä päätöksiä, jos sellainen vastuuton virhe päästäisiin tekemään. Tämän takia olen erittäin kiitollinen siitä, että Helsinki näyttää olevan kallistumassa varsin kriittisesti tätä lausuntoa kohtaan.

13.12.2017

Yksi esimerkki siitä, miten yksityiset, vaikka eivät ehkä haluaisi hoitaa huonosti tai muuta, mutta tietysti ne toimivat sen oman markkinalogiikkansa mukaisesti, niin nyt kun on tehty erinäisiä kokeiluja, niin edelleen lähetykset ovat kasvaneet merkittävästi niissä paikoissa, missä kapi-taatiokorvauksella on menty näiden kokeilujen aikana.

Kiitos.

Valtuutettu Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Nyt käsiteltävänä oleva kaupunginhallituksen esitys lausunnoksi hallituksen soten valinnanvapausesitykseen on erittäin kriittinen – se on suorastaan totaalinen tyrmäys, ja tämä on todella merkittävä asia. Hallituksen valinnanvapausesitys on Suomen historiassa aivan ennennäkemätön yritys markkinaehtoistaa sote-palvelut ja avata ne yksityisten yritysten ja ennen kaikkea ylikansallisten suurten sote-yritysten vapaaksi temmelyskentäksi.

Valinnanvapaus on tehokas iskulause – kaikki meistä haluavat lisää mahdollisuuksia valita, kaikki meistä pyrkivät tavoittelemaan vapautta. Hallituksen valinnanvapausmallissa on kuitenkin kyse yritysten vapaudesta voittoon, ei yksilön vapaudesta saada laadukasta hoitoa. Surullisinta koko hallituksen sote-esityksessä on, että sen alkuperäiset tavoitteet hoidon saavutettavuuden ja integraation lisäämisestä ovat kauan aikaa sitten unohtuneet – saatikka eriarvoisuuden vähentäminen ja terveyserojen kaventaminen. Lisäksi lukuisten eri asiantuntijoiden mukaan hallituksen valinnanvapausesitys johtaisi massiiviseen kustannusnou-suun.

On tärkeä muistaa, miten valinnanvapausmalli ui sote-esitykseen. Keskusta sai alun perin maakuntamallin ja kokoomus valinnanvapausmallin. Tämä kahtiajako tulee ilmi myös valtaosassa niitä käsittelyitä, joissa nyt käsillä oleva valinnanvapausesitys on eri puolella Suomea jo nyt ollut. Kokoomus on jäänyt harvinaisen yksin puolustamaan hallituksen valinnanvapausesitystä. Niin myös Helsingin kaupunginhallituksessa, jossa kokoomuksen esittämä vastaesitys hävisi 5–10.

Hyvät valtuutetut.

Valinnanvapausesityksen yksi suurimpia ongelmia, mistä on puhuttu vielä melko vähän, on se, miten se tulee kustannuspaineiden takia ko-rottamaan asiakasmaksuja ja kuinka tämä kustannusnousu tulee koh-

13.12.2017

---

distumaan ennen kaikkea pienituloisten kannettavaksi. Nykyjärjestelmän suurin epäkohta on, että sairastaminen on suhteettoman kallista pienituloisille ja paljon sairastaville. Tällä hetkellä asiakasmaksuja maksetaan toimeentulotuesta ja yhä useammat joutuvat ulosottoon juuri asiakasmaksujen vuoksi. Asiakasmaksut ovatkin eriarvoisuusnäkökulmasta aivan kaiken a ja o. Merkittävää on, että nyt esitetty hallituksen valinnanvapausmalli tulee madaltamaan asiakasmaksuja niiden osalta, joilla jo nyt menee hyvin, ja taas puolestaan korotus tulee tuntumaan ennen kaikkea heikoimmassa asemassa olevien kohdalla. Ja tämä puolestaan kasvattaa hyvinvointi- ja terveyseroja merkittävästi.

Hyvät valtuutetut.

Hallituksen valinnanvapausesitys on siitä poikkeuksellinen, että tieteen-tekijät kautta Suomen ovat samoilla linjoilla ja yksimielisiä – harvinaisen yksimielisiä – että esitys on surkea, vaillinainen ja että se tulee kasvatamaan niin kustannus- kuin hyvinvointi- ja terveyseroja ja romuttamaan maailmanlaajuisestikin korkealaatuisen erikoissairaanhoidon. Merkittävää on, että maan hallitus on tähän mennessä ohittanut tieteen-tekijöiden kritiikin olankohautuksella. Valinnanvapausesityksessä on siten kyse yksin ja ainoastaan poliittisesta arvovalinnasta.

Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Heti näin alkuun on hyvä palauttaa mittakaavaa mieleen. Valtuutettu Honkasalo totesi tämän olevan historiallisen massiivinen yksityistämisoperaatio. No, lukujen valossa yksityisten osuus kasvaisi yleisesti sote-palveluissa 16–24 %:iin ja erikoissairaanhoidossa, mistä erityisesti keskustellaan, 4–7 %:iin. Eli historiallisen mittavasta ja ylitsevuotavasta yksityistämisoperaatiosta puhuminen on lähinnä pelottelua ja vähintäänkin liioittelua.

Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämä arvio muutamista prosenteista erikoissairaanhoidossa yksityistämisen osuudessa oli aika maltillinen. Jos katsotaan esimerkiksi HUSin lausuntoa, joka on jätetty viime viikolla, niin siinä arvioidaan, että se osuus erikoissairaanhoidosta, jossa veloitettaisiin käyttämään asia-

13.12.2017

---

kasseteliä, on yli puolet, eli puhutaan todella merkittävästä muutoksesta.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kyllä tämä markkinaistaminen on tässä esityksessä merkittävä. Tässä laissa sanotaan, että 5,8 miljardia terveydenhoidon kustannuksia ja sosiaalitoimen voi siirtyä siis yksityissektorille. Ja sitten HUSin lausunnossa sanotaan, että he ovat laskeneet, että se on 8 miljardia, ja se on 67 % HUSin erikoissairaanhoidon tuotantokapasiteetista. Kyllä se aika merkittävä määrä kuitenkin on.

Valtuutettu Aro (vastauspuheenvuoro)

Haluaisin myös tarkentaa vähän näitä lukuja. Tässä valtuutettu Sazonov puhui 5–25 %:sta, kun puhutaan tästä yksityisestä sosiaali- ja terveystuotannosta, mutta tämä on vuoden kuluttua valinnanvapauden laajentamisesta. Meidän ei tarvitse lukea kuin tätä ihan tämän lakiesityksen omaa vaikutusarviointia, jossa sitten kerrotaan, että kuitenkin siitä seuraavana vuonna määrä nousisi jo 35 %:iin ja voisi nousta jopa 40 %:iin. Että kyllä tämä minun mielestäni on aika massiivinen yksityistämishanke.

Valtuutettu Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

En ylipäänsä ymmärrä, mikä tässä yksityisessä palveluntuottajassa on niin paha. Jos me mietimme muita perustarpeitamme – on se sitten asuminen, nukkuminen, ruoka, harrastukset, työpaikat – suurin osa meistä toimii ja tämä ovat yksityisiä tuottajia. Mikä näissä terveyspalveluissa on niin erilaista, että siinä se yksityinen tuottaja on yhtäkkiä paljon pahempi kuin muissa? Tätä minun on vaikea ymmärtää, eikä kukaan ole minulle vielä pystynyt sitä selittämään.

Valtuutettu Karhuvaara

Arvoisa puheenjohtaja ja valtuutetut.

13.12.2017

Tämä lausunto, joka nyt on saatu aikaiseksi aikamoisten kompromissien tuloksena ilmeisesti, on kuitenkin yllättävän monipuolinen ja ottaa kantaa moneen asiaan helsinkiläisestä näkökulmasta. Yksi asia, mikä minua kuitenkin siinä häiritsee, niin kuin häiritsee aika monessa muusakin asiasta nousseessa lausunnossa, on se, että syy, minkä takia meillä on sairaanhoitokuluja, syy, miksi meillä on erikoissairaanhoito kuormittunut, syy, miksi ihmiset ovat tyytymättömiä hoitoon pääsyyn, on usein myös se, että meidän pitäisi pystyä arvioimaan terveystalvelujen ja sosiaalipalvelujen vaikuttavuutta ja näkemään se muun muassa siinä, että hakeutuminen esimerkiksi erikoissairaanhoitoon olisi pienempää kuin se on tällä hetkellä.

Mistä johtuu, että pyöröovisyndrooma toimii edelleen? Menet päivystykseen. Sinut palautetaan kotiin. Menet seuraavana päivänä sinne uudelleen. Tai toinen vaihtoehto, että et pääse edes siihen peruslääkäripalveluihin, missä voisit kenties keskustella jonkun kanssa siitä, tarvitsetko ylipäättänsä ottaen erikoissairaanhoidon palveluja vai selviäisitkö a) elämäntapamuutoksella, b) lääkityksen uusimisella, c) jollain muulla tavalla, millä saat arjen sujumaan esimerkiksi sairauden kanssa. Hoitoon hakeutumattomuus voi olla myös mittari, joka ei välttämättä ole negatiivinen.

Te ette voi uskoa, että jos ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen ja kalliiden toimenpiteiden jälkeinen hoito ja kuntoutus toimivat ihan oikeasti, että niillä olisi kustannuksia vähentävä vaikutus. Nostankin tässä keskustelussa esiin sen, että kunnat voivat aktiivisella terveyden ja hyvinvoinnin edistämisellä vähentää terveyseroja, saada henkilöstön riittämään, saada valtakunta- ja maakuntatasolla aikaa selviä säästöjä. Järjestämisvastuun ja tilojen pitäisi vahvistaa sosiaalityön ja terveystoimen yhteistyötä, koska yleensä inhimillistä hätää ja kustannuksia aiheuttavat ongelmat kulkevat käsi kädessä.

Yhteistyö kalleimmaksi tulevien kansanryhmien elämänlaadun parantamiseksi, koulutuspaikkojen sisällöksi ja koulutuspaikkojen sijainnissa, vaikeasti työllistettävien työvoimapalveluissa ja elämänhallinnan tuessa tulisi tehdä koordinoituna kuntien yhteistyönä – ei pelkästään kaupunkien sisällä. Kuntien palvelunohjaus ja neuvonta tulee toteuttaa matalalla kynnyksellä, helposti ja palveluverkkoja tuntevasti. Korostan palveluverkkoja tuntevasti. Sen neuvojan pystyy tai täytyy pystyä neuvomaan myös järjestöjen, ehkä joidenkin muiden tuottajien kuin julkisen sektorin palvelujen piiriin. Ja siitä hyötyvät nimenomaan ne heikoimmat asiakkaat.

Valinnanvapauskeskustelu vie sivuraiteille siitäkin tosiasiaista, että suuri osa kansaa haluaa valita hyväksi osaajaksi tiedetyn lääkärihenkilön tai

13.12.2017

---

terveysammattilaisen riippumatta siitä, missä organisaatiossa tämä työskentelee. Tämän takia terveydenhuollon ammatillinen koulutus tulee pitää ajan tasalla, ja itse jotenkin koen, että laajemmilla hartioilla se on mahdollista, ja se johtaa automaattisesti hyvään yhteistyöhön, jos se tapahtuu kaikkien toimijoiden välissä. Eli ei valinnanvapaus ole kiro-sana, se on mahdollisuus.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensinnäkin Helsingin kaupunginhallituksen lausunto on mielestäni hyvän kriittinen, niin kuin monet muutkin lausunnot ovat asiassa olleet. Erityisesti kiitosta pitää tässä yhteydessä antaa 2 taholle eli medialle, lähinnä valtakunnallisille lehdille ja Ylelle. Ilman niiden aktiivista roolia kansalaiset eivät tietäisi sote-uudistuksesta ollenkaan niin kuin tällä hetkellä tietävät. Kaikki valtamediat ovat antaneet runsaasti tilaa kriittisille asiantuntijapuheenvuoroille ja myös molemmilta puolilta ajatellen vaikka tämän päivän mielipidepalstoja, ja siitä todella kiitos.

Tämä asian avaaminen olisi pitänyt tietysti tapahtua valtioneuvoston toimesta, joka asiaa valmistelee, niin kuin hyvään valmistelutapaan kuuluu, mutta näin ei ole tapahtunut, joten tässä on valmistelussa men-ty päinvastoin.

Sitten jos katsoo tätä kritiikkiä, mitä on annettu, niin kautta linjan voi sanoa, että oikeastaan lukuun ottamatta isoja kansainvälisiä yrityksiä, pörriäisiä ja terveystaloja ja niin edelleen, kaikki muut asiantuntijapuheenvuorot ovat olleet todella erittäin kriittisiä. Erityisen kiitoksen annan kyllä Sirpa Asko-Seljavaaralle, joka on ahkerasti tuonut myös oman ammattitaustansa perusteella helsinkiläistä kriittistä näkökulmaa ryhmästään poikkeavasti. Näin ollen kun kaupungin lausunnossa on sosi-aalidemokraattien ehdotuksesta esitetty, että tämä lausunto pitäisi val-mistella uudelleen, tuen sitä näkemystä erittäin voimakkaasti, koska se todella tarvitsisi sen – ja nimenomaan, että se on valinnan mahdolli-suuksia ja mieluummin nykyistä järjestelmää kehittämällä.

Tämä uudistaminen tarkoittaa myös sitä, että sote-uudistuksessa myös valinnanvapauden yhteydessä on jäänyt pohtimatta tärkeitä asioita. Tänä päivänä on nostettu esiin työterveydenhuollon merkitys. Sehän antaa melkein puolelle, melkein 2 miljoonalle ihmiselle valinnan oikeu-den suoraan myös erikoissairaanhoidon. Työ terveyshuollon merkitys, joka on lähinnä pitkälti yksityissektorin käsissä, on noin miljardin euron summa, ja meidän tervein väestönosamme voi valita suoraan ilman mi-

13.12.2017

---

tään. Tosin työnantaja valitsee heille sen palveluiden tuottajan. He eivät voi sitä palveluntuottajaa itse valita, mutta joka tapauksessa heillä on suora väylä, ja tämä on kyllä sellainen epäoikeudenmukaisuus, joka olisi pitänyt korjata tässä yhteydessä. Mutta heti alkuvaiheessa tämä asia siirrettiin syrjään. Sote-uudistus ei koske työterveydenhuoltoa. Tiedä, että suurin kanto kaskessa on ammattiyhdistysliike ja työnantaja- ja työntekijäjärjestöt SAK:sta Akavaan saakka, ja siinä mielessä olisin toivonut kyllä, että työntekijäjärjestöt etenkin olisivat kantaneet kortensa kokoon ja todenneet, että nyt tämä asia korjataan, niin kuin muissa maissa on käytäntö.

Rahoitusratkaisut. Viittaaan Veronika Honkasalon puheenvuoroon. Rahoitusratkaisut ovat todella merkittävä, iso juttu, jota ei ole ollenkaan ratkaistu, ja se tulee vaikuttamaan myös valinnanvapausasiaan. Totta kai rahoituslaki meni aikaisemmin jo lausunnoille, mutta tällä hetkellä sen merkitystä ei saa unohtaa.

Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

En oikein ymmärrä tätä kritiikkiä työterveyshuoltoa vastaan, koska nimenomaan ne ihmiset, jotka pitävät tämän yhteiskunnan rahat pyörimässä ja tekevät tänne tuoton, niin oletteko et sitä mieltä, että heidän pitää jonottaa ihan samoissa jonoissa kaikkien muiden ihmisten kanssa? Lisäksi kaikki me tiedämme, kuinka paljon maksaa yksi sairauspöytäpäivä, ja tällä työterveyshuollolla on äärimmäisen tärkeä tehtävä myös sairauspäivärahojen määrän säätelyssä ja lisäksi komplikaatioiden estämisessä, mitkä tulevat esimerkiksi jostain tapaturmasta.

Valtuutettu Honkasalo (vastauspuheenvuoro)

Karhuvaaran kannattaisi tutustua nykytyöelämän realiteetteihin. On luokuisa määrä prekaarissa asemassa olevia ihmisiä, jotka eivät työterveyshuoltoon ole oikeutettuja, esimerkiksi apurahataiteilijat, apurahatutkijat, pienyrittäjät ja niin edelleen.

Välihuuto!

Tai itsensä työllistäjät. Ja on loukkaavaa näitä ihmisiä kohtaan sanoa, että he eivät ikään kuin pitäisi tätä yhteiskuntaa pyörimässä.

13.12.2017

Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenvuoro.

Veronika Honkasalo totesi yhden puolen tästä asiasta – tämä pitää täysin paikkansa, että osa on ulkopuolella – mutta kukaan ei tietystikään ole ehdottanut sitä enkä minäkään ehdottanut, että työikäiset jätetään hoitamatta. Totta kai heidät hoidetaan ihan niin kuin Ruotsissa, Norjassa ja kaikissa muissakin Euroopan maissa. Se organisoidaan vain toisella tavalla. Ei tällaista ohituskaistamenettelyä ja tällaisten kansainvälisten yritysten suoraa käyttömahdollisuutta korostamalla, vaan se nimenomaan on normaalia terveydenhuollon toimintaa kohteena työikäinen väestö, eikä siellä tarvitse yhtään sen kummemmin jonottaa, jos asiat organisoidaan kunnolla. Siitähän on kysymys.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Meidän pitäisi nyt lopettaa tämä kauhea valitus siitä, ettei pääse hoitoon. Kuuntelin toissa päivänä Helsingin terveysasemien johtaja Olli Huuskosen puheenvuoron, ja hän sanoi, että Helsingissä pääsee hoitoon, ja me pääsemme myös Lauttasaaren terveysasemalla aina hoitoon, kun tarvitsee päästä. Jos on kiire, pääsee heti tai huomenna. Jos ei ole kiire, pääsee noin 10 päivän sisällä. Ei meidän pidä luoda sellaista ylikapasiteettia, että ihmiset odottaisivat siellä, että joku sairaskin tulisi heille. Tätähän nyt tapahtuu yksityisissä yrityksissä, koska siellä on liikaa kapasiteettia.

Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Karhuvaaran kysymykseen, että olemmeko todella sitä mieltä, että työtä tekevien pitäisi jonottaa samoissa jonoissa kuin kaikkien muiden ihmisten, niin olen sitä mieltä, että kaikilla ihmisillä pitää olla tasavertainen oikeus terveyspalveluihin ja yhtä helppo ja sujuva pääsy terveyspalveluihin. Pidän hyvin vaarallisena sellaista ajatusta, että on ihan OK, että jossakin on jotkut jonot, joissa jonotetaan, kunhan työtä tekevät ihmiset pääsevät jollakin tavalla siitä jonon ohi. Minusta on tärkeätä se, että me yhdessä kaikki pidämme huolta siitä, että meillä on yhteiset, hyvät, laadukkaat terveyspalvelut. Kuten tuossa valtuutettu

13.12.2017

Sirpa Asko-Seljavaara totesi, niin esimerkiksi Helsingissä on tehty aika hyvää työtä siinä, että on satu jonoja lyhemmiksi.

Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Olen sitä mieltä myös, että terveyskeskuksissa on saatu jonoja lyhemmäksi ja poistettua ne jopa kokonaan. Sen verran haluaisin tähän nyt esimerkiksi valtuutettu Honkasalolle sanoa, että satun olemaan itse erikoistunut työterveyshuoltoon fysioterapeuttina, ja minulla on ollut vuodesta 1982 Helsinki-Vantaan kaupunkien työterveysliikelaitos omalla työterveysasemanani, jonka kanssa olen siis tehnyt sopimuksen työterveyshuollosta. Olen sitä siitä asti käyttänyt, se on toiminut erinomaisesti.

Lisäksi vielä kannattaa lukea lainsäädäntöä sen verran, että tietää, mihin tietyn kokoiset firmat – muun muassa itsensä työllistävät – ovat oikeutettuja. Kaupunki on ensisijainen palveluntuottaja silloin, jos on esimerkiksi yksityisyrittäjä tai itsensä työllistäjä. Tämä toimii aivan loistavasti, ja juuri tämän takia me teemme terveydenhuollon uudistusta, että kaikilla olisi valtuutettu Vuorjoen sanojen mukaan oikeus laadukkaan sairaan- ja terveydenhoitoon.

Valtuutettu Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä kiltisti odottanut vuoroani. Helsingin valtuuston käsiteltävänä on tänään esitys lausunnoksi sosiaali- ja terveysministeriön hallituksen esitysluonnoksesta laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa. Melkein jo otsikko kertoo siitä, kuinka monimutkaisesta asiasta on kysymys, sisältö vielä enemmän. Se, että asiasta käytetään julkisuudessa valtioneuvostotasolta muun muassa niin monimutkaista kieltä, lienee tarkoituksenmukaista. On helpompi viedä eteenpäin tällaista soppaa, jos ei kukaan ymmärrä, mistä oikeastaan puhutaan – varsinkaan kansan parissa. Sen takia myös haluan kiittää Yleä ja muutamaa muuta mediaa siitä, että ovat vähän suomentaneet näitä asioita.

Onneksi on asiantuntijoita, jotka osaavat lukea rivien välistä. Sosiaalipolitiikan professori Heikki Hiilamo tiivistä Hesarissa viime sunnuntaina oleellisen: ”Suomeen on tulossa nykyistä huonompi terveydenhuolto”. Oma arvioni on, että kaavaillun sote- ja tämän maakuntahärvelin yhdistelemällä terveyssektorimme ajautuu kaoottiseen tilanteeseen. Näin

13.12.2017

---

suuri asia olisi ehdottomasti pitänyt valmistella kaikesta vaikeudesta huolimatta parlamentaarisesti eduskunnassa.

Tämä niin sanottu valinnanvapaus vaarantaa sen myönteisen terveyskehityksen, mitä vuoden 1972 kansanterveyslailla on aikaan saatu. Julkista terveysasemaverkkoa, joka kritiikistä huolimatta toimii Helsingissäkin kohtuullisen hyvin, on kyllä rapautettu tässä, ja nyt ajatellaan, että se voidaan sitten laittaa lopulta roskikseen. Lopputuloksena mielestäni on se vaara, että julkinen terveydenhuolto voi tässä mahdottomassa kilpailutilanteessa, mihin sitä ollaan ajamassa, kokonaan kadota sukupuuttoon täältä Suomesta – ainakin tällä perussektorilla, missä se ollaan laittamassa nyt tähän kilpailutilanteeseen. Tarpeen uudistamisen me kyllä varmasti kaikki tiedämme, mutta se, että tämä kivijalka, mitä on rakennettu vuosikymmenten ajan, ollaan nyt laittamassa tällaiseen kilpajuoksuutilanteeseen, ei ole mielestäni kohtuullista.

Kehotan näitä, jotka kannattavat tätä hallituksen esitystä, katsomaan, mitä Suomeen on saatu aikaiseksi tällä vuoden 1972 kansanterveyslailla. Se aikanaan säädettiin sen takia, että kaikki pääsisivät hoitoon. Näinhän ei ollut ennen sitä, eli ollaan kääntämässä kelloja yli 40 vuotta taaksepäin. Silloin haluttiin muuttaa tilanne, että hoitoon pääsy ei ole kiinni varallisuudesta, ja nyt tämä uhkaa johtaa siihen, että taas näin saattaa käydä. Nyt jo näemme, että terveydenhuoltomme toimivuus on näitten attendojen ja mehiläisten seikkailuille lähdeittäessä vaarannettu, ja näemme, mitä Meri-Lapissa on tapahtunut, mutta vielä ei ole liian myöhäistä kääntyä takaisinpäin. Sen takia kannatan tätä kaupungin hallituksen lausunnon hyväksymistä.

Kiitos.

Valtuutettu Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Olemme antamassa lausunnon lakiehdotuksesta, jonka nimi on valinnanvapauslaki. Tämä nimi on harhaanjohtava, koska tällä lailla ei ole mitään tekemistä vapauden kanssa, paitsi jos tarkoitamme vapaudella yritysten vapautta tuottaa terveyspalveluita veronmaksajien laskuun.

Ihmisten vapautta vaikuttaa omiin sosiaali- ja terveyspalveluihinsa on ilman muuta tärkeätä vahvistaa. Siihen on monia keinoja. Ensinnäkin pitää poistaa esteitä, jotka haittaavat hoidon tai avun hakemista. Yksi niistä ovat korkeat asiakasmaksut. Tähän lakiesitys ei tuo mitään helpotusta. Pikemminkin asiakasmaksut ovat vaarassa nousta, jos mark-

13.12.2017

---

kinakilpailu kannustaa tarjoamaan turhiakin hoitoja ja kustannukset karkaavat käsistä.

Toiseksi pitää vahvistaa ihmisten itsemääräämisoikeutta ja oikeutta osallistua omia sosiaali- ja terveystalvveluitaan koskevien päätösten tekemiseen. Tähänkään lakiesitys ei tarjoa mitään parannusta, vaan maakunnan liikelaitos päättää, mitä palveluita ihminen saa. Palvelut kirjataan asiakassuunnitelmaan, jota asiakkaan kanssa työskentelevien ammattilaisten pitää noudattaa. Tässä luodaan päätöksentekoon byrokraattinen työkalu, joka tekee entistä vaikeammaksi suunnitella hoitoa tai tukea joustavasti asiakkaan ja työntekijän yhteistyössä.

Kolmanneksi pitää lakata juoksuttamasta ihmisiä luukulta luukulle ja rakentaa sellainen sote-palvelujärjestelmä, jonka ihminen ymmärtää ja jonka keskellä ei tee mieli nostaa käsiä pystyyn ja luovuttaa sopivan palvelun etsimisessä. Siksi tarvitaan eri palveluiden integraatiota eli sitä, että lääkärit, sosiaalityöntekijät, psykologit ja muut ammattilaiset yhdessä miettivät, miten asiakkaan ongelmat ratkaistaan. Tällainen yhteistyö kävisi valinnanvapausmallissa hankalaksi, koska palvelut pirstotaan useisiin eri yrityksiin. Järjestelmästä tulee niin monimutkainen ja vaikeasti ymmärrettävä, että varsinkin monia palveluita tarvitsevien, kuten iäkkäiden tai mielenterveys- ja päihdekuntoutujien, voi olla vaikeaa löytää itselleen sopivia palveluita.

Iso ongelma lakiehdotuksessa on, että sote-keskuksissa ei olisi juuri mitään sosiaalipalveluita, jolloin ei ole mahdollista kehittää sosiaalityöntekijöiden, lääkäreiden ja hoitajien toimivaa yhteistyötä. Kuitenkin se, että ihmisten taloudellisia ja sosiaalisia ongelmia ja terveysongelmia voitaisiin jo perustasolla ratkoa vahvassa yhteistyössä, olisi tärkeä keino auttaa kaikkein eniten apua tarvitsevia.

Ainoa vapaus, jonka tämä laki antaa ihmisille, on valinta Mehiläisen, Atendon, Terveystalon, maakunnan palveluntuottajan tai jonkun muun välillä. Mutta mitä iloa on tällaisesta valinnanvapaudesta, jos ei voi oikeasti mistään tietää, kenen tarjoama hoito on parasta? Terveystenhoiton tai sosiaalityön laadun arviointi on ammattilaisellekin vaikea tehtävä, ja käytännössä tavallisille ihmisille tämä valinta olisi arpapeliä.

Tässä lausunnossa, jota meille nyt esitetään, nämä ongelmat on kuvattu erinomaisesti. Vasemmistoliiton valtuustoryhmä onkin erittäin tyytyväinen tähän lausuntoluonnokseen. Kiitos sekä valmistelleille virkamiehille että poliittisille ryhmille hyvästä yhteistyöstä lausunnon valmistuksessa. Toivon, että hallitus ottaa vakavasti tämän Helsingin lausunnon ja myös muut viime aikoina julkaistut eri tahojen hyvin kriittiset asiantuntijalausunnot.

13.12.2017

Niin kuin tässä nyt käsittelyssä olevassa lausunnossa lukee, ”markkinaehtoistaminen aiheuttaa suuria riskejä palvelujärjestelmän toimivuudelle ja ihmisten yhdenvertaisuudelle palveluiden saamisessa”. Vase mmistoliiton ryhmä kannattaa lämpimästi lausuntoehdotuksen lausumaa, että tätä valinnanvapauslakiehdotusta ei viedä eteenpäin. Kuten lausuntoluonnoksessa todetaan, ”sote-uudistuksen valmistelua ja järjestämisvastuun siirtoa maakuntiin pitää jatkaa siten, että tärkeimmiksi tavoitteiksi asetetaan palvelujen tasa-arvoinen saatavuus, terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen, palvelujen integraation vahvistaminen sekä asiakkaiden osallisuuden ja itsemääräämisoikeuden vahvistaminen”.

Sote-uudistus tarvitaan, mutta se pitää tehdä ihmisten ehdoilla, eikä yritysten voitontavoittelua palvelemaan.

Kiitos.

Valtuutettu Parpala (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä on nyt useampaan kertaan jo keskustelussa viitattu asiakasmaksuihin, ja niihin liittyen haluaisin vain kommentoida, että asiakasmaksulaistahan on kokonaisuudistus meneillään, joka on tästä valinnanvapauslaista erillinen kokonaisuus, ja asiakasmaksut tullaan määrittelemään jatkossa niin, että maakunta määrittelee niiden tason ja julkisen ja yksityinen palveluntarjoaja ovat siinä samanvertaisia. Eli jos asiakasmaksuihin vaikuttaminen kiinnostaa, niin se on se reitti ja sekä sitten maakunnassa tehtävä päätöksenteko näihin liittyen.

Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Yritin valtuutettu, hetkinen nyt unohtui, edelliseen puheenvuoroon liittyen, jossa puhuttiin Helsingin kaupungin perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen kehittämisestä. Tämä on tosi merkittävä asia siinä mielessä, että nyt jos perustaso tulee suoran valinnan piiriin ja Helsingissä on nimenomaan tätä sosiaali- ja terveystalouden integraatiota yritetty kehittää, suoran palvelun piiriin tullessaan tämä integraatio kyllä on erittäin vaikeata. Näin ollen se kehittämissä, jota sekä Helsingissä että myös muualla maassa tehdään, niin nyt kaikki se energia, mitä siihen

13.12.2017

---

käytetään, menee tähän organisaatiouudistukseen. Kehittämishankkeita on niin paljon vireillä, ja niille pitäisi antaa nyt se aika, jotta tulisi myös hyötyjä.

Valtuutettu Vartiainen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä keskustelussa tuntuu nyt kuitenkin vasemmistolta unohtuvan se, että on meillä aika paljon tutkimusnäyttöä siitä, että kilpailu ja ulkoistukset, sairaaloiden välinen kilpailu vaikkapa tuo myönteisiä vaikutuksia tuottavuuden paranemisen kautta ja kustannusten vähenemisen kautta. Tämä tässä alkuperäisessä puheenvuorossa esille tullut huoli siitä, ettei osata valita, niin siihenkin nykyisessä digitaalisessa maailmassa on aika paljon uudenlaisia keinoja. VATTin tutkimuksissa on näitä kuvattu esimerkiksi Englannista siitä, miten digitaalisille sivustoille ja alustoille kerätään kokemuksia, jotka helpottavat tätä valinnan tekemistä. Kyllä tässä kilpailulla ja yrityksillä on paljon annettavaa, eikä se, vaikka olisi iso yritys tai kansainvälinen, tähän vaikuta lainkaan. Että muistetaan nyt tällaisen järjestelyn hyvät puolet myös.

Valtuutettu Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja. Kiitos.

Olisin valtuutettu Parpalalle vain vastannut sitä, että tämä, että asiakasmaksulaista säädetään erillään tästä kokonaisuudesta, kun on näin valtavasta kokonaisuudesta kyse ja kokonaisuudessaan puhutaan 25 miljarin suurin piirtein kokonaisuudesta tässä sosiaali- ja terveystaloudessa, on vain yksi esimerkki siitä, että tämä valmistelu on räikeän puutteellista. Meillä on nykyisellään Pohjoismaiden korkeimmat asiakasmaksut, ja jos pidetään kiinni siitä, mitä hallitus on toistaiseksi pitänyt järkevänä tavoitteesta, että tämä toimimaton malli alentaisi kustannuksia, niin ainoa vaihtoehto siihen on siinä tapauksessa asiakasmaksujen korottaminen, mikä tietysti on täysin vastuutonta politiikkaa. Sen säästön piti tulla nimenomaisesti palveluiden integroimisesta, ja se on täysin hylätty tässä mallissa, joka on keskeinen syy, miksi tämä on vastuutonta.

Kiitos.

13.12.2017

Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Valtuutettu Parpala totesi, että maakunnalla on valtaa päättää asiakasmaksuista, mikä on periaatteessa totta, mutta käytännössä jos valtio asettaa maakunnille budjettikattoja ja maakunnilla ei ole omaa verotusoikeutta, jolla pystyisi tuottamaan lisää tuloja, ja jos vielä lisäksi maakunnan mahdollisuudet esimerkiksi siihen tuotantoon vaikuttamiseen, niin kuin tehostamisratkaisuihin vaikuttamiseen ja priorisointiin, ovat hyvin heikot, niin se tosiasiallinen valta, mitä maakunnat pystyvät käyttämään asiakasmaksuissa jää kyllä aika pieneksi, ja kyllä siellä helposti joudutaan pakkorakoon asiakasmaksujen nostamisessa.

Toiseksi kommentoisin valtuutettu Vartiaiselle, että tämä ajatus, että voidaan digitaalisille alustoille koota ihmisten kokemuksia palveluista, on tietenkin sinällään hyvä, mutta kuinka paljon ne kokemukset siitä, kuka lääkäri tuntui hyvältä, oikeasti kertovat siitä, kenen antama hoito oli oikeasti vaikuttavaa pitkällä tähtäyksellä?

Ledamoten Wallgren (replik)

Bästa ordförande. Arvoisa valtuusto.

Lyhyesti tästä valinnanvapauden käsitteestä. Mielestäni on hyvä tehdä selkeä ero 2 vapauskäsitteen välillä. Yhdenlainen vapaus on se, minkä asiakas saa, jos hän pystyy kuluttajana valitsemaan markkinoilta sen, miltä taholta hän hakee palvelua. Toinen vapauden elementti on se, kun kansalainen valitsee, minkälaisen yhteiskunnan hän haluaa, minkälaisessa yhteiskunnassa hän haluaa elää. Toivon, että tässä salissa ja koko Suomessa olisi paljon kansalaisia, jotka haluavat valita tassa-arvoisen yhteiskunnan ja pitävät sitä suurempana ja tärkeämpänä vapautena kuin sitä, että saa kuluttajan valita sen, mistä hakee hoitoa. Väittäisin, että tämä toinen laajempi ja syvempi vapauskäsite on uhatuna, jos tämä markkinavapaus levittäytyy tälle alalle liian paljon.

Valtuutettu Honkasalo (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Vartiaiselle. Tuntee varmasti hyvin yhteiskuntatieteitä ja pitäisi olla ihan itsestäänselvä se, että eri yksilöillä on eri mahdollisuudet valita. Se riippuu ihan siitä elämäntilanteesta, olemassa olevista re-

13.12.2017

---

sursseista, jaksamisesta ja niin edelleen. Esimerkiksi THL:n tutkimukset osoittavat palveluseteleiden kohdalla, että ne ryhmät, joita palvelusetelijärjestelmä suosii eniten, ovat nimenomaan keskituloiset ja hyvin resursoidut ihmiset, joilla on aikaa ja nimenomaan tietopääomaa ikään kuin kilpailuttaa ja valita niitä palveluita.

Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä oikeastaan nyt valtuutettu Vartiaisen puheenvuorossa tuli esiin tämän koko lakilausunnon ongelmatiikka ja problematiikka eli se, että eiväthän ne digitaaliset palvelut ja valinnanvapaus... Miten 95-vuotias ihminen tai vaikeasti kehitysvammainen ihminen hoitaa millään tavalla itseään sen perusteella, mitä digitaalisissa palvelualustoissa on? Eli tässä on se suuri ongelma ja suuri tasa-arvo-ongelma, jonka tämä laki-luonnos läpi mennessään aiheuttaisi.

Valtuutettu Vanhanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Vielä kommenttina valtuutettu Vartiaiselle. Kokonaisulkoistus on tosiaan aivan eri asia kuin tämä ehdotettu valinnanvapausmalli. Kokonaisulkoistuksessa yksityinen toimija ottaa vastuun kokonaisesta väestöstä, myös esimerkiksi heidän erikoissairaanhoidon kuluistaan, ja tämä on kyllä erittäin erilainen malli kuin mitä hallitus on nyt valinnanvapauksiksi ehdottamassa. Tosiaan kokonaisulkoistus taas olisi sellainen keino, jota maakunnat voisivat kokeilla ja lisätä ja näin edistää valinnanvapautta.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Vastaisin Vartiaiselle, että Suomen julkisten sairaaloiden välillä ei ole merkittävää kilpailua. On ainoastaan hyvää yhteistyötä. Hyvä hoito perustuu kokonaan osaamiseen ja tutkimukseen, ja sen takia minulla onkin siellä järjestelmässä ehdotus sivulle 16 kohtaan 130: Kaikki tuottajat osallistuvat yhtäläisesti opetus- ja tutkimustoimen kustannuksiin.

13.12.2017

Hallituksen 19.10. neljäs esitys on nyt tästä valinnanvapaudesta meillä käsittelyssä, ja siihen nyt pitäisi tehdä tämä lausunto, jota kannatan lämpimästi. Olen samaa mieltä kuin kaupunginhallitus, että tämä on hyvä lausunto.

Alun perin sote-uudistuksen tarkoituksena oli parantaa perusterveydenhuollon saatavuutta, integroida sosiaali- ja terveyshuolto ja pienentää kustannuksia, mutta toisin kävi. Hallituksen ehdotuksen mukaan siirrytään monituottajamalliin, joka lisää tarjontaa, mutta ei kavenna terveyseroja, ei säästä kustannuksia ja suosii suhteellisen terveitä ja hyväkuntoisia ja hyväpalkkaisia ihmisiä, mutta ei paranna haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarvetta. Kun Suomessa nyt on budjettirajoitteinen terveydenhuollon rahoitusjärjestelmä, joka on kansainvälisessä vertailussa edullinen, astutaan hallituksen ehdotuksessa tuntemattomaan, kustannusten nousuun, joka mahdollisesti kompensoidaan asiakasmaksuilla, niin kuin monet ovat epäilleet. Jos ei veroja nosteta, pitää nostaa asiakasmaksuja.

Ehdotuksessa ulkoistetaan eli markkinaehtoistetaan sote-palveluja vähintään 8 miljardin euron arvosta. HUSin lausunnossa sanotaankin, että ehdotus ei ole potilaan vapaudesta valita vaan markkinoiden vapaudesta tuottaa. Ehdotus on HS-toimittaja Teija Sutisen sanojen mukaan ”riistäytynyt käsistä”.

Valinnanvapaus olisi voinut onnistua, jos se olisi pitäytynyt perusterveydenhuollossa kuten viime keväänä, mutta syksyllä bisnesmiehet saivat vallan ja markkinat siirtyivät erikoissairaanhoidon §:n 24 muodossa, jossa maakunnan liikelaitos veloitetaan tarjoamaan asiakasaseteliä §:n 4 muodossa 11:ssä eri terveys- ja sosiaalipalvelussa. Myös sellaisissa palveluissa, joita nyt ei makseta verovaroista, mutta sitten kyllä maksettaisiin. Maksettaisiin hammasimplantit ja kotipalvelu, joka tarkoittaa siivoamista ja niin edespäin. Ei sitä nyt makseta. Seurauksena on huima kustannusten nousu, sillä tarve kiireettömään hoitoon on aivan loputon. Sen kaikki tietävät. Lisäksi transaktiokustannukset setelin käsittelystä 1,6 miljoonan populaatiossa, niin kuin meillä on Uudellamaalla, ovat huimat. Osaavat lääkärit ja hoitajat siirtyvät yrityksiin tekemään siistiä päivätyötä, ja sairaaloiden päivystys loppuu. Näin on toimitusjohtajamme Aki Lindén ennustanut.

Valinnanvapaudesta erikoissairaanhoidossa on kokonaan luovuttava tai palattava nykyiseen käytäntöön, jossa seteli annetaan vain, jos ei kunta itse pysty tuottamaan sitä palvelua säädetyssä ajassa. Kannatan kaupunginhallituksen ehdotusta.

13.12.2017

Valtuutettu Vartiainen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Luen VATTin sivuilta Suomen johtavien terveystaloustieteilijöiden tuotetta kolumnia. "Terveystaloustieteen kirjallisuuden vallitseva näkemys on, että valinnanvapausreformista voi olla soveltuvien osin hyötyä myös erikoissairaanhoidossa. Se saavutetaan, kun potilaat voivat aiempaa paremmin valita omia tarpeitaan vastaavan sairaalan. Hyödyt ovat sitä suurempia, mitä suurempia sairaaloiden väliset erot hoitokäytännöissä ovat. Se saavutetaan, kun kilpailu potilasta kannustaa tuottajia kehittämään palveluidensa laatua ja tehostamaan toimintaansa. Huonoja palveluita tuottavat sairaalat voisivat siten menettää asiakkaita. Yleisimpien sairauksien kiireettömässä erikoissairaanhoidossa erityisesti voidaan tällaisia hyötyjä saavuttaa". Teksti on Tanja Saxellin, joka on yksi aivan parhaista terveystaloustieteen tutkijoista Suomessa. Tutustukaa näihin.

Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Asko-Seljavaaran puheenvuoro oli arvokas, mutta toivon, että täällä ei karnevaalimeininkiin enää mentäisi.

Valtuutettu Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Vartiainen mielestäni nyt vähän menee maalista ohi. Varmaan on kiistatonta, että ihmiset voivat saada tästä terveyshyötyjä tai ainakin enemmän palveluita käyttöönsä ja niin edelleen, mutta kyse ei ole siitä. Kyse on siitä, ovatko ne oikeat ihmiset – ne, jotka tarvitsevat lisäpalveluja, lisäresursseja – ja se jolla tavalla resursoidaan kaikkein tehokkaimmin kokonaisuuden kannalta.

Toinen huomio on se, että jos näin toimitaan, niin ei tämä 3 miljardin kustannussäästö, joka on tämän ehdotuksen reunaehtona ja lähtökohdana, voi toteutua, eli tämä yhtälö ei täsmää. Nämä kaikki ilmoitetut tavoitteet ja toimenpiteet eivät kerralla onnistu. Joku niistä voi kyllä onnistua – varmasti sikäli ihan arvokas kolumni – mutta suhteessa kaikkeen muuhun se ei ole paljonkaan väärä.

13.12.2017

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kenen leipää syöt, sen lauluja laulat. Kyllä minä tunnen kaikki VATTin selostukset, mutta heidän ideologiansa on se, että kilpailu tuo jotenkin onnea elämään. Mutta on tässä maailmassa paljon sellaista, mikä ei ole kilpailtu. Eiväthän puolustusvoimatkään kilpaile toista puolustusvoimaa vastaan.

Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tähän kustannuskilpailuun ja asiantuntija keskusteluun liittyen viittaisin esimerkiksi emeritusprofessori Kekomäkeen, joka on vahvasti kritisoinut tätä kapitaatioajatusta. Sote-uudistushan perustuu pääosin niin sanottiin kapitaatiomalliin, jolloin siis sote-keskus saa rahaa lähinnä sen perusteella, kuinka paljon sillä on potilaita. Käytännössä potilaita, ei sosiaalipalvelujen käyttäjiä. Kapitaatorahoitukseen yksittäinen sote-keskus on aivan liian pieni. Se vaatii 20 000–30 000 henkilön väestöpohjan, ennen kuin sellainen voi todella toimia, ilman että siihen liittyy pyrkimystä vältellä kalliimpia potilaita tai kalliimpia sosiaalipalvelujen käyttäjiä. Tästäkin syystä järjestelmää voi vahvasti kritisoida.

Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiinnitin huomiota lauseeseen, jonka valtuutettu Vartiainen totesi: ”voi olla soveltuvin osin hyötyä”. Poistuiko hän paikalta? Tässä olisi ollut tärkeä viestiä. Mutta siis ideahan on se, että jo nyt voidaan erikoissairaanhoidossa ostaa palveluja ikään kuin jonojen purkuun tai muuten. Miksei niin tehdä? Miksi pitää tehdä tällainen massiivinen siirto? Siellä voi nytkin ostaa, jos haluaa. Kysymys on rahasta, nyt ainakin tällä hetkellä.

Valtuutettu Parpala (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

13.12.2017

Ajoittain on käyty nyt viime aikoina keskustelua näitten setelien transaktiokustannuksista, ja lähinnä ehkä voisi todeta, että yleensä se transaktiokustannusten korkeus vaikuttaa olevan indikaatio joko epäonnistuneesta järjestelmähankinnasta tai huonosti järjestetystä hallinnosta niitten setelien hallinnointiin. Minusta se transaktiokustannusten kritisointi ei ole ehkä se kulma, mikä on tässä relevantein, jos nyt jollain tavalla haluaa näitä seteleitä kritisoida.

Valtuutettu Muurinen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät kaupunginvaltuuston jäsenet.

Suomessa lähdettiin alun perin uudistamaan sosiaali- ja terveyspalveluja, koska talouden kestävyys nousi huoleksi väestörakenteen muuttuessa. Haluttiin kuntia suurempi järjestäjätaho sosiaali- ja terveyspalvelujen kokonaisuudelle. Kestävyysongelmien on arvioitu realisoituvan jo 2020-luvulla, jos mitään ei tehdä. Uudistusta on yritetty jo 10 vuotta, ja kaikki puolueet ovat aikanaan osallistuneet yrityksiin, mutta valmista ei ole tullut. Sote-palvelut kannattaa siirtää suuremmalle järjestäjätaholle, jos samalla tapahtuu sosiaali- ja terveyspalvelujen toiminnallinen reformi palvelujen saatavuuden, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden parantamiseksi. Pelkkä suurempi järjestäjätaho ainoastaan vie päätöksenteon paikallisista palveluista kauemmas.

Pidän kansalaisten valinnanvapautta sinänsä tärkeänä periaatteena. Järjestelmä ei aina ole paras yksilön asioiden asiantuntija. Suurin osa kansalaisista pystyy myös valitsemaan palvelunsa. Tukea tarvitsevia varten on resursoitava riittävästi hyvään ja kattavaan neuvontaan ja ohjaukseen.

Kannatan perustason suoran valinnan mahdollisuutta, kun sekä julkinen että muut toimijat tuottavat palvelut samoin ehdoin ja kun siihen on liitetty sääntelyä muun muassa palvelujen markkinoinnista. Erikoistason valinnanvapaus kannattaa avata nykyistä laajemmaksi vasta uudistuksen myöhemmässä vaiheessa maakunnan tarpeen mukaan. Palveluintegraatio, käytännössä sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelujen yhtenäinen tuottaminen on lähtökohta hyvälle kokonaispalvelulle, erityisesti monisairaille ja paljon palveluja tarvitseville, joiden hoidon onnistuminen on mahdollisuus tuottavuuden parantamiselle ja tietysti ensisijaisesti kyseessä olevien asiakkaiden kokonaishoidon parantamiseen. Silloin kun hallinnollinen integraatio ei ole mahdollista, on luotava toiminnalliselle integraatiolle yhtenäiset käytänteet.

13.12.2017

Usein on ehkä ideologisista syistä kansalaisten oma valinnan mahdollisuus nähty uhkaavana. Asiakkaiden on arveltu siirtyvän suuressa määrin yksityisten palveluntuottajien asiakkaiksi. Julkista ainoana oikeana vaihtoehtona puolustavien usko julkisten palvelujen laatuun ja houkuttelevuuteen on siten ollut heikko. Itselläni on myönteisempi kuva. Pääasiassa meillä on hyviä ja kilpailukykyisiä julkisia palveluja sosiaali- ja terveystieteiden puolella. Palveluiden saatavuus ja turhan pitkät jonot ovat olleet haasteena. Kun hyödynnämme markkinoita oikealla tavalla peruspalveluissa, on mahdollista muun muassa saada vähennettyä painetta kalliisiin päivystyspalveluihin ja erikoissairaanhoidon. Saamme myös sparrausta julkisille palveluille ja sitä kautta mahdollisesti uusia innovaatioita sekä palveluiden saatavuuden vähitellen kohdalleen.

Aikaa on kulunut siitä, kun Suomessa huomattiin, että väestökehitys ja taloudellinen tilanne eivät kestä nykyistä palvelujen järjestämistapaa, mutta vielä ei olla maalissa. Mitenkähän viime vuosikymmenillä Suomen mallina ollut Tanska sai kuntauudistuksensa toteutettua jo 2007? Meillä sitä yritettiin samaan aikaan. Sen jälkeen on myös Tanskan sote-palvelut kehitetty malliksi meille muille. Tanskan järjestelmään ja palveluihin olemme sote-lautakunnankin kanssa menossa tutustumaan. Mistä meillä oikein kiikastaa? Jämsäntämisestä vanhoihin ideologioihin ja periaatteisiin, uskalluksen puutteesta katsoa eteenpäin vai mistä? Uudistus on meilläkin tehtävä. Nykyiseen jääminen ei ole ratkaisu.

Kiitos.

Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Täytyy kyllä onnitella sitä mainostoimistoa, joka on keksinyt tämän valinnanvapaus-sanan, koska kun ihmisiltä kyselee, niin he tosiaan vilpittömästi uskovat, että se tarkoittaa sitä, että he voivat valita ihan ikkoman kivan tutun lääkärin, erikoislääkärinkin aina silloin kun tarvetta on, eivätkä he ymmärrä, mistä tässä oikeasti on kysymys. Sitten kun puhutaan tästä, että pitää päästä lääkäriin, niin eihän se ole se ratkaisu, vaan ratkaisuhan ihmiselle olisi se, että hän pääsee hoitoketjun päähän ja nimenomaan katkeamattoman hoitoketjun päähän. Mutta niin kuin täällä on todettu, niin se ketjuhan on nyt katkennut, katkeaa tässä moneen kertaan.

Muistan aina sen, kun kerran oli Forumin kulmaikkunassa täyskorkea ilmoitus, jossa luki: "Onko flunssa? Tule lääkäriin". Elikä tästähän juuri on kysymys, että tarjotaan tarpeetonta hoitoa hyvään hintaan. Terveys-

13.12.2017

---

denhoito on julkishyödyke, ja sen takia tämä vertailu puolustusvoimiin ei ollut ollenkaan vitsi itse asiassa. Se ei ole samantyyppinen kuin joku muu palvelu, jota voidaan kilpailuttaa ihan miten vain tai valita tai vertailla.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Timo Soini, silloin kun hänellä oli vielä puolue ja hän oli puolueen johtaja ja ministeri, sanoi jossain tentissä, että ennen on vain rikkaat päässeet yksityislääkäreille, että sote-uudistuksen jälkeen köyhätkin pääsevät yksityiselle lääkärille. Jäin silloin miettimään, onko niin, että Timo Soini ei tunne tätä esitystä vaiko niin, että hän kyllä tuntee, mutta puhuu läpiä päähänsä vain viihdyttääkseen tai houkutellakseen ihmisiä.

Vastaisin tähän valtuutettu Muurisen kysymykseen, miksi tätä kuntauudistusta ei saatu samalla tavalla kuin Tanskassa läpi. Siihen varmaan on 2 syytä. Ensimmäinen on se, että Tanskan pinta-ala on noin kolmasosa Suomesta ja sama väestömäärä. Mutta toinen oli se, että siinä oltiin aika pitkällä ja se olisi ratkaissut myös tämän sote-kysymyksen, mutta vastustus oli ennen muuta kokoomuksen ja demareiden isojen kaupunkien ympäryskuntien valtuutetuilta. Ja paine oli niin kova, että siinä jouduttiin pysäyttämään se ajatus siitä, että olisi tehty vahvat, isommat peruskunnat, jotka olisivat hoitaneet myös sote-palvelut.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tanskassa todella on 100 kuntaa, ja meillä tämä paras hanke ei onnistunut, ja nyt yritetään 100 kunnasta tehdäkin 20 maakuntaa. Mutta Tanskassahan on tämä ammatinharjoittajamalli, joka on perusterveydenhuollon lääkäreillä, ja sama on Norjassa, ja se on toiminut erittäin hyvin, mutta Suomessa sitä vain ei ole saatu aikaan. En tiedä, kuka on syyllinen, onko se Lääkäriliitto vai onko se kuntatyönantaja.

Valtuutettu Koulumies (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

13.12.2017

Kaarin Taipale tuossa ihmetteli sitä, mikä on toistunut tällä joissain muissakin puheenvuoroissa, että ikään kuin nyt tämän sote-uudistuksen myötä tulisi jonkinlaista ylitarjontaa palveluille. Ikään kuin nyt tällä hetkellä olisi tarpeeksi terveyspalveluita ja kansalaisille, ja nyt niitä tulisi yli tarpeen tulevaisuudessa. Ihmettelen tällaista näkemystä ihan hirveästi. Missä ihmeen todellisuutta te elätte? Ettekö te ole itse ollenkaan terveydenhuollon varassa julkisella terveysasemalla? Oletteko te jossain hirveän toimivassa yksityisessä työterveyshuollossa itse vai miten te voitte olla niin irtaantuneita siitä todellisuudesta? Ei tällä hetkellä julkinen terveydenhoito toimi Helsingissä. Eivät ihmiset...

Välihuuto!

Ei toimi! Ihmiset eivät saa aikoja terveysasemalta, kun he tarvitsisivat. He eivät pääse edes päivystykseen, vaikka olisivat tosi sairaita. Todella tarvitaan nyt jotakin uudista tähän, että potilaat saavat hoitoa, jota he välttämättä tarvitsevat.

Kiitos.

Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Voi vain todeta, että siinä todellisuudessa elän, että pari päivää sitten kirjoitin viestin omalle terveysasemalleni, josta seuraavana aamuna sain vastauksen, ja tänään kävin sitten HUSLABissa siellä ottamassa. Noin 20 minuuttia ehkä jouduin odottamaan, niin sieltä otettiin verikoe, ja sitten tulevat taas netissä vastaukset parin päivän kuluttua. Että kyllä toimii.

Kiitos.

Valtuutettu Kivekäs (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Olin ajatellut jättää tämän sanomatta, mutta nyt kun valtuutettu Koulu-mies esitti asian näin, niin täytyy kertoa, kuinka maanantaina leikkasin sormeeni. Kävelin lähimmälle terveysasemalle, ja 5 minuutin kuluttua siitä oli jo hoitaja katsomassa sormea. Asemalle mennessä itse asiassa vastaan tuli toinen kaupunginvaltuutettu. Tämä on se todellisuus, jossa me elämme. Kyllä me käymme terveyskeskuksissa, kyllä ne palvelevat.

13.12.2017

Aivan varmasti on parannettavaa, paljonkin parannettavaa, ja siitä on puhuttu tässäkin salissa moneen kertaan. Mutta ei kannata mennä väitämään, etteivätkö ihmiset hoitoa saisi. Kyllä Suomessa meillä kuitenkin on monella tapaa toimiva terveydenhoitojärjestelmä, jossa on toisaalta paljon parannettavaakin. Mutta ei voi väittää, ettei kukaan saisi hoitoa.

Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Totuus on varmaan se, että meillä Helsingissä on monia terveysasemia, jonne on hyvin helppo päästä hoitoon. Meillä on myös terveysasemia, joissa on jonoja. Viime vuosina on tehty monilla terveysasemilla johdonmukaista, systemaattista työtä sen suhteen, että töitä on pyritty organisoimaan, jonoja on pystytty lyhentämään tällä tavalla, ja tämä on se työ, mitä pitää tehdä edelleenkin. Tarvittaessa, jos tuntuu, että terveysasemilla resurssit eivät riitä jonojen lyhentämiseen, resursseja sinne voidaan lisätä. Mutta se olennainen kysymys on se, miksi valtuutettu Koulumies tai kokoomus ajattelee, että tähän tarvitaan nimenomaan markkinaehtoistamista. Me tiedämme, että tämä markkinaehtoistaminen todennäköisesti tulee kasvattamaan kustannuksia esimerkiksi perusterveydenhuollossa. Jos näin on, miksemme me yhtä hyvin voisi sitä samaa rahaa laittaa julkisiin terveysasemiimme, jotta me saisimme asiat aika helpollakin toimimaan hyvin?

Apulaispormestari Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tähän keskusteluun Helsingin terveysasemista. Meidän kiireettömän hoidon aikamme tai odotusaikamme löytyvät kaikki netistä, ja olemme tehneet systemaattista työtä ja erittäin hyvää työtä. Varmasti sitä työtä vielä edelleen riittää, mutta että voidaan sanoa, että Helsingissä kyllä hoitoon, sekä kiireellisen että kiireettömään, pääsee ja terveysasemanakin saa valita.

Tulinkin vastaamaan tähän keskusteluun aiemmin, kun puhuttiin siitä, että täällä ideologisesti vastustetaan kaikkea markkinoiden hyödyntämistä. Meillä on Helsingissä yli 15 palveluseteliä käytössä sosiaali- ja terveydenhuollossa. Ensi viikolla tiistaina lautakunnassa olemme taas hyväksymässä uutta palveluseteliä. Toivottavasti siis hyväksymme sen, itse ainakin toivon. Eli silloin kun tämä tehdään hallitusti, markkinoita

13.12.2017

---

ymmärtäen, ymmärtäen, mikä on se todellisuus, ja esimerkiksi jos maakunnalla tämä oikeus olisi se tehdä, niin se voisi toimia ihan hyvin. Mutta nyt tämä esitetty malli ei ole sitä, vaan se tuottaa monia ongelmia.

Pitää kysyä myös valinnanvapaudesta: mitä asiakas saa? Jos me tuotamme tällaisen mallin, jossa sote-keskuksilla on intressi siirtää kustannusvastuuta maakunnan liikelaitokselle, ja kuten tiedämme, maakunnilla ei ole oikeaa todellista mahdollisuutta säädellä rahoitustaan, koska se on äärimmäisen tiukasti valtiovarainministeriön ja ministeriöiden hallittua, ja julkisia korvauksia myös maksetaan niistä, jotka eivät julkisia palveluita tällä hetkellä käytä. Tämä luo sille maakunnan liikelaitokselle jatkuvan rahoitusvajeen, ja silloin sitä valinnanvaraa ei erityisesti niillä monisairailta, niillä paljon palveluja tarvitsevilla, jotka sitä maakunnan liikelaitosta tarvitsevat, ole mahdollisuutta käyttää. Eli toivoisin, että tässä keskityttäisiin keskusteluun nimenomaan tästä mallista, mitä ongelmia juuri tämä malli tuo.

Tästä tosissaan on paljon asiantuntijapuheenvuoroja, sekä kannattaa lukea tietenkin myös näitten meidän naapurikaupunkiemme lausuntoja. Kun valmistuin tähän valtuustokeskusteluun, benchmarkkasin myös Espoon lausuntoa. Jos katsotte Espoon lausuntoa, rakas naapurikaupunki on vastannut samalla tavoin 17 kertaa. Kriittisempiä olemme olleet 7 kertaa, mutta Espoo on ollut meitä kriittisempi 11 kertaa. Me tiedämme myös Espoon poliittisen kokoonpano. Oli kerran myös vastaus, mihin Espoo ei ollut vastannut, mutta me olemme. Eli muistetaan tässä keskustelussa se, että tässä puhutaan sosiaali- ja terveyspalveluista, ja keskitytään keskustelemaan niistä eikä keskitytä näihin yksityiskohtiin siitä, että kuka täällä on ideologinen ja kuka ei.

Kiitos.

Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

Vesikansakin viittasi tässä palvelujen sujuvuuteen ja laatuun, ja valtuutetut kertoivat sinänsä koskettavia kokemuksia nopeasta hoitoon pääsystä, mutta koska epäilin tätä yleiseksi totuudeksi, googlasin oikein nopeasti. THL:n tutkimuspäällikkö kesäkuussa totesi: "Vain hieman alle puolet pääsi hoitoon ja tutkimukseen riittävän nopeasti ja vain joka kolmas oli aina voinut osallistua omaan hoitoaan koskeviin päätöksiin". Eli kyllä tässä meillä sosiaali- ja terveydenhuollossa on aika paljon teh-

13.12.2017

---

tävää. Itse asiassa näihin 2:een esiin nostettuun huoleen tämä esitys nimenomaan vastaa.

Valtuutettu Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Apulaispormestari Vesikansa pyysi täältä konkreettisia esityksiä ideologisen vastustamisen sijaan, niin täältä pesee. Jos Herttoniemessä ja Pitäjänmäessä kestää 42 päivää päästä kiirettömään hoitoon, niin minun mielestäni se ole nopeaa hoitoon pääsemistä. Viime kokouksessa puhuttiin siitä, kuinka paperittomilla on hirveän tärkeätä päästä tähän kiirettömään hoitoon. Minun mielestäni saman kiirettömään hoitoon pääsyn pitää koskea myös kantasuomalaisia ja niitä, jotka täällä Suomessa ja Helsingissä laillisesti oleskelevat.

Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Sazonovilta voisin kysyä, millä tavalla tämä esitys vastaa siihen asiakkaan osallisuuteen omaa hoitoaan koskevassa päätöksenteossa, jos me tarkoitamme, emme pelkästään sitä, missä talossa tai missä firmassa sen hoitonsa saa, vaan minkälaista hoitoa saa.

Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Otto Meri, kyllähän täällä hoitoon pääsee, mikäli laittaa resursseja tähän oman hoidon ylläpitämiseen. Eihän se siitä ole kiinni.

Valtuutettu Urho

Kiitoksia.

Olen paneutunut ensi sijassa HUSin antamaan yksimieliseen lausuntoon HUSin hallitukselta. Olen erityisen iloinen, että siihen valmisteltiin hyvä, huolellinen lausuma koskien Uudenmaan maakunnan erikoissairaanhoidon. Katson tätä asiaa tässä valtuustossa erityisesti, että ketkä meillä nyt tarvitsevat eniten hoitoa, kenellä pitäisi olla paremmin. Ensimmäinen ryhmä on ehdottomasti myös HUSin kustannuksien kautta arvioden nuoret mahdollisesti syrjäytyvät mielenterveys- ja päihdeon-

13.12.2017

---

gelmaiset potilaat, joiden hoitoketju ei nyt toimi. Se on ryhmä, joka tarvitsee paremman haltuunoton, hoidon.

Toinen ryhmä ovat ikäiseni ja vanhemmat syöpään mahdollisesti sairautuvat. Meistä joka toinen sairastuu todennäköisesti syöpään ennen kuolemaansa. Meillä on erittäin hyvä syöpähoito, syöpäklinikka Meilahden mäellä. Se on monelta osin maailman valioihin rankkeerattu. Syöpähoidot ovat kalliita, ja lääkkeitä syövän hoitoon tulee jatkuvasti. Tämä tulee vaatimaan lisää resursseja, aivan varmasti. Sitten suuri ryhmä: monisairaat, vanhukset, kehitysvammaiset. Mitään näistä 3 ryhmästä tämä valinnanvapauslaiksi ehdotettu järjestelmä ei tule auttamaan. Eli nämä suurimmat, kalleimmat ennustettavat hoitoa tarvitsevat ihmiset eivät tämän valinnanvapauslain mukaisesti saa apua.

Mitä sitten tapahtuu? Nyt esitetty valinnanvapauslaki ainakin HUSin näkökulmasta sekä Uudenmaan pienemmissä sairaaloissa että Helsinki, Espoo, Vantaa, Meilahden mäen sairaaloissa tulee selvästi lisäämään kuluja. Tarkoituksenahan oli, että tällä hillitään tulevaa kustannuskehitystä. Asiakassetelin nyt esitetty muoto vaikuttaa erikoissairaanhoidon päivystyksiin. Se on tosi riski ja uhka, ja tämän toteaa jopa ministeri Risikko kokoomuksen pääneuvottelijana 1.12. Ylen lausunnossaan. On aivan selvä, että kun tulevalla maakunnalla on rajoitettu rahoitus, sillä samalla rahamäärällä pitää tulla toimeen, ja valinnanvapauden lisääntyessä siirrettäisiin sitten resursseja vakavampien ja vaikeampien sairauksien hoidosta vähemmän sairaiden hoitoon niille, jotka haluavat saada nopeaa, pikaista pikkupalvelua terveytensä kipeisiin kohtiin.

Mitä siten pitäisi tehdä? Miten ongelmaa pitäisi korjata? HUSin lausunnosta tämä löytyy. Ensinnäkin liikelaitoksille pitää tämän 24 §:n sisällön asiasta saada oikeus tuottaa asiakassetelipalvelut. Nythän se on estetty. Sitten asiakassetelin antaminen on annettava järjestäjän vastuulle, jotta voidaan laatu kontrolloida. HUS ostaa noin 6 000–7 000 kaihia tällä hetkellä asiakasetelillä. Laatu on standardoitu ja hinta on poljettu alas. Alun perin yksityisellä se oli 1 300 se kaihileikkaus, ja nyt se on siinä 790. Potilas maksaa 90 euroa. Sen kustannus on 790. Eli laatu ja kustannukset on standardoitu. Sitten leikkaustoiminta ja erikoissairaanhoidon poliklinikkakäynnit on saatava pois asiakassetelin piiristä. Kun näillä nyt mennään, niin kannatan tätä kaupunginhallituksen lausuntoa.

Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

13.12.2017

Valtuutettu Urho listasi puheenvuorossaan runsaasti sosiaalipalveluja tarvitsevia henkilöitä, ja tämä koko keskustelu oikeastaan koskee tässä terveydenhuoltoa. Sitä hänkin puheenvuorossaan – sinänsä ansiokkaassa puheenvuorossaan – pääosin käsitteli. Tässä koko järjestelmässä täysin epäselvää on se, miten sosiaalipalveluihin hakeudutaan. Onko mentävä sote-keskukseen, jotta ohjataan maakunnan liikelaitokseen, josta annetaan palveluseteli puolipakolla? Siis 3 luukkua. Tai jos voi mennä suoraan maakunnan liikelaitokseen, on vain 2 luukkua. Entä jos on sosiaalipalvelujen piirissä jo ja tarvitsee terveyspalveluja? Henkilö menee siis sote-keskukseen eikä saa minkäänlaista koordinaatiota eli integraatiota. Todella nerokasta.

Valtuutettu Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Urholle hyvästä puheenvuorosta. Nyt vain nopeasti, kun en äsken ollut riittävän nopean pyytämään vastauspuheenvuoroa, niitä todellisia lukuja siitä, kuinka kauan pitää jonottaa, kun tuolla ystävät oikealla taisivat niitä äsken keksiä. Mutta Helsingin kaupunginhallituksen tässä vastikään hyväksymä paperi, joka meillä vielä tänään seuraavassa asiakohdassa käsitellään, niin todetaan, että T3 eli kuinka monen päivän kuluttua tarjolla on aikoja terveyskeskukseen. Helsingissä oli 23 päivää vuonna 2015, 14 päivää vuonna 2016 ja 12 päivää vuonna 2017.

Kiitos.

Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Urho otti hyvän asian esiin: erikoissairaanhoidon tilanne tällä hetkellä, erikoissairaanhoidon tilanne suunnitellussa sote-uudistuksessa. Haluaisin kuitenkin vielä siihen kiinnittää huomiota, mikä meillä on paitsi päivystyksen resursointi myös mahdollisen kriisivalmiuden resursointi ja osaaminen. Siihen ongelmaan toivoisin, että pääkaupunkiseudullakin enemmän vielä puututtaisiin, koska sitä voitaisiin myös hoitaa tällaisen yhteisen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisen koulutuksen avulla, niin että vaikka meillä jotain pieniä sairaanhoitoyksiköjä tämän uudistuksen myös lakkaisikin, niin osaaminen mahdolliseen kriisivalmiuteen riittäisi silti. Ettei kävisi samalla lailla kuin ambulanssit, jotka on ajettu ihan täysin alas antamalla kaikki kuljetukset ainoastaan julkiselle puolelle.

13.12.2017

Valtuutettu Sazonov

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuusto.

Käsittelyssä tosiaan kaupunginhallituksen pohjaesitys, joka on matkan varrella elänyt ensin virkaluonnoksesta, johon meilläkin oli joitakin huomioita, mutta joka oli sinänsä varsin ansiokas. Sen jälkeen sote-lautakunnan poliittisesti runtelema esitys, ja sen jälkeen vielä heikennetty kaupunginhallituksen esitys. Sen takia me olemme kokoomuksessa tekemässä vastaesitystä allekirjoittaneen järjestelmässä toteamassa muodossa, jossa se on koottu yhteen esitykseen, joka pohjaa vahvasti siihen virkamieskantaan, joka tässä kaupungissa on alkujaan ollut tämän lakiesityksen suhteen.

Apulaispormestari tässä totesi, että eihän tämä juurikaan ole edes kauttaaltaan negatiivinen tämä lausunto. Samaan aikaan siellä on kaupunginhallituksen lisäämänä toteamus, että tätä esitystä ei pitäisi ollenkaan viedä eteenpäin, eli sitä kautta koko sote-uudistus pitäisi kaataa. Olemmeko me tässä kaupungissa tosiaan sitä mieltä, että sote-uudistus pitää kaataa? Minusta tähän ei ainakaan olisi syytä.

Konkreettisia esimerkkejä siitä pohjavireestä, mikä vastaesityksessä on, on se, että perussuhtautuminen valinnanvapauteen ja valinnan mahdollisuuksien lisäämiseen potilaille ja asiakkaille on myönteinen. Se on vastaesityksen perusvire. Konkreettisesti se tarkoittaa esimerkiksi sitä, että kun kysytään lausuntopyyynnössä, parantavatko esitykset saatavuutta ja kaventavatko terveys- ja hyvinvointieroja, nyt pohjassa on ei, me esitämme että kyllä. Siellä kysytään edistääkö vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin, jota valinnanvapaus jos jokin edistää. Pohjassa on ei, me esitämme kyllä. Kysytään, antaako mahdollisuuden hakeutua omaan tilanteeseen sopiviin palveluihin, mitä valinnanvapaus ilman muuta antaa. Silti pohjassa on ei, me esitämme kyllä. Toisaalta kysytään, antaako tämä esitys maakunnalle edellytykset järjestämistä vastuun toteuttamiseen. Tähänkin pohjaesitys on ei, vastaesitys on kyllä. Tässä tiettyjä nostoja ja esimerkkejä. Täydellinen esitys löytyy järjestelmästä.

Tässä tehdään valtavan isoa uudistusta, koska suomalaiset terveyspalvelut ja sosiaalipalvelut todellakin kaipaavat uudistumista. Tässä on monen monta hallitusta jo ennen nykyistä epäonnistunut, kuten Muuri-
nen ansiokkaasti tätä problematiikkaa omassa puheenvuorossaan kuva-
vasi. Tässä ei myöskään olla tekemässä massiivista yksityistämisope-
raatiota edelleenkään. Ensinnäkin mittakaava ja toisenakin kontrolli.
Järjestämistä vastuu säilyy julkisella toimijalla – täysin julkisella toimijalla,
jota johtaa vaaleilla valittu valtuusto ja maakuntahallitus ja muut maa-

13.12.2017

---

kunnan toimi?. Kontrolli säily julkisella. Se, että me valjastamme yrityksiä palvelemaan paremmin julkista terveydenhuoltoa, sehän on vain positiivinen asia. Uskomatonta, että sitä näin ideologisesti vastustetaan.

Jos summaa hieman. Me annamme tässä lausuntoa helsinkiläisten näkökulmasta, miten tämä vaikuttaa kaupunkilaisiin, ja on hassua kuunnella tätä keskustelua, missä vasemmisto yleensä aina tässä salissa julistaa julkisen palveluntuotannon voimaan. Nyt se pelkää sen häviävän kilpailulle. Poliittinen vasemmisto vaatii aina lisää resursseja sosiaali- ja terveyspalveluihin. Nyt se pelkää resurssin lisäyksiä. Täällä puhutaan aina siitä, miten viesti tulee voimakkaasti ihmisiltä, puhutaan ihmisäänellä. Nyt tässä pohjaesitystä poliittisen vasemmiston johdolla käydään kansalais? vastaan, joista enemmistö tukee valinnanvapautta. Mutta uskomattominta on se, että puhutaan aina tasa-arvon puolesta. Tämä esitys mahdollistaa nyt lompakon paksuudesta riippumatta valinnanvapauden toteutumisen, mutta ei, poliittinen vasemmisto haluaa jatkossakin varata tämän oikeuden vain niille, joilla on varaa maksaa.

Sen takia, hyvä valtuusto, vetoan teihin, että tässä ei nyt tehdä valtakunnan oppositiopolitiikkaa, vaan annetaan lausunto, joka aidosti kuvaa sitä, mitä tämä esitys tarkoittaa. Äänestetään siis vastaesityksen puolesta.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Sazonovin puheenvuoron alku oli niin painava, että hetken aikaa mietin, pitääkö minun tukea Sazonovin ehdotuksia. Olihan se erittäin voimakas perustelu, että onhan se törkeää, että ensin lautakunta ja sitten kaupunginhallitus tekee demokraattisen arvioinnin siitä pohjasta, joka on lausuntoon tehnyt ja tekee siihen muutoksia. Kyllä tässä oli minusta aika hyvä tämä peruste Sazonovilla sille, että pitäisi kannattaa hänen esitystään. Että siihen on tehty siis ihan demokraattisessa prosessissa muutoksia.

Mutta sitten tämä loppuosa, niin valitettavasti vähän tämä terä lähti siitä tylsymään tässä puheenvuorossa, kun se menikin tällaiseksi ideologiseksi päätökseksi Sazonovilta. Unohti kaikki ne asiantuntijat ympäri Suomen, jotka ovat kriittisiä lausuntoja antaneet keskustapuolueesta lähtien. Pitää nyt vielä harkita, että josko kuitenkin pitäytyisin tässä pohjaesityksessä, joka aika tavalla yleisesti asiantuntijoiden näkemyksiä peilaa.

13.12.2017

Valtuutettu Honkasalo (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Arhinmäen tavoin ajattelin, että tässä on mainiota gradumateriaalia esimerkiksi siitä, miten kokoomus esittäytyy ikään kuin tällaisena puhtoisena, pragmaattisena ja realistisena toimijana ja kaikki muut puolueet ovat sitten ideologisia ja poliittisia. Totta kai jokainen meistä haluaa valinnanvapauden ja lisää vapautta ja lisää valintoja, ja siksi nimenomaan tämä koko käsite on myös niin ongelmallinen. Mutta kun suomalaisilta on kysytty, niin he nimenomaan tietenkin vapautta kannattavat, mutta se, mikä todella monia myös huolettaa, on se, että nämä terveysyritykset ja nimenomaan suuryritykset valtaavat niin paljon tilaa tässä esityksessä.

Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Korjaan paria juttua valtuutettu Sazonovin puheessa. Ensinnäkin hän totesi, että tässä kaupunginhallituksen esityksessä oltaisiin esittämässä koko sote-uudistuksen kaatamista. Se ei pidä paikkansa. Tässä sanotaan, että valinnanvapauslakia ei pidä viedä eteenpäin. Tässä sanotaan myös, että "sote-uudistuksen valmistelua ja järjestämisvastuun siirtoa maakuntiin tulee jatkaa siten, että keskeisiksi tavoitteiksi asetetaan palvelujen tasa-arvoinen saatavuus, terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen, palvelujen integraation vahvistaminen sekä asiakkaiden osallisuuden ja itsemääräämisoikeuden vahvistaminen". Tästä on valmistelussa jo tehty hyvää pohjatyötä, ja ainut osa, joka tästä pitäisi tässä vaiheessa kaataa, on nimenomaan tämä nyt esitetty valinnanvapausmalli.

Sitten Saxonov totesi, että me haluaisimme sitä, että valinnanvapaus pysyy vain niillä ihmisillä, jotka ovat valmiita itse maksamaan, mutta toisaalta tämä lakiesitys ei mitenkään poista sitä, että enemmän voi saada, jos maksaa siitä itse. Lakiesitys ei poista sitä, että itse maksamalla voi hakea palvelunsa yksityiseltä ja sillä tavalla ohittaa maakunnan liikelaitoksen palvelutarpeen arvion.

Valtuutettu Urho (vastauspuheenvuoro)

Olisin puuttunut Anna Vuorjoen tavoin siihen, että eihän tässä koko sote-lakipakettia olla ajattelemassa kaatuvaksi. Valinnanvapauslakia, ja itse puhuin tästä §:stä 24. En voi nähdä mahdollisena erikoissairaanhoidon palvelujen avaamista yksityiselle sektorille siinä määrin kuin sii-

13.12.2017

---

nä nyt listatut toimet olisivat. Meillä eivät lääkärit lisäänty, ja se on uhka päivystykselle, jos meillä ei ole lääkärivoimaa riittävästi julkisen sairaanhoidon palveluissa.

Toinen lause, jota haluan muistuttaa, että me voimme edetä valinnanvapauteen, joka on varmasti hyvä vaiheittain. Tämä vaiheittain eteneminen on se mahdollisuus, joka valinnanvapaudella on, mutta se ei voi mennä tämän lakiehdotuksen sisältöisenä.

Valtuutettu Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Tämähän oli kerrassaan upea palopuhe, mutta vähän tekemistä todellisuuden kanssa. Ei tietenkään tehdä valtakunnan oppositiopolitiikkaa – se on varattu keskustan puoluehallitukselle, joka tänään teilasi tämän. Mutta tämä on selvästi Helsingin lausunto kyseessä.

Kiitos.

Valtuutettu Vartiainen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Daniel Sazonov puhui täällä hyvin. Minusta valinnanvapaudessa ja markkinoiden luomisessa on paljon oikeita vaikeuksia: miten kannustimet asetetaan ja syntyvätkö liialliset kannustimet asiakkaitten valikoitumiseen, tuleeko ylihoitoa tai alihoitoa. Nämä ovat todellisia kriittisiä kiinnostavia ongelmia, mutta täällähän vastustetaan nyt valinnanvapautta aivan absurdeilla perusteilla, joista yksi on se, että näille markkinoille tulee suuria yrityksiä. Sehän on vain hyvä. Siis suuret yritykset ovat yleensä suuria sen takia, että ne tekevät jotain oikein, ja kunhan kilpailusta pidetään huolta, se on hyvä vain. Vielä kummallisempaa on vastustaa sitä, että tulee kansainvälisiä yrityksiä. Kansainväliselle kilpailullehan tämä koko hyvinvointi perustuu. Toivotaan, että suomalaisia tämän alan yrityksiä syntyy kilpailemaan maailmalle ja tänne tulee muualta. Minusta ajattelu suistuu kohti jonkinlaista kansallissosialismia täällä.

Valtuutettu Holopainen

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoiset valtuutetut.

13.12.2017

Tosiaankin toisin kuin esimerkiksi parin tuhannen ihmisen kunnissa, yli 600 000 asukkaan Helsingissä ei ole välttämätöntä tarvetta siirtyä huomponaan sote-malliin kuin nykyinen, ja tähän suuntaan Helsingin lausunto on myös tehty. Lausunnolla on oltava painoarvoa. Jos mentäisiin tähän esitettyyn sote-malliin, jota hallitus on esittänyt, niin todella useimpien asiantuntijalausuntojen ja myös useiden kokoomustaustaisten lääketieteen asiantuntijoiden hätähuutoja on kuultu eri puolilta maata, saadaan todennäköisesti huomompi ja kalliimpi terveydenhuolto meille. Yllättävän kevyt asia se joillekin tuntuu kuitenkin olevan.

Salissa on nostettu esiin oikealla puolella, miksi terveydenhuolto olisi jotenkin erilainen kuin muut. Tässä menevät ihan perusasiat sekaisin: omenat, banaanit, puurot ja vellit. On eri asia puhua palveluista, joita me itse maksamme kuin palveluista, joita me maksamme verorahoilla. Silloin kuin me maksamme yhteisesti tiettyjä palveluita, kuten koulutusta ja terveyttä kaikille, toivottavasti me olemme kiinnostuneita siitä, että teemme sen tehokkaasti ja hyvin. Myöskään esimerkiksi peruskoulua ei ole viety yksityisten yritysten tuottamaksi, kuten Ruotsissa osin tehtiin ja nyt yritetään korjailla.

Jos kyseessä on näin suuri organisaatiomuutos, niin jotta me nyt pysyisimme pelkästään muuttamaan ja siirtämään nämä toiminnot kaupungeilta maakunnalle tässä aikataulussa, niin siinä olisi ihan riittävästi tekemistä. Tässä me ehkä voisimme onnistua jotenkuten ja selvitä siitä. Mutta nyt tehtäisiin totaalinen rakennemuutos ja siirryttäisiin yksityisille markkinoille isolta osalta, ja tämä, niin kuin asiantuntijat sanovat, aiheuttaisi kaaoksen. Esimerkiksi hyvin nopealla aikataululla me joutuisimme irtosanomaan Helsingin työntekijöitä sote-puolelta. Ne ammattilaiset, joista on pulaa, voisivat siirtyä toki esimerkiksi kalliimmin palkkakustannuksin yksityiselle puolelle ja ne, joista ei ole pulaa, eivät välttämättä olisi niin houkuttelevaa työvoimaa yksityiselle puolelle.

Terveydenpalvelumarkkinat eivät tosiaankaan toimi kuten mitkä tahansa markkinat, eivätkä mitkään markkinat toimi täydellisesti. Ammattilaisten saatavuus on rajallista. Esimerkiksi Ruotsissa on huomattavasti enemmän lääkäreitä kuin Suomessa. Ei ole helppoa perustaa erikoissairaanhoidoa tarjoavaa terveyskeskusta kuten esimerkiksi kotisivousyritystä. On selvää, että markkinat keskittyvät muutamalle suurelle toimijalle, kuten on jo käynyt. On riski yli- ja alihoitoon, ja on myös aika vaikea arvioida, oliko syöpäleikkaus tai flunssan hoito onnistunut verrattuna vaikka pitsan ostamiseen.

Helsingin lausunto, kuten esimerkiksi Kuntaliiton yksimielinen lausunto, tuo näitä tiettyjä ongelmakohtia esiin. Haluaisin nostaa esiin sen kysy-

13.12.2017

---

myksen, johon en ole saanut vastausta ja jota ilmeisesti nyt ihan puoluetaustasta riippumatta pähkäillään, että miten me voimme puhua mistään tasapuolisesta kilpailusta, jos näissä maakunnat saavat tietyn valtiolta tulevan rahahanan eivätkä pysty ottamaan lainaa investointeihin, mutta esimerkiksi yksityiset yritykset saavat listautumalla pörssiin tai hankkimalla muuten rahoitusta pääomasijoituksista ihan erilaiset lähtökohdat tehdä houkuttelevan palvelutarjonnan ja investoida. Heillä on ihan erilainen puskuri. Ja sitten toisekseen julkisella puolella on aina ja tässäkin mallissa vastuu niistä kalliista, sairaista potilaista. Emme me voi puhua mistään tasapuolisesta kilpailusta millään mittarilla.

Kiitos.

Valtuutettu Moisio

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kantani tähän valinnanvapauteen on "kyllä, mutta". Kyllä, mutta paremmin toteutettuna kuin mitä maan hallitus meille nyt tarjoaa. Parhaassa tapauksessa ja vaihteittain toteutettuna valinnanvapaus antaa ihmisille mahdollisuuden vaikuttaa ja toimia itse, ja pahimmassa tapauksessa rakennamme raja-aitoja ja pirstomme hoitoketjut.

Täällä on toivottu, että yritykset pääsisivät kirittämään julkista sektoria. Yksi suuri ongelma tässä valinnanvapausmallissa on juuri se, että se kohtelee erilaisia yrittäjiä eri tavoin. Ammatinharjoittajat ja pienet yrittäjät ovat vaarassa joutua alisteiseen asemaan. Hallitus tulee tosiasiallisesti vaikeuttamaan näiden yrittäjien ja ammatinharjoittajien toimintaa. Eli siinä missä valtuutettu Vartiainen haluaisi aktiivisesti suosia isoja toimijoita, minä haluaisin, ettemme aktiivisesti estäisi pieniä yrittäjiä yrittämisestä sosiaali- ja terveyssektorilla.

On ainakin 3 muuta asiaa, joista olen erityisen huolissani. Lastensuojelu tulee olemaan yksi esimerkki siitä, miten rakennamme raja-aitoja. On oikein ja hyvä, että lastensuojelu rajataan valinnanvapauden ulkopuolelle. Tämä aiheuttaa kuitenkin yhden uuden raja-aidan. Perheiden palvelut kuuluvat valinnanvapauden piiriin, ja tulee olemaan vaikea sovittaa yhteen ne lastensuojelun palveluiden kanssa, ja nämä palvelut tulevat tätä myötä hajautumaan. On mahdollista, että palvelujen tuottajaa vaihdetaan, kun lastensuojelun asiakkuus antaa. Tämä raja-aitojen rakentaminen juuri kaikkein vaikeimmassa tilanteessa olevien lasten kohdalla tulee osoittautumaan katastrofiksi.

Arvoisa puheenjohtaja.

13.12.2017

Uusimaa ei ole Kainuu. Siinä missä muualla on laajat maakunnat ja pitkät etäisyydet, Uudellamaalla on asukkaat ja suurten kaupunkien terveysongelmat. Olen huolissani siitä, miten tämän Uudenmaan maakunnan varaan rakentuva ratkaisu tulee täällä ylipäättään toimimaan. Lisäksi maakuntien mahdollisuus ohjata jää vajaaksi, kun taloudellisia työkaluja, kuten maakuntaveroa, ei näillä näkymin ole käytettävissä.

Toisena olen huolissani siitä, että näitä 3 miljardin säästöjä, joita tällä mallilla tavoitellaan, ei tulla saavuttamaan. Päinvastoin kustannukset tulevat arvioiden mukaan kasvamaan alkuvaiheessa.

Puheenjohtaja.

Näistä syistä haluan kiittää kaikkia niitä, jotka ovat tähän Helsingin kaupungin lausunnon valmisteluun osallistuneet, koska nämä asiat on otettu esiin tässä lausunnossa.

Ledamoten Finne-Elonen (replik)

Hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Moisio samoin kuin Urho ottivat esille nämä ryhmät, jotka tarvitsevat moniammatillisten toimijoiden tukea, ja esimerkiksi lasten neuvolasta voin kertoa – olen toiminut pitkään Sipoossa lasten neuvolassa – siellä kuntoutusryhmä kokoontuu varsin usein, ja siihen kuuluvat puheterapeutti, lastensuojelun toimijat ja päivähoidosta tulee edustaja, terveydenhoitaja, psykologi, puheterapeutti. Tällaiset ryhmät usein tapaavat ja keskustelevat monista lapsista saman kokouksen aikana. En voi ymmärtää, miten tämä pirstaleinen uusi systeemi auttaisi heitä ollenkaan, kun toimijat ovat monella eri puolella sitten, eikä ole mitään selvää jatkumoa. En voi kannattaa tuollaista mallia.

Valtuutettu Vartiainen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Täsmennyksenä siis tähän valtuutettu Moision esille ottamaan kysymykseen suurten yritysten suosimisesta. Eihän nyt kukaan sellaisia halua suosia, minä tai kukaan ikinä. Pitää antaa kilpailun toimia, ja onhan siinäkin hyötyä, että jos tällaisessa toiminnassa on jotain luonnollisia skaalaetuja, niin niitäkin käytetään hyväksi. Tietenkin puutteellisen kilpailuun täytyy puuttua. Sitä varten meillä on kilpailulainsäädäntö. Em-

13.12.2017

---

me me halua mitään monopoleja, mutta ei suuruudessa sinänsä ole mitään pahaa. Itse asiassa terveyspalveluthan on takuuvarma tulevaisuuden kasvuala Euroopassa, ja jos me olisimme aikaisemmin tehneet tällaisia uudistuksia, niin ehkä olisi enemmän suomalaisia yrityksiä jo myymässä tällaisia palveluja saksalaisille, ruotsalaisille, espanjalaisille. Meidän pitää ilman muuta toivoa tämän alan elinkeinotoiminnan kehittymistä Suomessa.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun kuuntelee tätä keskustelua, tulee siihen tulokseen, että tämä on liikaa politisoitunut. Täällä esimerkiksi sanotaan, että vihervasemmisto ajattelee näin ja joku toinen noin. Eihän siis terveydenhoito ole politiikkaa. Minä en ole vihreä enkä ole vasemmistolainen ja ajattelen kuitenkin niin, että se ehdotus, mitä nyt hallitus meille tuo, ei ole oikea tähän maahan. Asiakasseteliä ei voi tuoda tässä muodossa kuin hallitus esittää. Eli jos te voisitte hetkeksi unohtaa sen, mihin puolueeseen te kuulutte, niin te ehkä voisitte katsoa myös kokoomuksessa tätä asiaa vähän laajemmin.

Valtuutettu Moisio (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtajalle.

Valtuutettu Vartiainen sanon, että kun tässä ongelma on juuri se, että pienillä yrittäjillä ja ammatinharjoittajilla tulee olemaan vaikeuksia päästä tarjoamaan palveluitaan tässä valinnanvapausmallissa. Nämä maakuntien johtohenkilöt, jotka tätä maakunnissa suunnittelevat, tietävät sen, että samalla kun maakuntiin halutaan monipuolista elinkeinotoimintaa ja halutaan suosia pienyrittäjyyttä ja esimerkiksi ammatinharjoittajia, niin tämä malli pakottaa siihen, että pitää koota palveluita isommiksi kokonaisuuksiksi. On suuri vaara, että nämä ammatinharjoittajat joutuvat alisteiseen asemaan, koska sitten taas maakunnan pitää kerätä sellaisia kokonaisuuksia että lailliset velvoitteet ja muut tällaiset tulevat hoidetuiksi, ja he haluavat tehdä sen tietenkin luontevastikin isoina kokonaisuuksina. Eli tässä on iso vaara, että me vaikeutamme elinkeinoharjoittamista tässä maakunnassa.

13.12.2017

Ledamoten Wallgren (replik)

Bästa fullmäktige.

Vartiaiselle. Jos lähdetään siitä, niin kuin monesti järkevää, että pitää pyrkiä vapaaseen ja rehelliseen kilpailuun markkinoilla, niin tässä hallituksen suosimassa mallissa on 2 ongelmaa. 1 on se, minkä Moisio äsken otti esille, että pk-yrityksillä on tämän mallin sisällä ? vaikea pärjätä suuria vastaan kilpailussa. Tässä kohtaa ei ole ehkä parhaita lähtökohtia rehelliselle markkinakilpailulle. Mutta toinen näkökohta, joka on liian vähällä huomiolla ollut keskustelussa meillä ja valtioneuvoston puolella, on veroparatiisiongelmia. Me kuitenkin tiedämme, että globaali finanssijärjestelmä antaa selvää kilpailuetua globaalisti toimiville konserneille, joille veronmaksu on käytännössä vapaaehtoista. Eli kun tämä epäkohta on olemassa, on turha puhua vapaasta markkinakilpailusta Suomen sote-markkinoilla.

Valtuutettu Vanhanen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvä valtuusto.

Helsingin lausunto on kriittinen, ja hyvä niin. Hallitus on tällaisella valinnanvapausesityksellä nopeuttamassa pääsyä flunssapolille, mutta ei kasvattamassa kansanterveyttä tai hillitsemässä kustannuksia. Tutkimuksissa on osoitettu, että pieni paljon palveluita tarvitseva ryhmä tuottaa 70–80 % sote-kustannuksista. Jos haluamme todella puuttua kasvaviin kustannuksiin, meidän on panostettava tähän potilasryhmään. Helsingissä onkin tehty hienoa työtä tämän tavoitteen eteen. Kokoamme yhteen sovitettuja palveluita isoihin terveys- ja hyvinvointikeskuksiin ja tuomme niihin sosiaalipalveluita. Erikoissairaanhoidon teistyössä riittää vielä työtä, mutta suunta on hyvä.

Tässä hallituksen esityksessä näiden laadukkaiden integroitujen palvelujen pyörittämiseen ei jää paljoa rahaa. Sen sijaan rahat valuvat työterveyshuollossa asioivien potilaiden kapitaatiokorvauksiin. Uudella maalla merkittävä osa asukkaista on yksityisen lääkärikeskuksen tarjoamassa työterveyshuollossa. Yrityksillä on erittäin suuri kannustin lisätä ensimmäisenä nämä työterveysasiakkaat, joille heidän ei siis tarvitse tuottaa sote-keskuksen palveluita, koska he käyvät työterveyshuollossa. Maksamme siis julkista rahaa tyhjältä, ja samalla mahdollisuutemme tarjota perusterveydenhuoltoa paljon palveluita tarvitseville heikkenevät.

13.12.2017

Valtuutettu Urho toi ansiokkaasti esille tämän lakiesityksen ongelmat erikoissairaanhoidolle. Erikoissairaanhoidon asiakassetelit ovat vakava uhka päivystykselle, vaativan hoidon tuottamiselle sekä erikoistuvien lääkärin koulutukselle. Helsingin päivystyksissä tulee kuulkaa melkoinen ruuhka, jos lakiesitys tällaisena toteutuisi, ja HUS joutuisi arvionsa mukaan sulkemaan Uudeltamaalta 4 sairaalaa.

Kommenttini vielä palvelusetelien kustannuksiin. Täällä tuotiin esille, että paremmat järjestelmät ja hallintoprosessit tarvitaan, ja juuri näin. Yhtenä perusongelmana on kuitenkin, että suurimassa osassa tapauksia asiakasseteli tuottaa yhden ylimääräisen lääkärikäynnin erikoissairaanhoidon. Liikelaitoksen lääkäri arvioi esimerkiksi kiireettömän leikkauksen tarpeen ja tarjoaa sitten potilaalle asiakasseteliä. Setelin saatuaan potilas menee yksityiselle, ja siellä leikkaavan lääkärin on kuitenkin tavattava ja arvioitava potilas vielä uudelleen ennen leikkausta.

Kiitos.

Valtuutettu Malin

Puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Me olemme puhuneet täällä paljon erikoissairaanhoidosta, työterveyshuollosta, yksityisistä terveyspalveluyrityksistä ja siitä, mikä on niin paha siinä, että terveyspalveluita yksityistetään. Sosiaalipalveluista ei ole tässä yhteydessä samalla tavalla puhuttu. Kiitos äsken asiaa esille nostaneille valtuutetuille.

Onko oikein, että vaikkapa lastensuojelun perhesijoitukset tai asunnottomien palvelut olisivat tämän lakiesityksen hyväksymisen jälkeen vahvasti voiton tavoitteluun perustuvaa toimintaa? Kun haavoittuvassa asemassa oleville palveluita tarjoavien organisaatioiden on tärkeää antaa palveluistaan mahdollisimman houkutteleva eikä mahdollisimman totuudenmukainen kuva, ihmiset päätyvät helposti palveluihin, jotka eivät heille sovi. Sosiaalipalveluita ei ole tässä mittakaavassa yksityistetty missään. Asiantuntijat ovat harvinaisen yksimielisiä siitä, että tämä lakiesitys vaarantaa vakavasti haavoittuvassa asemassa olevien oikeudet.

Sosiaalihuoltolaissa erityistä tukea tarvitsevalle henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia hakea ja saada tarvitsemiaan palveluja kognitiivisen tai psyykkisen vamman tai sairauden, päihteiden ongelmakäytön, usean yhtäaikaisen tuentarpeen tai muun vastaavan syyn vuoksi, ja jonka tuen tarve ei nyt tässä yhteydessä liity korkeaan

13.12.2017

---

ikään. Juuri nämä erityistä tukea tarvitsevat henkilöt käyttävät myös paljon terveystalvveluita ja hakeutuvat hoitoon vasta myöhäisessä vaiheessa. Sosiaalihuoltolaki linjaa, että erityistä tukea tarvitsevat henkilöt tarvitsevat nimenomaan sosiaalityöntekijän palveluita ja sosiaalityöntekijän asiantuntemusta. Tässä lakiesityksessä sosiaalityö on jätetty täysin sivurooliin, eikä sote-keskuksessa ole sosiaalityöntekijöitä. Se vaarantaa vahvasti juuri niiden henkilöiden palvelun saannin, jotka eniten palveluita tarvitsevat.

Olen keskustellut monen sosiaalialan työntekijän, sosiaalipalveluiden käyttäjän ja sosiaalialan asiantuntijan kanssa tästä hallituksen sote-mallista. Se näyttäytyy kentälle epäoikeudenmukaisena, sekavana ja keskeneräisenä, ja se aiheuttaa ihmisissä paljon epävarmuutta ja pelkoa. Kukaan ei tällä hetkellä oikeasti tunnu tietävän, mitä on tapahtumassa ja mitkä seuraukset tällä mallilla on. Yleinen arvio on se, että esitystä valmistelevat tahot eivät ymmärrä sosiaalipalveluita tai niiden merkitystä ihmisten elämälle ja että monia tärkeitä yksityiskohtia ei ole vielä mietitty lainkaan. Tämän esityksen läpi vieminen olisi vastuutonta.

Valtuutettu Saxberg

Arvoisat valtuutetut. Puhemies.

Valinnanvapaus on vain yksi komponentti tätä jo 10:ttä tuotantovuotta jatkunutta sote-uudistusta, ja kuitenkin tämä on juuri se tärkein komponentti, koska tämän koko uudistuksen keskeisin tavoite on parantaa ihmisten sosiaali- ja terveystalvveluja. Nythän tämä sote maksaa yhteiskunnalle ihan sietämättömän paljon. Jonot terveydenhoitoon ovat pitkät, ja hoitoon ei kyllä tällainen tavallinen veronmaksaja juurikaan pääse. Eli tämä uudistus on tarpeellinen.

Helsingin lausuntoehdotus ei ole nyt hyvä. Se on liian kriittinen hallituksen esityksen kannalta, ja sitä hallituksen valinnanvapausesitystä muuten kannattaa Suomen Yrittäjät ja sitä kannattaa Lääkäriliitto myös. Se ei ole hyvä myöskään sote-palveluja tarjoavien yritysten kannalta, ja silloin se ei ole hyvä julkisen talouden, ihmisen hoitoon pääsyn ja palvelujen laadun parantamisen kannalta. Tässä Helsingin lausunnossa on siis parantamisen varaa.

Antakaa, minä näin liiketalouden opettajana ja yrittäjänä nopeasti käyn läpi, mitä tarkoittaa markkinaehtoisuus eli kilpailu. Se parantaa laatua ja pienentää kustannuksia. Yksityisten yritysten hyvä verotettava tulo on ainoa tapa rahoittaa tulevaisuuden sote-tarpeet tässä maassamme. Ainoa tapa, millä yritykset tekevät voittoa, on se, että niillä yrityksillä on

13.12.2017

---

asiakkaita. Ei pidä unohtaa, että juuri nämä suomalaiset yritykset, pienet ja keskisuuret yrittäjät, maksavat meidän nykyisenkin sosiaaliturvan ja julkisen terveydenhoidon. Minkä takia he eivät sitten saisi tarjota sitä palvelua?

Tämä lausunto olisi parempi, jos muistettaisiin, että valinnanvapaus on kuitenkin se asiakkaan vapaus valita hoitaja eikä se hoitajan vapaus valita asiakasta. Tärkeintä on se, että ihminen saa sellaista hoitoa kuin tarvitsee, silloin kuin tarvitsee ja sieltä mistä sitä tarvitsee. Asiakassetelelin ja henkilökohtaisen budjetin täytyisi olla jokaisen terveydenhuollon asiakkaan saatavilla. Sitä kautta voidaan valita tämä niin sanottu julkinen arvauskeskus tai sitten yksityinen terveystakeskus.

Tässä on kuitenkin muistettava sitten myös sosiaalipalvelut, jotka ovat jääneet vähän keskustelun ulkopuolelle, sillä ne ovat kuitenkin niitä palveluita, jotka ennaltaehkäisevät monien lääkärissä lopulta hoidettavien ongelmien kehittymistä.

Minä kannatan valtuutettu Sazonovin esittämää kokoomuksen yhteistä ehdotusta.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa herra puheenjohtaja.

Tutkimusten mukaan ne kritisoivat kaikkein eniten julkisia terveystalveluita, jotka eivät niitä käytä. Tässä valtuutettu Saxberg kritisoi kovasti julkisia terveystalveluja, puhui muun muassa arvauskeskuksesta. Käsitteäkseni valtuutettu Saxberg on työtoverini, ja kuten minäkin, niin hän myös on työterveystalveluiden piirissä, joten lyhyellä empirialla hänkin kuuluu niiden joukkoon, jotka kyllä kovasti kritisoivat palveluita, joita ei ilmeisesti itse käytä, koska on työterveyden piirissä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämän sosiaali- ja terveystalveluiden uudistuksen lähtökohta oli nimittäin palveluiden parantaminen kaikkialla maassa ja palveluketjun, ja se kritiikki, jota nyt tähän kohdistuu, on siihen, että yhtäkkiä tästä onkin tullut yksityistämisen- ja ulkoistamisprojekti sen sijaan, kuin mitä se alun perin oli, mitä 7 puoluetta ajoi, ja vain kokoomus oli sitä mieltä, että tästä pitäisi tehdä yksityistämisen- ja ulkoistamisprojekti.

13.12.2017

Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Toisin kuin valtuutettu Saxberg esitti, Suomessahan on erittäin kustannustehokas terveydenhuolto tällä hetkellä. Bruttokansantuotteesta 9,4 % vuonna 2015 kului terveydenhuoltoon, ja tämä on erittäin hyvä saavutus ottaen huomioon, että myös laatu on kansainvälisissä EU-tason vertailuissa erittäin kova, kun katsotaan kokonaisuutta.

Nyt sitten on tietysti kysymysmerkki, mihin suuntaan tässä mennään. Hyvin vaikea on tällä mallilla parempaa saavuttaa. Jos me nyt makamme niille 1,8 miljoonalle työterveyshuollon asiakkaalle vielä pelkäämään siitä listautumisesta kapitaatiomaksua, kaikki tämä raha on pois esimerkiksi syöpähoidoista tai muusta erikoissairaanhoidosta. Luulisi, että tämä huolestuttaisi myös siellä kokoomuksen puolella.

Valtuutettu Hernberg (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Näin yrittäjänä ja markkinoinnin asiantuntijana on kyllä pakko valistaa nyt valtuutettu Saxbergiä kilpailun peruseriaatteesta. Jotta kilpailua voi syntyä, täytyy olla riittävä väestöpohja, ja kun nämä sote-palvelut edellyttävät aika suuria alkuinvestointeja, niin aika todennäköisestä on sellainen tilanne, että nämä hallituksen esittämät pienet maakunnat ja sitten toisaalta se valinnanvapausesityksen kilpailu eivät toteudu samaan aikaan. Todennäköisempää on, että pienissä maakunnissa syntyy tilanne, jossa yksi palveluntarjoaja voi sanella ehdot ja hinnat, koska sitä populaa ei yksinkertaisesti ole niin paljon, että asiakkaita riittäisi useille toimijoille.

Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Ehkä korjauksena tästä valinnanvapaudesta, että asiakaseteleissä palveluntuottaja voi kyllä valita potilaansa tai palvelujen käyttäjät, jos puhutaan sosiaalipalveluista. Lisäksi on todettava, että hyvä palvelu ei ole synonyymi hyvälle hoidolle, huollolle ja hoivalle, vaan se saattaa olla synonyymi esimerkiksi sille, että on tervehditty ja hymyilty ja toivotettu hyvää joulua lähtiessä, mutta ei ole selvitetty lainkaan sitä, onko hoito tai hoiva tai huolto vaikuttavaa, mitä se loppujen lopuksi on.

13.12.2017

Pohjimmiltaanhan terveydenhuolto on... Ehkä arvaaminen ei ole oikea sana, mutta menettely, jossa suljetaan pois mahdollisuuksia, kunnes löydetään se oikea lopputulos. Eli tässä suhteessa tämä arvauskeskusajattelu varmaan jatkuu edelleen.

Valtuutettu Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Hyvät kanssavaltuutetut ovat käyttäneet tässä hyviä vastauspuheenvuoroja valtuutettu Saxbergin puheenvuoron jälkeen. Olisin itsekkin todennut kuten valtuutettu Holopainen, että Suomessa terveydenhuoltoon ja sosiaalitoimeen saatetuilla euroilla saadaan varsin hyviä tuloksia aikaan, ja kansainvälisissä vertailuissa olemme menestyneet erinomaisesti niin panos–tuotos-suhteen kuin laadunkin suhteen, ja meistä otetaan myös paljon mallia, ja ammattilaisiamme käydään myös kansainvälisesti seuraamassa – nimenomaan julkisella puolella toimivia lääkäreitämme esimerkiksi. Monet operaatiot tehdään meillä sillä tavalla, että tänne tullaan oppimaan eikä suinkaan niin, että julkista terveydenhuoltoamme aliarvioitaisiin.

Itse pidän arvauskeskus-sanankäytämistä valtuustossa käsittämättömänä. Se halveeraa sitä vahvaa ammattilaisten joukkoamme, joka sydämellä tekee työtä. Ei arvaa, vaan nimenomaan pyrkii potilaan parhaaseen mahdolliseen hoitoon.

Valtuutettu Aro

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Pidän puheenvuoroni lyhyenä. Sote-uudistukselle annetut 2 tavoitetta ovat väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen ja kustannusten hillitseminen. Keskeisin kysymys, johon meidän tulee poliittisina päättäjinä tänään vastata, on se, toteuttaako myös esitetty valinnanvapauslaki nämä sote-uudistukselle annetut tärkeimmät tavoitteet. Tähän on saatu syksyn aikana useita yhteneväisiä vastauksia. Niitä on saatu asiantuntijoilta, kuntakyselyssä maakunnilta ja vielä nimenomaisen lain valmistelijoilta, kuten lakiesityksen taustapapereista voi lukea.

Näissä vastauksissa todetaan, että ensinnäkin on hyvin epätodennäköistä, että kustannukset pysyisivät kurissa tai edes vähenisivät. Osa asiantuntijoista arvioi niiden lisääntyvän nykymalliin verrattuna jopa mil-

13.12.2017

---

jardilla, mikäli markkinat avataan yksityisille yrityksille esitetyssä muodossa. Toiseksi on hyvin epätodennäköistä, että uudistus kaventaisi väestön terveys- ja hyvinvointieroja. Päinvastoin näyttää siltä, että valinnanvapauslaki heikentäisi erityisesti eniten palveluita tarvitsevien hyvinvointia.

Jos lakiesitys ei saavuta kumpaakaan sille asetettua tavoitetta, ei ole olemassa sellaista vastuullista periaatetta, jolla sitä voisi nykymuodossaan kannattaa. Siksi Helsingin antama kriittinen lausunto on juuri oikean suuntainen, ja kiitän sekä sosiaali- ja terveystaloutta isosta urakasta lausunnon läpi käymisessä että kaupunginhallitusta lausunnon hyvin harkitusta ja kannatettavasta päätösesityksestä.

Valtuutettu Mari Rantanen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Muistattekko, mitä ovat seuraavat ylevät lausekkeet? Kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja, parantaa palveluiden yhdenvertaisuutta ja saatavuutta sekä hillitää kustannuksia. Nämä olivat sote-uudistuksen tavoitteita, joita ei käytännössä enää ole. Perussuomalainen ryhmä pitää periaatteessa valinnanvapautta tavoiteltavana asiana, mutta nyt on palokuntakielellä sammutettu paloa väärin. Lähtökohtaisesti kaikki tässä salissa olijat tietävät ja allekirjoittavat varmasti sen, että sotea tulee uudistaa leveämmille harteille ja lisätä myös palveluntuottajia, mutta se on tehtävä hallitusti, hillitysti ja alan parhaita asiantuntijoita kuunnellen. Pääoma ja osakkeenomistaja ei ole asiantuntija terveydenhuollossa.

Nyt esitettyyn valinnanvapauslakiin liittyy riskejä, kuten lain taustaperusteluistakin voimme lukea. Suurin riski liittyy siihen, että vaarannamme julkisen palveluntuottajan erikoissairaanhoidon päivystyksen asiakassetelipykälällä. Jos julkiselta puolelta palveluverkon laajentuessa lähtee suuri joukko osaajia ympäri maakuntaa yksityisten palveluntuottajien palvelukseen, ei ympärivuorokautista päivystystä voida varmistaa. Ajatellaanpa vaikkapa kirurgeja, joilla olisi jatkossa mahdollisuus valita työaikansa ilman päivystysvelvoitetta ja palkka olisi sama kuin nyt tai parempi. Kumman itse valitsisit? Se, että ylläpidämme 2 järjestelmää, ei ole toiminnallisesti eikä taloudellisesti kestävä.

Suuri huoli ovat myös suoran valinnan palvelut eli sote-keskukset. Näihin tiensä valinnalla löytävät terveet ja kykenevät ihmiset. Miten näihin palveluihin ja tosiasialliseen valinnanvapauteen pääsevät sairaat, vammaiset, vanhukset tai sellaiset ihmiset, jotka eivät kykene hallitsemaan elämänsä muutoinkaan? Emme kai me sellaista uudistusta ha-

13.12.2017

---

lua tehdä, joka itse asiassa vähentää palveluiden tasa-arvoista saatavuutta.

Kysymys ei ole pelkästään flunssapotilaista tai verenpaineen hoidosta. Ehdotettu lakiluonnos ei vastaa lainkaan kysymykseen, mitä sitten kun terveydenhuollon kysyntä ylittää tarjonnan. Juna- tai lento-onnettomuus ei katso aikaa. Mihin potilaat viedään silloin, jos julkinen 24/7-päivystys on jouduttu supistamaan tai sopeuttamaan, kuten korrekti ilmaisu tässä yhteydessä lienee? Nämä hoitoa nyt tarvitsevat potilaat eivät voi odottaa. Täällä Uudellamaallakin jouduttaisiin mahdollisesti sulkemaan useita sairaaloita. Palvelujärjestelmän on jatkossakin kyettävä vastamaan niin monipotilas-, suuronnettomuus- kuin häiriö- ja poikkeustilanteisiin. Luonnos ei ota tähän kantaa eikä velvoita yksityisiä palveluntuottajia riittävällä tavalla varautumaan julkisen palvelutuotannon rinnalla. Tätä samaa huolta itse asiassa esitti viime viikolla myös Huoltovarmuuskeskus. Heitäkin on syytä kuunnella.

Lakiesitys ei myöskään huomioi ensihoitoa. Ensihoitopalvelu perustuu palvelutasopäätökseen kirjattuihin riskialueluokituksiin, joiden perusteella ambulansseja on tietty määrä tietyissä paikoissa. Miten jatkossa voidaan varmistua siitä, että ambulansseja on saatavilla, jos potilaita kuljetetaan pidemmälle kuin oman riskialueen ulkopuolelle runsaasti? Potilas voi valita omia hoitopaikkojaan suhteellisen kaukaakin ambulanssien päivystyspaikoista. Parasta ensihoitoa on valmius, sanovat alan ammattilaiset, ja se tarkoittaa sitä, että apua on saatavilla nopeasti silloin kuin tarve on. Tuntuisi myös oudolta ajatella, että kiireellinen ambulanssi kuljettaisi potilaan ensiarvioon tiettyihin sairaaloihin/terveysasemille ja sieltä sitten potilas siirrettäisiin toisella ambulanssilla valinnanvapauden paikkaan. Se olisi erittäin kallis ja epätarkoituksenmukainen ratkaisu.

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsingin nyt käsittelyssä oleva lausunto on tarkoin punnittu jo sote-lautakunnassa ja kaupunginhallituksessa. Se on tiukka lausunto, ja se on tiukka syystä. Tämä lakiesitys on yksinkertaisesti huono. Nyt pitäisi uskaltaa vetää henkeä. Ei ole väärin tehdä huonoja ratkaisuja, mutta on väärin, ettei niitä korjata. Ja nyt virheen voi vielä korjata ja pohtia, onko valinnanvapaus laisinkaan toteuttamiskelpoinen tällä esityksellä. Hitaasti kiiruhtaen on tässä nyt maltin ja tolkun tie.

Kiitos.

13.12.2017

Valtuutettu Parpala

Arvoisa puheenjohtaja ja valtuustokollegat.

Sote- ja maakuntauudistuksen kokonaisuus on yksi maamme suurimmista hallinnollisista uudistuksista koskaan. Nyt on menossa neljäs kerta, kun tätä hallintouudistusta yritetään saada kasaan erilaisilla hallituskokoonpanoilla. Enää muutama episodi, niin ollaan ihan tähtien sote - lukemissa.

Näin suuri uudistus herättää väkisin paljon intohimoja. Yksi on huolissaan yritysten aseman vahvistumisesta, toinen palveluiden integraatiosta, kolmas lääkäreiden koulutuksesta, neljäs maakuntien määrästä ja roolista, viides tietojärjestelmistä ja niin edelleen. Niin monta kuin tässä uudistuksessa on kohtia, niin monta on huoliakin. Koska kyseessä on niin valtava kokonaisuus, täydellistä uudistusta on käytännössä mahdollista tehdä.

Kaupunginhallituksessa voittanut ja nyt pöydällämme oleva lausuntoehdotus päättyy kuitenkin toteamukseen, jonka mukaan valinnanvapauslakiehdotusta ei tulisi viedä eteenpäin. Siis ollenkaan. Lisäksi lausunto jättää huomiotta sen, että nykyisessäkin järjestelmässä on sote-palveluiden työnjakoon ja organisaatorajoihin liittyviä ongelmia jopa julkisen tuotannon sisällä. Mieluusti unohdetaan sekin, että yksityinen palveluntuotanto voittaa nytkin jatkuvasti julkisia tuottajia sekä laadulla että hinnalla.

Tässä laissa, jota kutsutaan valinnanvapauslaiksi, on itse asiassa kyse sosiaali- ja terveystalouden tuotannon työnjaosta. Jos täällä ollaan huolissaan yritysten aseman vahvistumisesta, voin kertoa oman epäilykseni siitä, millä tavoin yritysten asema vahvistuu parhaalla tavalla. Se vahvistuu silloin, kun regulaatioympäristö on epäselvä. Nämä mediassa pyörivät Siikalatvat ja Meri-Lapit ja myös muuten ne kaikki ulkoistukset, joista media eri raportoi, eivät ole syntyneet valinnanvapauslain vuoksi, vaan ne ovat syntyneet ilman sitä, ja ne ovat osittain syntyneet jopa sen takia, että sellaista ei ole olemassa. Mitäpä luulette, että tapahtuu, jos järjestämisvastuu siirretään maakunnille, mutta mitään lakia työnjaosta ei ole olemassa tai mitään raamitusta sille ei ole olemassa?

Arvoisa puheenjohtaja.

En ole sitä mieltä, että nyt tämä hallituksen esittämä valinnanvapaussehdotus olisi täydellinen. Enkä myöskään usko itse asiassa, että sote-uudistusta on edes mahdollista saada paperilla täydelliseksi tai että sen vaikutuksia pystyttäisiin täydellisesti ennakoimaan, koska kyse on val-

13.12.2017

---

tavasta dynaamisesta kokonaisuudesta, ja se tulee asettumaan uomiinsa vasta pidemmän ajan kuluessa. Tämä nykyinen paketti tai missä muodossa se mahdollisesti ehkä eduskunnassa hyväksytään, se tulee kaipaamaan täydentävää lainsäädäntöä, se tulee kaipaamaan muutoksia, ja seuraava hallitus tulee ihan varmasti tekemään siihen omat kädenjälkensä ihan joka tapauksessa. Toivon, että maan hallitus ottaa esitystä kohtaan annetun kritiikin vakavasti ja korjaa sitä vielä tarvittavilta osin. Asiantuntijalausunnoissa on paljon sellaisia pointteja, mitä on oikeasti tarpeellista vielä ottaa huomioon.

Nyt kuitenkin tämä valtuustolle esitetty lausunto, joka sivuuttaa nämä nykyisen sote-työnjaon ongelmat ja vaatii uudistusta tältä osin pysäytettäväksi, on mielestäni vastuuton. Ja erityisen vastuuton se on mielestäni helsinkiläisten kannalta, koska tämän pöydällä olevan ehdotuksen myötä maakuntauudistus on OK ja toteutuisi, mutta tästä soten työnjaosta jätettäisiin huolehtimatta. Näistä syistä kannatan Sazonovin aikaisemmin tekemää vastaesitystä.

Kiitos.

Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Yhä useammin nyt kuuluu kokoomuksen suusta, että kun on tehty jo niin kauan sote-uudistusta, niin nyt olisi sitten kiire saada vaikka huono uudistus maaliin. Tämä ei minkään tiedon valossa ole totta. Kuten me juuri kävimme läpi, Suomessa on erittäin kustannustehokas ja kokonaisarvioltaan myös erittäin kilpailukykyinen ja hyvä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä. Vastuutonta olisi tehdä huono malli. Tämä on niin iso muutos, että tässä ei ole sellainen, että sitten ruvetaan viilaaamaan ja korjaamaan, vaan kyllä ne ratkaisut ja ne ongelmat pitää etukäteen tehdä. Jos tässä edetään, tässä tarvitaan todella paljon muutoksia malliin.

Valtuutettu Vanhanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kommenttina näihin siikalatvoihin ja esimerkiksi Tam-, anteeksi, Helsingin Sydänsairaalaan, joka on siis kyllä Tampereen Sydänsairaala, niin nämä ratkaisut johtuvat nykyisestä terveydenhuollon valinnanvapauslaistamme, jossa on jo sellaisenaan nyt tällä hetkellä erittäin paljon

13.12.2017

---

ongelmia, jotka pitäisi äkkiä korjata. Se on ihan tämän nykyisen valinnanvapautemme aikaansaannosta.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

En millään voi ymmärtää, miten kokoomuslaiset ovat sitä mieltä, ettei tässä lakiehdotuksessa olevaa 24 §:ää pidä muuttaa, koska se kerta kaikkiaan aiheuttaa sen, että HUSista 67 % tuotannosta voi siirtyä yksityisille toimijoille, jolloin myös niiden tekijät, siis lääkärit ja hoitajat, vuotavat ulos näistä sairaaloista, ja meillä ei ole enää päivystäjiä, ei keskkosten hoitajia, ei syövän hoitajia. Siis johtuuko se siitä, että te ette ole olleet ikinä sairaalassa töissä vai miten te voitte sanoa, että se on hyvä tässä muodossa? Se ei ole.

Valtuutettu Soininvaara

Toisen kerran 32 vuoden valtuustourani aikana olen tullut tälle puolelle, koska minulla on asiaa kokoomuslaisille. Yritin järjestää työpaikkani kahvihuoneessa tuolla Aalto-yliopiston taloustieteen laitoksella vedonlyönnin siitä, saadaanko tämä laki maaliin, ja siitä ei tullut mitään, koska kukaan ei suostunut lyömään vetoa sen puolesta, että saadaan.

Itse asiassa täytyy sanoa, että on täydellinen katastrofi jos tai kun tämä nyt sitten taas kaatuu. Edellisen kerran sen kaatoi demarit kertomalla, että pakkoliitoksia ei saada tehdä, jolloin koko se rakennelma, mitä piti tehdä, romuttui. Mutta tämä on kyllä... Ehkä olisi parempi se, että ajettaisiin tuo esitys läpi muuten, mutta siirrettäisiin tämä valinnanvapauden tekeminen seuraavalle vaalikaudelle, koska tästä ei saa enää kyllä, ja näin myös nämä taloustieteen professori ?. Tämä ei ole enää korjauskelpoinen. Tämä on sääli, että näin on käynyt.

Se on ollut vähän ideologista kiiluväsymäisyyttä, että on ajettu tilanne tällaiseen umpikujaan, mutta myös sen takia, että me tarvitsimme sitä tehokkuutta, jota yksityisillä yrityksillä usein on suhteessa julkiseen, koska niillä on parempi hallintojärjestelmä usein ja päätöksentekojärjestelmä. Mutta jos uskoo taloudellisiin kannustimiin ja niitten tehokkuuteen, täytyy uskoa myös siihen, että jos kannustimet ovat virheellisiä, ne myös johtavat virheelliseen käyttäytymiseen, ja tästä tässä on kysymys. Vakuutusmuotoinen terveydenhuolto, johon tässä ollaan siirtymässä, on taloudellisilta pelisäännöiltään erittäin hankala, eikä mikään maa ole siinä kunnolla selvinnyt, ja sen takia se järjestelmä on aina vä-

13.12.2017

---

hän kalliimpi. Kun Ruotsi siirtyi tähän suuntaan, niidenkin kustannukset räjähtivät oikein kunnolla ja kerralla. Noin lyhyesti sanottuna tämä on johtamassa nykyisillä pelisäännöillä sairaitten alihoitoon ja terveitten ylihoitoon, ja se nyt ei voi olla rahojen mitenkään järkevää käyttöä. Meillä varautuminen näihin uusiin pelisääntöihin on ollut alkeellisen huonoa, mutta ei tämän alan osaamista myöskään Suomessa ole, koska meillä ei ole ollut vakuutusmuotoista terveydenhuoltoa.

Tästä mainitusta syystä en ole viime aikoina viitsinyt käyttää hirveästi aikaa tämän esityksen viimeisten käänteitten seuraamiseen, koska olen arvioinut, että se on kuitenkin hukkaan käytettyä aikaa. Mutta täällä nyt kun on ollut hyvää aikaa, olen lukenut tämän hallituksen esityksen läpi, ja törmäsin ihan käsittämättömään asiaan. Minä olen pitänyt nimittäin näitä elektiivisen hoidon palveluseleitä tämän parhaana puolena, kunhan se tehdään hallitusti niin ettei se vaaranna tätä julkisten sairaaloiden päivystystoimintaa ja sitä kaikkea tällaista. Siis hallitusti eikä kerralla rysäyttämällä. Ruotsissa tämä on tuottanut hyviä tuloksia, ja jos yksityinen tekee sen halvemmalla ja paremmin ja siinä on kunnan sanktiot mokauksista, niin sehän on fine. Mutta mitä täällä lukee? Täällä sanotaan, että palveluseteli pitää hinnoitella, ei suinkaan niin, että se vastaa sen julkisen kustannuksia, vaan jos yksityinen ei sillä pärjää, sitten palvelusetelin pitää olla kalliimpi. Kuka tällaisen on kirjoittanut? Heranen aika. Koska sehän tarkoittaa, että nämä yksityiset tekevät kartellin ja sanovat, että ne eivät pärjää, jos eivät ne saa kolminkertaista hintaa. Näinhän se teki myös tämä Tampereen sairaala. Ottaa 50 % korkeampaa hintaa, ja tämä on sitten tätä valinnanvapautta. Eihän tällaista voi olla.

Valtuutettu Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluan kannattaa valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran esitystä.

Lisäksi voidaan todeta, että tämän puheilla olevan koko uudistuksen tavoitteena ja valinnanvapauslainakin tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvien kustannusten kasvua 3 miljardilla eurolle vuoteen 2029 mennessä, parantaa integraatiota sosiaali- ja terveyspalvelujen ja toisaalta perus- ja erikoispalvelujen välillä ja vahvistaa toimeenpano- ja rahoitus pohjaa. Hallituksen esitys on muuten hyvä, mutta se ei turvaa palvelujen integraatiota, ei niiden kustannustehokkuutta eikä vaikuttavuutta eikä takaa julkista sote-tuotantoa esimerkiksi ympärivuorokautisen päivystyksen osalta. Myöskään uudistukseen liitetty maakuntalakiesityksen mukai-

13.12.2017

---

nen kokonaan uuden hallintotason luominen verotus-, omaisuus- ja muine järjestelyineen sekä kuntien sote-tuotanto-oikeuden poistaminen eivät ole ratkaisu terveys- ja hyvinvointieroihin. Malli ei siis takaa mitään sille asetetuista tavoitteista. Esitys on täysin elinkeinopoliittinen. En käytä nyt sitä rumaa sanaa "ideologia".

Jos tarkastellaan uudistussuunnitelmaa laajemmin kuin pelkän valinnanvapauslakiehdotuksen kannalta, on ensinnä todettava, että tavoite kaventamisesta on jäänyt täysin yksityistämisen alle. Meidän vastauksemme on antaa sote maakunnille, kokonaisvastuu hyvinvoinnin ja terveyserojen kaventamista. Olennaista on myös pitää asiakasmaksut kohtuullisina, ja näin tehdä palvelujen saaminen mahdolliseksi kaikille niitä tarvitseville. Ajatusta palvelujen integraatiosta on suorastaan vaikea löytää, eikä hallitus enää oikein kunnolla uskalla sitä edes mainostaa. Sote-keskuksissa annetaan vain terveydenhuollon palveluja lisätynä sosiaalipalvelujen ohjauksella ja neuvonnalla. Asiassa piiloudutaan perustuslain taakse, jotta ei tarvitse perustella asiaa tosiasioilla. Jo kesällä yksityinen suuri palveluntuottaja kertoi, että tavoitteena on, ettei sosiaalipalveluja tarvitse sote-keskuksessa antaa ja että erikoissairaanhoidon palveluja pitäisi tuoda palveluseteleille. Näin on myös tapahtunut. Ajatus kustannusten kasvun hillinnästä on enää vitsi. Koko ajan rakennetaan kaksinkertaista järjestelmää tai ainakin tehdään päivytyksestä tolkuttoman kallista. Nousevat kustannukset vaarantavat todennäköisesti laajan palveluverkon ylläpitämisen.

Jos halutaan vertailla sitä, miten sotekeskus perustetaan, se olisi suunnilleen sama menettely kuin jos Helsingin bussiyhtiöiden kilpailutus hoidettaisiin sillä lailla, että jokainen, jolla on bussinajoon oikeuttava kortti ja bussi tai kuljettaja jolla on oikeus ajaa bussilla, voisi ruveta ajamaan mitä linjaa hyvänsä Helsingissä, keksiä itse sen. Ja sitten sen jälkeen jos se menee konkurssiin, niin kaupungin asia olisi hoitaa asia loppuun. Aivan käsittämätön järjestely. Lisäksi pienimmillään sotekeskus voi olla 30 tuntia töissä oleva lääkäri ja sosiaaliohjaaja. Kaikki loppu voidaan hoitaa alihankinnalla, ja alihankinnalla ei ole minkäänlaista valvontaa lukuun ottamatta sen 2 hengen sote-keskuksen toimitamaa valvontaa. Todella käsittämättömiä esityksiä.

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Tässä maassa on käyty sote-uudistuksesta erittäin paljon keskustelua viimeisten vuosien aikana, ja uudistusta on yritetty saada aikaan hyvin monenlaisilla joukoilla ja monenlaisen hallituksen toimesta. Viime vaali-

13.12.2017

---

kaudella parlamentaarisesti, ja sitä parlamentaarista valmistelua on tässäkin salissa tänäänkin kuuluteltu, mutta sekään ei viime kaudella tuonut tuloksia. On hyvä muistaa, että nyt kaiken kaikkiaan tällä vaalikaudella valmistellussa uudistuksessa sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuu on tulevaisuudessakin säilymässä julkisilla toimijoilla. Nyt tehtävät valinnanvapausratkaisut, joista nyt olemme antamassa lausuntoa, eivät saa mielestäni vaarantaa julkisen sektorin toimintaedellytyksiä yhdessäkään maakunnassa.

Asiakkaan valinnanvapaus voi parhaimmillaan lisätä kansalaisten yhdenvertaisuutta. Tällä hetkellä valinnanvapaus toteutuu lähinnä niillä, jotka ovat työterveyshuollon asiakkaita, ovat ottaneet yksityisen vakuutuksen tai ovat niin hyvätuloisia, että pystyvät maksamaan itse maksut. Toki pienet Kela-korvaukset niihin saamme, eli meillä ei ole puhtaasti yksityistä järjestelmää tällä hetkellä. Lakiuudistus laajentaisi kuitenkin valinnan mahdollisuutta myös muihin väestöryhmiin. Tässä nyt on tullut vähän sellainen olo, että valinnanvapautta pidetään jonain itse tarkoituksena. Sellainenhan sen ei pitäisi olla eikä se saisi sitä olla. Ei päämäärä sinällään, vaan yksi keino, jolla voidaan vahvistaa nimenomaan peruspalveluja. Riskinä on nyt kuitenkin se, että me sen sijaan, että vahvistamme peruspalveluja, siirrämme painopistettä erikoissairaanhoidon puoleen, ja se ei missään tapauksessa voi olla kannatettavaa.

Erityisen ongelmallinen on nyt esityksen asiakasseteliä koskeva § 24, johon täällä keskustelussa on useissa puheenvuoroissa puututtu. Esityksessä muotoilussa maakuntaa velvoitetaan tarjoamaan laajassa muodossa erikoissairaanhoidon palveluita. Mielestäni olisi harkittava tarkemmin sitä laajuutta, yksityiskohtaisuutta ja velvoittavuutta, miten asiakasseteli määritellään. Maakunnat ovat erilaisia, ja siksi niillä olisi oltava paikallista tarpeisiin pohjautuvaa harkintaa määritellä asiakasetelin käyttöönotosta. Ja kuten täällä on muutamissa puheenvuoroissa tuotu esille, 2 rinnakkaisen järjestelmän rakentaminen, jota rahoitetaan julkisin rahoin, ei missään tapauksessa voi olla järkevää. Tämä saattaa vaarantaa myös päivystyspalvelut, ja niin kuin valtuutettu Asko-Seljavaara toi esille, tutkimuksen ja koulutuksen, ja siksi pidän tätä huolestuttavana.

Uudistuksen yksi keskeinen tavoite on hyvinvointi- ja terveyserojen kaventuminen. Pelkkä tarjonnan lisääntyminen ei automaattisesti sitä kuitenkaan tee, siis kavenna hyvinvointi- ja terveyseroja. Tarvitaan runsaasti tietoa, asiakasohjausta ja eri toimijoiden tietojärjestelmien yhteensopivuutta, jotta hyvinvointi- ja terveyseroja voidaan kaventaa, ja tätä kaikkea tietoa meillä ei ole tänä päivänä riittävästi, vaikka meillä paljon tutkittua tietoa onkin sote-palveluista ja niiden käytöstä.

13.12.2017

Varsinkin paljon palveluita käyttävien kannalta sinänsä kannatettava valinnanvapausuudistus saattaa aiheuttaa vaikeuksia, jos palvelut hajautuvat eri toimijoille. Palveluiden integraatio sekä asiakkaan kannalta sopivan palvelutarjonnan varmistamiseen tarvitaan käytännönläheistä neuvontaa ja toimivaa toiminnanohjausjärjestelmää, ja laki itsessään ei välttämättä näitä tuo. Asiakkaan palvelutarpeen arviointi ja asiakas-suunnitelman laatiminen on sinällään kannatettavaa, mutta vastuunjako on tällä hetkellä esitetyssä mallissa epäselvä, ja sen olisi oltava selkeämpi.

Uudistus on varsin mittava. Se ei tule kerralla valmiiksi, toisin kuin valtuutettu Holopainen toivoi. Sellaista järjestelmää en usko, että missään tapauksessa saadaan koskaan aikaan, joka keralla olisi valmis. Järjestelmää joudutaan täydentämään ja kehittämään kokemusten myötä. Pidän välttämättömänä, että sote-uudistus saadaan aikaan, mutta nyt esitetty valinnanvapauslaki vaatii erittäin runsaasti korjaamista, jotta se voitaisiin hyväksyä.

Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Valtuutetut.

Toin aikaisemmin puheenvuorossani esiin, että isoja ongelmia ja näitä epäkohtia, jotka useimmat asiantuntijat ovat nostaneet esiin, on niin paljon, ettei sellaisenaan pitäisi edetä tämän lakiesityksen kanssa.

Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä edellisessä puheenvuorossa ei aivan selkeää kannanmuodostusta tuotu esille valtuutettu Peltokorven toimesta, mutta sain sellaisen tulkinnan, että Peltokorpi kallistuisi tämän pohjana olevan lausunnon taakse. Tähän mieluusti kuulisin tarkennuksen valtuutettu Peltokorvelta, ja jos näin on, niin olisin myös kiinnostunut siitä, onko tosiaan näin, että valtuutettu Peltokorpi on sitä mieltä, että Sipilän hallituksen valinnanvapausesitys ei paranna palveluiden saatavuutta, ei edistä asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia, ei anna mahdollisuutta hakeutua omaan tilanteeseen sopiviin palveluihin eikä anna maakunnalle edellytyksiä järjestämisvastuun toteuttamiseen. Olisi erittäin mielenkiintoista kuulla tähän vastaus.

13.12.2017

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Tämänsuuntainen oli Peltokorven puheenvuoro, mutta se ei ollut sinänsä yllättävää, koska tänään kokoontui myös keskustan puoluehallitus ja otti kantaa sote-uudistukseen, ja Juha Sipilän johtama keskustan puoluehallitus otti varsin kriittisen kannan Juha Sipilän johtaman Suomen hallituksen sote-uudistukseen. Eli minusta on tyylikästä ja linjakasta se, mitä valtuutettu Peltokorpi täällä sanoi suhteessa siihen, mikä hänen puolueensakin ihan tyylikäs ja linjakas kanta on hallituksen sote-uudistusesitykseen.

Valtuutettu Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Peltokorpi edustaa täällä keskustan valtuustoryhmää ja äänestäjiään ja itseään nyt tällä hetkellä, ei Sipilän hallitusta. Sipilän hallituksen enkä keskustan puoluehallituksen kantaan en sinällään ota kantaa, mutta totean vain sen, että siellä on erittäin hyviä linjauksia tehty tänä aamuna puoluehallituksessa, samoin kuin viime viikolla vai toissa viikolla Kuntaliiton hallituksessa myös yksimielisesti kaikki puolueet ovat linjanneet varsin kriittisen kannanoton. Siellä on kokoomuksenkin edustajia ollut useita linjaamassa. Muun muassa entinen puoluesihteerini käsittääkseni on yhtenä Kuntaliiton hallituksen jäsenenä.

Valtuutettu Eero Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen ymmärtänyt niin, että tämä lähetettiin lausuntokierrokselle, jotta saataisiin palautetta, ja nimenomaisesti luin hallituksen ministereiden ilmoituksia niin, että jos tulee kriittistä palautetta, niin se otetaan huomioon. Nyt on juuri se hetki, jolloin kannattaa ottaa asiat asioina eikä vedota väärään poliittiseen solidaarisuuteen. Tässä mielessä arvostan valtuutettu Peltokorven puheenvuoroa, koska se antaa mahdollisuuden parantaa tätä lakiesitystä tämän lausuntokierroksen pohjalta. Tänään korkein hallinto-oikeus on liittynyt näiden kriittisten puheenvuoron käyttäjien joukkoon, joten uskon, että tämä asiantuntijapalaute on niin vahvaa, että se johtaa hallitusta tarkistamaan esitystä.

13.12.2017

Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tuntuu mielenkiintoiselta tämä keskustan ja kokoomuksen välinen sanailu, koska ainakin näin kun sivusta seuraa, tulee sellainen tunne, että nyt haetaan pelimerkkejä siihen, millä tavalla voidaan hallitusta kaataa, ja tämä Peltokorven puheenvuoro oli siinä mielessä hyvin mielenkiintoinen, kun katsoo sitten tulevaisuutta.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Peltokorven puheenvuoro oli aivan oikea, ja kokoomuksen piirissäkin on paljon, paljon niitä, jotka eivät hyväksy tätä §:ää 24. Nyt kuitenkin on sellaisia kokoomuslaisia, jotka väen väkisin väittävät, että kyllä se voidaan toteuttaa, sittenhän se voidaan korjata. Eihän tällaista voi tehdä, joka ei voi toimia alun perinkään. Kyllähän sen nyt saa sanoa. Ei se ole... Tämä ei nyt kerta kaikkiaan ole politiikkaa, vaan tämä on terveydenhuoltoa ja sosiaalitoimea.

Ledamoten Månsson

Ärade ordförande.

Frihet är det bästa ting, där sökas kan all världens kring, skall redan biskop Thomas i Engelbrektsvisan på 1400-talet. Också valfrihet är ett positivt begrepp. Vem kan nu egentligen vara emot valfrihet. Inte heller vi i SFP, men man måste alltid analysera effekter och konsekvenser. Redan biskop Thomas gjorde en reservation. Den frihet kan väl bära, tillade han. Frihet medför alltid ansvar.

Puheenjohtaja.

Perusterveydenhuollossa ja tietysti hammashoidossa on verraten helpoaa toteuttaa valinnanvapaus. Meillä on toisaalta valmiit kunnalliset terveystakeskukset ja hammashoitolat ja toisaalta yksityisiä erilaisia ja erikokoisia lääkäri- ja hammaslääkäriasemia. Nämä pystyvät useimmiten tarjoamaan samanarvoista palvelua. Näin ainakin Helsingissä, vaikkei välttämättä kaikkialla muualla.

13.12.2017

Ordförande.

För socialvårdens del är det redan mera komplicerat, och den har ju behandlats styvmoderligt i hela den här vårdreformen. Av den finska förkortningen SOTE har det mest handlat bara om TE, och väldigt lite om SO. I socialvården har vi delvis myndigheters maktutövning, ta till exempel barnskyddet som exempel, som inte kan överföras på privata företag, och dessutom blir det lätt komplikationer med den personliga integriteten, då personalen hos privata aktörer inte binds av tjänsteplikten.

Puheenjohtaja.

Itse asiassa vaarantuu myös se sosiaali- ja terveydenhoidon integroituminen, joka on muun muassa Helsingissä päässyt alkuun. Parempaa olisikin, että sosiaalihuolto jäisi edelleen kuntien vastuulle, ei maakunnan eikä yritysten.

Suurimmat ongelmat valinnanvapaus aiheuttaa kuitenkin erikoissairaanhoidolle, niin kuin olemme täälläkin kuulleet. Meillä on nykyään peräti 50 erikoissairaanhoidon osa-aluetta. Vain meidän uusimaalainen HUSimme/HYKSimme tarjoaa kattavaa hoitoa kaikilla näillä alueilla – muut yliopistolliset sairaalat useimmilla mutteivät ihan kaikilla, ja keskussairaalat vielä harvemmilla.

Ordförande.

Den privata sektorn erbjuder bara en bråkdel av den här specialistvården, och även om den byggs ut förblir den privata sektorn helt säkert långt ifrån heltäckande. Få är ju till exempel de regelrätta privata sjukhusen. Risken är överhängande att den privata sektorn först tar betalt för vissa elementära specialisttjänster, men sen ändå tvingas hänvisa patienten till den offentliga vården för mer avancerad vård. I SFP vill vi slå vakt om den här offentliga sjukvården och dess resurser, och då talar vi både om personal och ekonomi. Också den avancerade sjukvården måste fungera i alla lägen, enligt principen 24/7.

Puheenjohtaja.

Helsingissä ja Uudellamaalla tiedämme, että HUS on maan kustannustehokkain sairaalapiiri – osittain tietysti johtuen mittakaavaeduista – samalla kun hoidon taso on maan korkein ja kansainvälisestikin erittäin korkea. Me emme halua, että määritelmän mukaisesti kallein eli vaativin sairaanhoito tuottaa rahaa yksityisiin taskuihin usein ulkomaalaisille omistajille, jotka eivät maksa verojaan Suomessa ja siksi eivät osallistu

13.12.2017

---

meidän hyvinvointiyhteiskuntamme rahoittamiseen, joilla pahimmassa tapauksessa on kotipaikka veroparatiisissa. Myös tästä syystä haluamme edetä valinnanvapaudessa varovaisesti erityisesti erikoissairaanhoidon osalta. Big bangin sijaan suosittelemme, että valinnanvapaus toteutuu sellaisissa etapeissa, joiden välillä on riittävän pitkät välit, jotta pystymme keräämään kokemuksia ja oppimaan jokaisesta askeleesta ennen kuin siirrytään seuraavalle.

Ordförande.

Som en självklarhet förutsätter vi i SFP att Helsingfors i sitt utlåtande fastslår att all social- och hälsovård ska garanteras på landets bägge nationalspråk.

Puheenjohtaja.

Lopuksi. Minäkin kannatan Sirpa Asko-Seljavaaran ehdotusta ja kehoitan kokoomuksen nuoria uusliberaaleja kuuntelemaan kokeneempia ja viisaampia puoluetovereitaan.

Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Månssonin avauksesta vastaan tähän Asko-Seljavaaran monta kertaa toistamaan väitteeseen siitä, että politiikalla ja terveydenhuollolla ei ole mitään tekemistä toistensa kanssa. Poliitikkaahan sosiaali- ja terveyspalvelut mitä suurimmaksi osaksi ovat. Poliitikkaa siitä, miten voidaan turvata ne tasa-arvoisesti ja sujuvasti kaikille, mitä nyt ollaan tekemässä. Sinänsä jos miettii tätä kritiikkiä, niin varmasti on sellaisia asioita, mitä sieltä pitää korjata, mutta se, mitä me olemme nyt katsomassa, on valtuuston lausunto tai periaatepäätös lausunnosta, johon kaupunginhallitus on tehnyt pohjaesityksen, joka ei ole mikään pientä kritiikkiä parannettavissa olevista asioista vaan täystyrmäys sille, että koko valinnanvapautta ei tarvitse toteuttaa. Se on ulottuvuus, mikä tässä pitää muistaa, ja sille se vastaesitys on tehty, eli se pohjavire on erilainen.

Ledamoten Månsson (replik)

No niin, anteeksi. Aina unohtuu, miten tämä avataan repliikeissä.

Tietysti me puhumme politiikasta, mutta me puhumme nimenomaan sosiaali- ja terveystieteistä, ja tässä minun mielestäni hyvin paljasta-

13.12.2017

---

va oli tämä Saxbergin puheenvuoro, jossa hän sanoi, että ainoa oikea tie on se, että koko terveydenhoito hoidetaan yksityisellä puolella. Sehän oli sen puheenvuoron ydin. Tämä on pelkkää politiikkaa, pelkkää ideologiaa eikä enää terveystaloutta.

Valtuutettu Parpala (vastauspuheenvuoro)

Hetkinen. Anteeksi, eikö... Varmaankin meikäläisen puheenvuoro välissä vielä.

(Puheenjohtajan välikysymys.)

Ehdin painaa nappia sinä aikana, kun sanoit, että rajaat.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kiitos, puheenjohtaja.

Halusin kommentoida vain lyhyesti. Jokainen voi tietysti omasta puolestaan katsoa, onko uusliberaali vai eikö ole. Ehkä se oma kritiikkini kohdistui siihen, että nyt halutaan estää kokonaan tämän keskeisen osan tätä uudistusta eteneminen. Olen aidosti huolissani siitä, että nämä on neljäs kerta, että tätä uudistusta yritetään, ja joka kerta löytyy ihan varmasti jotain, millä perusteella sitä voidaan vastustaa. Kuten totesin omassa puheenvuorossani, on ihan varmasti niin, että tässä on korjattavaa. 24 § on varmasti sellainen, mitä kannattaa hallituksessa vielä vakavasti pohtia, kannattaako sitä ihan tässä muodossa viedä eteenpäin. Mutta se on minusta eri asia kuin se, että halutaan torpata keskeinen osa tätä koko uudistusta, joka on varmaankin kaikkien tässä salissa mielestä oikeasti tarpeellinen suomalaisen järjestelmän kehittämiseksi.

Valtuutettu Soininvaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Minun mielestäni ne, jotka ovat kritisoineet tätä valinnanvapausmallia ja sen pelisääntöjä, eivät ole kritisoineet sitä, että valinnanvapaus sinänsä olisi huono asia. Vaan että nyt kertakaikkisesti on tehty ?, joista ei tässä aikataulussa pysty enää saamaan toimivaa kalua, sellaista, joka ei johtaisi aivan järkyttävään kustannusten nousuun. Sitten täytyy muistaa... Täällä on jotenkin ihanteellinen kuva, että sitten kun voi valita sen sote-yksikön yksityiseltä puolelta, kaikki jonot katoavat, ja vaikka kerran

13.12.2017

---

päivässä pääsee lääkäriin niin halutessaan. Ei se ole näin. Niiden täytyy tulla toimeen samalla budjetilla kuin julkinenkin tulee, ja sen takia ne joutuvat rajoittamaan tätä hoitoa ihan samoin periaattein. Sen rinnalle samoilla yrityksillä on sitten aidosti yksityisiä palveluja, jonne ne varmaan ohjaavat ne, jotka valittavat, että vasta 2 viikon kuluttua saa sen ajan.

Valtuutettu Saxberg (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Valtuutettu Björn Månsson, onko se näin, että meillä on kielimuuri? Så skulle jag säga det på svenska, men nu säger jag det bara finska igen. En ole sitä mieltä, että kaiken julkisen terveydenhoidon tulee missään nimessä olla nyt siirretty yksityiselle, vaan julkinen edelleenkin toimisi tämän hoidon järjestäjänä ja yksityinen sitten olisi tämä toteuttava taho siinä.

Kiitos.

Valtuutettu Urho (vastauspuheenvuoro)

Minä haluan tähän äskeiseen vain todeta, että ei se valinnanvapaus sinänsä hävitä terveydenhuollosta jonoja. Se vain siirtää jonoja eri paikkoihin. Eli samalla lailla meillä määrät lisääntyvät, mutta lääkärin määrä tässä maassa ei kovin nopeasti lisäännä. Eli ne hoitavat kädet, lääkärit, eivät lisäännä. Hoitohenkilökunta riittää.

Sitten muistutan vielä, että valinnanvapaus, juuri niin kuin se nyt esitetään eräissä kohdin, johtaa käänteiseen priorisointiin. Jos se menisi näin kuin on esitetty, satsataan jonoon laitettujen kiireettömien potilaiden hoitoon ja vähennetään resursseja – siis lääkäriresurssia ja hoitorahaa – vakavasti sairaiden kiireellisten hoidosta.

Valtuutettu Kivelä

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Me kaupunkiympäristölautakunnassa eilen päätimme yksimielisesti esittää, että moskeijahankkeelle ei myönnetä tontin varausta, koska hanke oli laajuudessaan epärealistinen ja siihen liittyi liikaa epävarmuustekijöitä. No, nyt meillä on tässä edessämme samanlainen vas-

13.12.2017

---

tuunotto hankkeen edessä, joka on rahallisesti satoja kertoja suurempi ja johon sisältyy suuremmassa laajuudessa niin paljon ongelmia ja riskejä, ettei tiedä, mistä aloittaisi.

Suomen hallituksen esitys ei vastaa uudistuksen alkuperäisiä tavoitteita. Riskejä ja uhkia löytyy kaikista keskeisistä kohdista. Keskityn tässä erityisesti ihmisten yhdenvertaisuuteen palvelujen saamisessa. Pahinta, mitä yhdenvertaisuuden näkökulmasta poliittisessa päätöksenteossa voi tehdä, on se, että annetaan lisää etumatkaa niille, jotka ovat jo valmiiksi hyvään asemaan nostettuja ja painetaan alemmas niitä, jotka ovat jo ennestään huonompaan asemaan painettuja. Tämän perustavanlaatuinen ongelma sisältyy tähän esitykseen. Onneksi Helsinki tuo tätä kritiikkiä esiin useassa kohtaa lausuntoehdotusta. Hallituksen esitys kasvattaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja.

Lakiluonnoksen parhaat puolet liittyvätkin siihen, mitä siitä on saatu poistettua. Kaikista ongelmallisista eli velvoite maakunnan palvelujen yhtiöittämiseen vedettiin pois sen törmättyä perustuslaillisiin ongelmiin. Nyt on kuitenkin tärkeä huomioida, että pakkoyhtiöittämisestä ei välttämättä ole päästy eroon, mikäli tämä päätös haastetaan kilpailuneutraliteettiperusteella ja tuodaan siten kansainvälisten velvoitteiden perusteilla takaisin lain voimaantulon jälkeen.

Käytyä keskustelua ideologioista haluan jatkaa sen verran, että jos haluatte nähdä todellista oikeistoideologiaa in action, tämä lakiesitys on nyt siitä oiva esimerkki. Tämä on tyyli puhdas oikeistolaisen ideologian sokaisema hanke, jossa kaikki kestävät perusteet ja asiantuntijakritiikki saavat väistyä. Meidän kaikkien verovaroin rahoitettu terveydenhuoltomme halutaan avata hyvin laajamittaisesti yksityisille markkinoille – tässä monta kertaa tämä on jo todettu – alistaa voitontavoittelulle ja kermankuorinnalle, kun maakunta joka tapauksessa viime kädessä vastaa palvelun tarjoamisesta. Todellisena riskinä on yhteisten varojen valuminen jopa veroparatiisiyhtiöille, kuten Månsson sanoi. Toisin kuin Suomen hallitus tavoittelee, on julkisen sektorin oltava ohjaavassa asemassa palveluiden tuotannossa. Tarvittaessa julkisia palveluja voidaan täydentää järjestöjen, osuuskuntien ja yritysten kautta.

Kuten täällä on todettu, sekä johtavat terveydenhuollon asiantuntijat, lukuisat sote-alan järjestöt, HUS sekä suuret kaupungin näkevät nämä riskit, jotka tähän esitettyyn malliin sisältyvät. Tiivistettynä: markkinaehtoistaminen ei palvele sote-uudistuksen alkuperäisiä tavoitteita, vaan aiheuttaa suuria riskejä sote-järjestelmän toimivuudelle ja ennen kaikkea ihmisten yhdenvertaisuudelle palvelujen saamisessa. Koko sote-uudistuksessa ja tässä markkinaehtoistamismallissa on paljon kritisointavaa ja vähän iloittavaa. Nyt kuitenkin iloitsen siitä, että me Helsingis-

13.12.2017

---

sä olemme ottamassa kriittisen ja vastuullisen kannan tähän Suomen hallituksen sekoiluun. Tämän lausunnon hienoin lause onkin se, jossa kaupunginhallitus ehdottaa, ettei lakiehdotusta viedä eteenpäin. Kyllä kiitos, Suomen hallituksen ehdotus valinnanvapauslaiksi on hylättävä.

Valtuutettu Koulumies (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Mai Kivelällä oli äsken tosi hyvä pointti, jossa hän toi hyvin esiin sen, että Vasemmistoliitto tavoittelee yhdenvertaisuutta näissä terveystalouksissa siten, että halutaan huonontaa nykyisiä parempia palveluita siis nykyisten huonompien palvelujen tasolle, kun minä taas kokoomuslaisena ajattelen niin päin, että haluaisin yhdenvertaisuutta parantamalla kaikkia siis huonomminkin toimivia palveluita niin että kaikilla suomalaisilla olisi paremmat palvelut kuin nykyään. Siksi on mielestäni tosi sääli, ettei esimerkiksi julkisia terveystalouksia, terveyskeskuksia pidäkään nyt sitten yhtiöittää, koska se olisi helpottanut julkisen ja yksityisen toimijan sisällön ja toimintatavan ja prosessien vertailua siten, että julkinen olisi voinut parantaa omaa toimintaansa ja oppia yksityiseltä jotain. Sehän oli aikoinaan... Lasse Männistö vielä täällä ollessaan yritti kovasti edistää niin sanottua palvelualoitetta, mutta silloin punavihreät täällä salissa vastustivat sitä, kun te ette halunneet tällaista vertailua yksityisen palvelutuotannon ja julkisen palvelutuotannon välillä, vaikka se parantaisi palveluita niillä, joilla nyt on tarvetta saada julkisia terveystalouksia. Minä en ymmärrä tuollaista kurjistamispolitiikkaa ollenkaan.

Kiitos.

Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Alun perin otin vastauspuheenvuoron sen takia, kun Mai Kivelä mainitsi, että pakkoyhtiöittämisestä olisi päästy eroon. Nyt hän sitten korjasi, että näin ei välttämättä ole, kuten on todettu, että tähän edelleen liittyy kysymyksiä kilpailulainsäädännön kanssa.

On mielestäni tosi huolestuttavaa, että muutenkin täällä salissa jotenkin ns. maltillisina esiintyvät kokoomuslaiset sanovat, että tätä mallia voidaan viedä eteenpäin, kun sitä vähän korjataan. Tämän lausunnon näkemys ja minun näkemykseni myös on lausunnon mukaisesti se, että

13.12.2017

---

tässä on isoja asioita, jotka pitää korjata. Siinä ei riitä se, että sitä asiakassetelikirjausta jotenkin viilataan. Tässä on se kysymys koko perusterveydenhuollosta, jossa siirryttäisiin kapitaatiomalliin, jossa nämä 1,8 miljoonaa työterveydenhuoltoa käyttävää asiakasta toisivat lisää kustannuksia terveydenhuollollemme, ja se olisi jostain muualta pois. Esimerkiksi. Toki muitakin ongelmia tähän liittyy, kuten lausuntoon on kirjattu.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Tässä keskustelussa ei ole kukaan ennen valtuutettu Peltokorpea nostanut esiin esimerkiksi nimiä Männistö tai Räty, mutta nyt kun Peltokorpi omatoimisesti...

Välihuuto!

Anteeksi, Koulumies. Koulumies halusi omatoimisesti nostaa Männistön roolia ja vielä kertoa, mikä se oli, että Männistö pyrki kokoomuksen valtuustoryhmän puheenjohtajana viemään läpi sitä, mitä hän nyt kovapalkkaisessa Mehiläisen virassa tai toimessa pyrkii viemään läpi. Tämä oli itse asiassa se kritiikki, jota täällä on esitetty aikaisemmin siitä, miten hypätään aidan toiselle puolelle. Toisella puolella yritetään viedä asioita politiikan puolella läpi ja toisella puolella niistä rahastetaan. Kukaan tätä ei ole nostanut häveliäisyssyistä ?, mutta hyvä, että Koulumies sen itse kokoomuksen ryhmäläisenä kertoi, mikä tässä on ollut koko juoni kokoomuksen ryhmällä niin viime valtuustokaudella kuin näköjään on tälläkin kaudella.

Sen sijaan väite siitä, että Vasemmistoliitto ei haluaisi parantaa sosiaali- ja terveystalvaeluita, sehän nyt on aivan absurdi. Tiedetään esimerkiksi ne tavoitteet, joita Vasemmistoliitolla oli sosiaali- ja terveystalvaeluiden parantamiseen budjettineuvotteluissa, joissa yhdessä punavihreällä joukolla saimme lisää varoja, jotta ne paranevat. Kokoomuksella sen sijaan ei ollut yhtäkään esitystä tälle puolelle. Kokoomus oli se, joka ei halunnut parantaa julkisia sosiaali- ja terveystalvaeluita toisin kuin Vasemmistoliitto.

Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

13.12.2017

Valtuutettu Koulumies sanoi, että Vasemmistoliitto haluaa huonontaa joitain hyvin toimivia tai parhaiten toimivia palveluita tässä järjestelmäsämme. Pyytäisin, jos Koulumies voi tarkentaa, mitkä ovat sellaisia palveluita, joita hänen käsityksensä mukaan me haluaisimme huonontaa, jotka tällä hetkellä ovat olemassa. Minä itse en ole tietoinen sellaisista, mutta mielelläni kuulen, mitä ne Koulumiehen näkemyksen mukaan ovat.

Valtuutettu Koulumies (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluaisin tosi mielelläni kuulla nyt vielä Vasemmistoliitolta, mitä te arvelette, että sellaisen ihmisen päässä liikkuu, joka menee omalla rahalla yksityiselle lääkärin vastaanotolle ja maksaa siitä suuren summaa rahaa – siis voi olla satoja euroja – jos julkinen terveysasema on niin toimiva ja sieltä saa niin hyvin lääkäriaikoja ja hyvää hoitoa tällä hetkellä, että ei pitäisi olla minkäänlaista tasoeroa yksityisen ja julkisen välillä. Oletteko sitä mieltä, että nämä kaikki yksityiselle vastaanotolle menevät ihmiset ovat vain ihan umpityhmiä ja tekevät huonon valinnan tietämättömyyttään? Tämä on mielenkiintoinen kysymys, jos teidän mielestänne ei ole mitään eroa julkisen ja yksityisen palvelutuotannon välillä varsinkaan siihen suuntaan, että te ette halua, että julkinen voisi parantaa toimintaansa lähentyäkseen tätä parempaa yksityistä tasoa ja kaikki voisivat saada parempaa palvelua.

Kiitos.

Valtuutettu Urho (vastauspuheenvuoro)

Toivon todella, että muistetaan: julkinen terveydenhuolto vastaa erikoissairaanhoidosta. Yliopistosairaala kouluttaa, tutkii, ja erityisesti Helsingissä näin tapahtuu. Helsingin yliopistollinen sairaala HUS on maailman johtavia monella alalla – koskee sitten urologian tutkimusta, koskee rintasyöpää. Ei julkinen edes pysty tarjoamaan. Kyse on siitä, että emme halua tällaisella pilkkomisella horjuttaa tämän isoja volyymeja tarvitsevan tehokkaasti toimivan julkisen sairaalan toimintaa. Tässä ei ole mitään muuta kuin Uudenmaan ja Helsingin, sen asukkaiden etu.

Valtuutettu Kivekäs

Puheenjohtaja.

13.12.2017

Valtuutettu Sazonov teki tällä aiemmin vastaesityksen ja sanoi en edustavan virkamiesvalmistelun kantaa. Hän antoi ymmärtää, että tämä vastaa sitä, mitä asiantuntijat aiheesta ajattelevat, ja sen jälkeen politikoinnilla lautakunta ja kaupunginhallitus on nyt esitystä muuttanut. Näinhän ei ole. Valtuutettu Sazonovin esitys poikkeaa valintojen osalta 6 kohdassa siitä, mitä sosiaali- ja terveystoimen virkamiehet pohjaehdotuksessaan esittivät, ja tekstillisiä muutoksia on kymmenittäin. Niitä en lähtenyt laskemaan. Se on olennaisesti eri esitys. Kyse on kokoomuksen esityksestä, siitä, mitä kokoomus haluaa täällä esittää. Sitä eivät ole tukeneet siis sosiaali- ja terveystoimen virkamiehet, sitä ei ole tukenut sosiaali- ja terveyslautakunta, sitä ei tukenut kaupunginhallitus. Sitä eivät tässä salissa tue ilmeisesti edes kokoomuksen hallituskumppanit. Sitä eivät myöskään tue kokoomuksen lääkärivaltuutetut ilmeisestikään. Sitä eivät myöskään tue monetkaan asiantuntijat, ja itse asiassa sitä ei tue Espoon kaupunki samaa kantaa, jossa kuitenkin kokoomuksella on erittäin vahva asia. Itse asiassa Suomessa ei taida olla yhtäkään kuntaa, joka olisi lausunnossaan kannattanut tätä esitystä. Ainakaan tällaista ei vielä ole tullut vastaan.

Tämän keskustelun aikana korkein hallinto-oikeus julkaisi kannanottonsa tai siis lausuntonsa tästä valinnanvapausesityksestä. Hekin näkivät siinä merkittäviä ongelmia, erityisesti siinä, mikä on asiakassuunnitelman rooli ja voiko siitä tehdä valituksen, onko se hallintopäätös vai eikö se ole.

Kyllä minusta tämä on nähtävä niin, että tässä on nyt kyse nimenomaan kokoomuksen esityksestä, joka on ihan silkkaa politikointia. Eihän meillä edes olisi tätä keskustelua ilman monimutkaista ja sekavaa hallituskriisiä ja riitaa siitä, mitä kaikkea voi kuulua samaan pakettiin, jossa on 18 maakuntaa ja mitä sinne ei voi kuulua. Siitähän tämä on kaikki lähtenyt. Sen takia väite siitä, että täällä muut politikoisivat, kun me yritämme vain esittää sen näkökulman, mikä meidän uskoaksemme on helsinkiläisten etu, on tämän maan etu ja vastaa parasta ymmärrystämme asiantuntijatiedosta, on vähän erikoinen.

Lopettaisinkin tämän puheenvuoron sitaattiin viime sunnuntain Hesarista, jossa Heikki Hiilamo, jota myös asiantuntijana tässä asiassa jossain määrin pidetään, kirjoitti 3 sivun artikkelissa. Yhteenvetävän kappaleen väliotsikko, jolla se lopetettiin oli: "Tätä huonommin uudistusta ei voi suunnitella". Siksi me sitä vastustamme. Emme siksi, että vastustaisimme sinänsä asioiden uudistamista tai että vastustaisimme sitä, että ihmiset saavat valita, vaan vastustamme tätä uudistusta, jota ei kannata tässä maassa kukaan muu kuin kokoomus.

13.12.2017

Mitä tulee siihen, uhkaammeko me kaataa koko sote-uudistuksen, niin minä olen ollut siinä käsityksessä, julkisuuden perusteella saanut sen kuvan, että pormestari Vapaavuori haluaa kaataa sote-uudistuksen.

Kiitos.

Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Jos valtuutettu Kivekäs olisi kuunnellut pormestarin Ykkösaamulähetyksen, hän tietäisi, että kritiikin kohteena on ennen kaikkea maakuntahallinto, ei soten uudistaminen sinänsä. Jos Kivekäs olisi kuunnellut minun puheenvuoroni, hän olisi kuullut, kuten siellä todettiin, että pohjavire on se, mikä on ratkaisevasti erilainen tässä esityksessä, jonka olen tehnyt ja joka vastaa enemmän virkanäkemyistä, joka on pohjana ollut. Virkanäkemyksessä ei esitetty, että tämän pohjalta ei esimerkiksi edettäisi, kuten kaupunginhallituksen pohjassa esitetään. Totesin myös, että tähän on tehty tiettyjä viilauksia, muutoksia verrattuna virkapohjaan niin kuin tehtiin sosiaali- ja terveyslautakunnassakin kokoomuksen esityksestä mutta ratkaisevaa on se, että tätä uudistusta pitäisi viedä eteenpäin ja perusvire on helsinkiläisen kannalta myönteinen.

Valtuutettu Ohisalo

Puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Sote-uudistuksessa piti olla 3 suurta ja tärkeää keskeistä tavoitetta: ensinnäkin sosioekonomisten terveyserojen kaventaminen, palveluiden saatavuuden parantaminen ja palveluiden kustannusten nousun hillitseminen. Nämä ovat kuitenkin kaikki jääneet keskustan ja kokoomuksen valtapelin varjoon. Keskustalle on tulossa maakuntia ja kokoomukselle valinnanvapautta ja yksityisille lisää valtaa. Kuten valtuutettu Elina Moisio hyvin kantaa huolta siitä, esimerkiksi pienemmille yrityksille sote-markkina ei kuitenkaan vaikuttaisi hirveän helposti tässä avautuvan.

Asiantuntijoilta on toisaalta saatu kuulla, että erityisesti Suomen terveyspalvelujärjestelmä on kansainvälisen mittapuun mukaan poikkeuksellisen kustannustehokas. Me saamme suhteellisen vähällä rahalla suhteellisen paljon terveyttä ja hyvinvointia. Ongelmana on kuitenkin ollut se, että palvelut kohdentuvat liiaksi jo valmiiksi melko hyvinvoivalle

13.12.2017

---

väestönosalle. Tätähän tämä uusi valinnanvapaus ei nyt tulisi ratkaisemaan. Pormestari Jan Vapaavuori on kyllä tosiaan kritisoinut soten maakuntamallia hallituksen suuntaan, mutta edelleen odotan, että hän liittyy valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran sekä valtuutettu Ulla-Marja Urhon erittäin järkeviin puheisiin siitä, kuinka tämä valinnanvapausmalli ei nyt ole paras mahdollinen. Toisaalta kaupunginhallituksessahan kokoomusryhmä jo osoitti kantansa vastustamalla kriittisempää lausuntoa – tätä, jota me nyt tässä käsittelemme.

Myös Uudenmaan liitto ja HUS ovat jättäneet kriittiset lausuntonsa, ja mielestäni Helsinki voi tässä hyvin seurata tätä linjaa. Haluan myös yhtyä sosiaali- ja terveysministeriön osastopäällikkö Kirsi Varhilan näkemykseen siitä, että sote-uudistuksessa pitäisi olla 2 hallituskauden yli menevä parlamentaarinen valmistelu, jossa olisivat kaikki eduskunta-puolueet mukana. Nyt on riskinä ihmisten yhdenvertaisuuden kaventuminen. Lisäksi nostan esille Sitran hankkeen Centre for Corporate Governancelta tilaamasta tuoreesta tutkimusraportista muutaman huomion. Seuraavassa 2 tärkeintä seurausta valinnanvapaudesta Ruotsissa, jossa kuitenkin valinnanvapaudesta on jo 10 vuoden kokemus: 1) Laajat valintamahdollisuudet ja nopeampi hoitoonpääsy toteutuneet lähinnä tiheästi asutuilla alueilla, joilla asukkaat ovat verrattaen hyvinvoivia. 2) Viitteitä paljon hoitoa tarvitsevien aseman lievästä heikentymisestä. Hoitosuhteet ovat katkonaisia ja koordinointi eri palveluntuottajien välillä huonoa.

Kuten valtuutettu Otso Kivekäs sanoo, lausuntokierroksen sadosta tiedämme myös sen, että esimerkiksi korkein hallinto-oikeus pitää asiakkaan valinnanvapautta sote-uudistuksessa ongelmallisena. Maakunnan ohjausvalta suhteessa palvelujen tuottajiin on hallinto-oikeudellisesti edelleenkin epäselvää, sanoo lausunto. Näitä esimerkkejä luultavasti saadaan perjantain jälkeen lukea aika paljonkin.

Lopuksi valtuutettu Arja Karhuvaaran kysymykseen siitä, olemmeko todella sitä mieltä, että työssäkäyvien pitää jonottaa kuten kaikkien muidenkin. Todellakin aika iso osa toivottavasti täällä on sitä mieltä, että ihan jokaisen ihmisen pitää saada yhdenvertaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita. On nimittäin häpeä, että hyvinvointi- ja terveys-erot tässä maassa ovat kansainvälisestikin vertailtua valtavan suuret.

Valtuutettu Muurinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

13.12.2017

Valtuutettu Ohisalo mainitsi parlamentaarisen valmistelun. Sitä on jo kokeiltu. Niin kuin sanoin omassa puheenvuorossani, 10 vuotta on jo tätä uudistusta yritetty luoda ja kaikki puolueet ovat olleet siinä mukana. Ei tämä parlamentaarinen valmistelukaan ole auttanut eikä varmasti tule auttamaan, jos ei ole todellista yhteistä halua uudistaa sosiaali- ja terveystalvveluja sillä tavalla, että ne kestävät myös tulevaisuudessa taloudellisesti.

Kiitos.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Valtuutettu Muurinen on oikeassa siinä, että sote-uudistusta valmisteltiin parlamentaarisesti. Viime kaudella oppositiossa keskusta ja perussuomalaiset vaativat, että näin merkittävään uudistukseen pitää ottaa myös oppositiopuolueet mukaan, ja näin toimittiin. Yhdessä kaikki 8 eduskuntapuoluetta löysivät yhteisen ratkaisun, joka ei kuitenkaan täyttänyt kaikilta osin perustuslain vaatimuksia. 1.4. – jälkikäteen kyllä huomaa, että se oli aprillipäivä, mutta silloin sitä ei ymmärretty – silloisen pääministerin virkahuoneessa lyötiin kättä päälle siitä, että vaalien jälkeen riippumatta tuloksesta kaikki eduskuntapuolueet jatkavat siltä pohjalta, mikä oli sovittu tämän asian valmisteluun. Jos näin olisi toimittu, sote-uudistus olisi saatu jo eduskunnasta läpi. Mutta tässä vaiheessa astui politikointi peliin. Diili, jossa alettiin pelaamaan. Kokoomus sai valinnanvapauden, keskusta sai maakunnat ja perussuomalaiset saivat sen, että hallitus ei kaatunut. Tämän diilin vuoksi sote-uudistus on ajanut päin seinää, niin kuin olemme tänään muun muassa täällä valtuustossa kuulleet.

Valtuutettu Ohisalo (vastauspuheenvuoro)

STM:n Varhilan ajatushan lähti myös siitä, että tämä tehtäisiin 2 hallituskauden mittaisena ja nimenomaan parlamentaarisena jatkuvasti, ja hyvin kuten valtuutettu Arhinmäki sanoo, että tällä hallituskaudella yhtäkkiä tämä parlamentaarinen valmistelu muuntuikin vain osalle ihmisistä, osalle poliittista ryhmistä soten seurantaryhmäksi.

Ledamoten Wallgren

Tack, bästa ordförande. Kiitos.

13.12.2017

Kiitos valtuustolle hyvästä keskustelusta.

Tässä hallituksen esityksessä on 3 suurta ongelmakohtaa. Yksi koskee yhdenvertaisuutta, toinen sote-palveluiden integraatiota ja kolmas uudistuksen taloudellisia vaikutuksia. Puutun lyhyesti vähän tähän kolmanteen elikkä taloudellista ulottuvuutta kommentoin siltä osin, että tässä on keskustelussa tuotu esille hyvin, kuinka hallituksen tavoite, että uudistus palvelisi kustannusten nousun hillintää, ei ole toteutumassa. Liian vähän on huomioitu sitä, että myös tulopuolella hallituksen esitys tuottaa nykyisellään ongelmia. Nimittäin me tiedämme, että sote-palveluissa erityisesti terveyspuolella toimii isoja toimijoita, jotka ovat kansallisia konserneja, joiden verosuunnittelu on hyvin aggressiivista ja joille tarjotaan kilpailuetua siitä, että he voivat minimoida maksamansa verot. Kun nämä yritykset voivat tällä mallilla, jota hallitus esittää, valla-ta markkinoita Suomessa, ei tapahdu ainoastaan sitä, että kustannukset uhkaavat nousta, vaan tapahtuu myös sitä, että tulopuolella tulee alijäämää. Jos ajatellaan tai huomioidaan, että julkinen sektori on vastuussa kuitenkin peruspalveluista ja niitten saatavuudesta kaikille, meil-le tulee hyvinvointivaltiolle rakenteellinen ongelma, uusi ongelma siitä, että veropohja murentuu ja tulopuoli heikkenee. Tältäkin osin uudistus on taloudellisesti arveluttava. Toivon, että tähänkin veroparatiisiongelmaan kiinnitetään huomiota ja selvitetään jatkossa tarkemmin kuin tähän saakka on osattu tehdä, millä tavalla julkisen sektorin tulot kärsivät uudistuksesta, jos se toteutetaan suunnitellulla tavalla.

Kiitos.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuustokollegat.

Meillä ei Suomessa ole mitään aiempaa vertailukohtaa näin suuresta uudistuksesta liittyen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin. Koko sote-uudistuksenkin kohdalla on kerrasta toiseen esitetty vakava huoli siitä, etteivät uudistukselle asetetut alkuperäiset tavoitteet toteudu. Sama huoli toistuu nyt valinnanvapauslain tapauksessa. Tavoitteeksi on kirjattu muun muassa terveyserojen kaventaminen, kustannusten kasvun hillintä ja palvelujen saatavuuden parantaminen. Esitettävä monituottajamalli ei välttämättä paranna sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta edes suurimmissa maakunnissa, joissa on kuitenkin parhaat mahdollisuudet toimivien markkinoiden syntymiselle.

13.12.2017

Hallitus on nyt asettanut yksityiset markkinat kaupunkien ja soten alkuperäisten tavoitteiden edelle. Haluaisin korostaa, että terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen tapahtuu parhaiten palvelujen saatavuutta parantamalla ja oikean kohdentamisen kautta, ei vain rakenteita uudistamalla. Kuten monet asiantuntijatkin ovat todenneet, yhtä hyvin nämä uudistukselle asetetut tavoitteet voitaisiin saavuttaa siten, että nykyistä hyvin toimivaa julkista sektoria rahoitetaan lisää. Mutta tähän ei ole jostain syystä ollut halua kokoomuksen tai keskustankaan taholta. Siksi nyt käsittelyssä oleva Helsingin erittäin kriittinen lausunto esitettyyn valinnanvapausmalliin on hyvä linjaus. Toivottavasti hallituksen päässä otetaan nämä linjaukset tosissaan ja pääkaupungin ääni kuuluu jatkovalmistelussa.

Kiitos.

Valtuutettu Meri

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Olisi tosiasioiden vastaista väittää, että hallituksen esittämä sote-uudistus olisi täydellinen, saati siihen sisältyvä valinnanvapauslaki. Näin suuriin muutoksiin sisältyy luonnollisesti aina riskejä ja uhkakuvia. Ei hallitus luule, että sote-uudistus tulee kerralla valmiiksi. Sote-uudistus niin kuin kaikki kauaskantoiset uudistukset ovat iisakinkirkkoja. Niiden valmistuminen kestää useita vuosikymmeniä. Meillä on kuitenkin todellinen tarve sosiaali- ja terveystalouden uudistamiselle. Nykyinen kuntapohjainen järjestelmä ei riitä. Pienistä kunnista ympäri Suomea saa kuulla hulluja tarinoita siitä, miten nykyjärjestelmä johtaa kunnan talouden kannalta kestävämpään tilanteeseen. Kuten valtuutettu Parpala osuvasti totesikin, nykyjärjestelmä ajaa kuntia epätoivoisiin tilanteisiin, joista on saatu lehdistä lukea. Nämä pohjoisen tapahtumat eivät olleet sote-uudistuksen syytä vaan nimenomaan merkki nykyjärjestelmän epäkohdista. Nykymalli on kestävä ja kohtelee potilaita eri tavoin riippuen siitä, missä päin Suomea nämä sattuvat asumaan.

Olen myös alkanut epäillä, onko meillä sosiaali- ja terveystalouden toimialalla ammattitaidottomia virkamiehiä. Näin pystyy päättelemään, kun huomasi, kuinka paljon muutoksia virkamiestyönä valmisteltuun lausuntoluonnokseen kaupunginhallituksen poliittisessa päätösvaiheessa tehtiin. Virkamiesvalmistelu on ilmeisesti laadutonta, minkä vuoksi poliitikot joutuivat lähestulkoon uudelleenkirjoittamaan koko lausuntoluonnoksen. Toki toinen mahdollisuus on se, että vihervasemmiston edustajat eivät olisi voineet olla vähempää kiinnostuneita virkamiesten Helsingin kaupungin parhaimpien sote-asiantuntijoiden näkemyksistä. Asiantuntijoiden pitkään tekemällä pohjatyöllä pyyhittiin puhtaaksi

13.12.2017

---

puhtaan ideologisen vastustamisen pöytää. Jatkossa mielestäni onkin syytä miettiä, minkä vuoksi virkamiesvalmistelua enää tarvitaan, kun poliitikot kuitenkin tietävät asiat heitä paremmin.

Nykyinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä ei ole kunnossa. Täydellistä mallia ei kuitenkaan ole olemassa. Hallituksen esitys on kuitenkin paras Suomen historian aikana nähdyistä esityksistä. Arhinmäki osuvasti totesi, että viimeisin uudistus kaatui niinkin pieneen asiaan kuin perustuslaillisiin ongelmiin. Meidän olisi syytä lopettaa uhkakuvilla maalailu ja toimia ennen kuin on liian myöhään. Tämän ja monen muun syyn vuoksi kannatan valtuutettu Sazonovin tekemää vastaehdotusta.

Valtuutettu Aro (vastauspuheenvuoro)

Haluan sosiaali- ja terveystalokunnan jäsenenä kiittää virkamiehiä erittäin hyvästä pohjatyöstä, jonka he tekivät tässä alun perin ja joka itse asiassa oli myös alkuperäinen pohja jo valmiiksi kriittinen suhteessa valinnanvapauslakiin. Sen lisäksi puolueet yhteistyössä kävivät läpi niitä tarkennuksia, joita tähän lausuntoon haluttiin lisätä ja jotka eivät varsinaisesti olleet ristiriidassa. Muutamassa kohdassa kantaa tiukennettiin, mutta kanta oli kyllä kriittinen jo alun perinkin ja virkamiesten työ erittäin hyvää.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Alkuperäinen valinnanvapausehdotus, jonka Sipilän hallitus nyt jätti meidän arvosteltavaksemme, haluan kertoa siitä, mitä ei ehkä Meri tiedä, on se, että esimerkiksi 24. § oli sosiaali- ja terveysministeriön virkamiesten tekemänä ihan erimuotoinen kuin se pykälä, joka on nyt tässä esityksessä. Virkamiehet ovat kertoneet, että he kirjoittivat sen toisin, että olisi vapaaehtoista jakaa asiakasseteliä, mutta lobbarit, jotka osallistuivat tämän pykälän muotoiluun, vaativat, että siihen täytyy tulla, että se on velvoittava. Kyllähän tässä nyt ovat poliitikot tämän lakiehdotuksen tehneet eivätkä suinkaan virkamiehet.

Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

13.12.2017

Kun valtuutettu Meri kysyi, mihin virkamiehiä tarvitaan, jos emme heihin luota, ehkä tässä voisi esittää vastakysymyksen: mihin kaupunginvaltuustoa tarvitaan, jos meidän kuuluisi kaikessa toimia niin kuin virkamiehet ovat meille esittäneet.

Minulla on aivan sama käsitys kuin valtuutettu Arolla siitä, että itse asiassa kaupunginhallituksen esityksessä huomattavan iso osa tekstistä on nimenomaan virkamiesten valmistelemaa tekstiä. Lausunto on huolellisesti valmisteltu, ja siinä on ollut paljon hyvää tekstiä. Tässä poliittisessa prosessissa on nähty monia sellaisia asioita, joita tässä ei ole riittävästi tuotu esille ja joita on haluttu lisätä ja täydentää. Ajattelen, että nimenomaan painotusten ja näkökulmien esille tuominen on poliittisen prosessin tehtävä.

Kiitos.

Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kysymys on mittakaavasta, puheenjohtaja ja valtuusto.

Totta kai poliittisessa prosessissa valmistelun pohjalta tehdään painotuksia, mutta kun kysymys ei tässä lausunnossa virkapohjan ja sen jälkeen sote-lautakunnan KH:n käsittelyn jälkeen ole painotuserojen muutoksista vaan totaalaisesta suunnan kääntämisestä ja KH-vaiheessa vielä sen paaluttamisesta, että koko asiassa ei pitäisi edetä. Tästä syntyy se ristiriita kaupungin, sote-asiiantuntijoiden virkakannan ja poliittisen prosessin lopputuloksen. Totta kai täällä valtuustossa eikä aikaisemmissa instansseissa voida kieltää käymästä valtakunnan oppositiopoliittikkaa kaupungin lausunnon välityksellä, mutta juuri sen takia on tehty vastaesitys, joka on lähempänä minun arvioni mukaan alkuperäistä virettä ja joka paremmin huomioi nimenomaan Helsingin ja helsinkiläisten näkökulmat ja edut.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä keskustelu ja kaikki kriittinen keskustelu, jota on mediassa käyty, kyllä osoittaa sen, että tämä koko sote-uudistus pitäisi aloittaa ihan uudelta pohjalta. Se on kyllä ainoa järkevä ehdotus. Täällä on perusteltu sitä, että tätä on valmisteltu monta vuotta. Se on totta, mutta ei ole tällaista maakunta-sote-ehdotusta, jossa maakunnalla ei ole varsinaisesti

13.12.2017

---

mitään itsehallinnollista oikeutta vaan se on valtiojohtoinen. Se on valtion aluehallintoa, jossa valtion rooli on erittäin vahva ja jossa rahoitusratkaisut ovat aivan jotain muuta kuin aikaisemmissa valmisteluissa on ollut. Koko tämä pohja, johon nyt tällä hetkellä koko lainsäädäntö perustuu, on aivan erilainen. Sen takia on ihan väärin todeta, että tätä on valmisteltu niin kauan, koska tältä pohjalta sitä ei ole valmisteltu kuin viime eduskuntavaalien yhteydessä, jolloin ei edes käyty keskustelua koko sote-uudistuksen tai maakuntauudistuksen valmistelusta vaan se tuli 3 hallituspuolueen – keskusta, kokoomus ja perussuomalaiset, joiden kannatuspohja silloin oli jotakin aivan muuta kuin tällä hetkellä. Se tuli hallitusohjelmaan, ja sen pohjalta koko tämä valmistelu käynnistyi, kuten Arhinmäkikin täällä totesi.

Missään tällaisessa prosessissa ei ole ollut niin paljon poliittista ohjausta kuin on tässä uudistuksessa ollut kaikissa eri lainsäädännön vaiheissa, joten tässä on kyllä erittäin paljon kritiikkiä, joka myös syrjäyttää demokraattisen ja parlamentaarisen valmistelun, jota näin suuressa 150 vuotta sitten, kun on tehty kuntahallinnon uudistus, sen jälkeen on monien asiantuntijoiden toimesta todettu, että tämä uusitus on suurempi kuin kuntahallinnon luominen. Näin ollen tämä uudistus jos mikään olisi edellyttänyt parlamentaarisen valmistelun ja edellyttää edelleenkin, koska ei voida vedota siihen, että huonosti valmisteltu, korjaamme sen uudelleen. Jos luomme, niin kuin näissä myös jo hyväksytyi-, taikka lausunnolla olleissa lakiehdotuksissa kaikki keskittämisen-, kiinteistöjen, henkilöstöhankinnan, ICT:n ynnä muut, kaikki nämä valtiojohtoiset keskittämishankkeet. Tämähän käsittää hirveän paljon rakenteiden muutoksia ja uudistuksia, joita ei voida tehdä vuoden kuluttua uudelleen eikä edes seuraavalla kaudella. Ehdottomasti kyllä ainoa järkevä ratkaisu on, että tätä koko pakettia ruvetaan katsomaan uudella tavalla. Kaikkea ei tarvitse tehdä uudestaan, koska tässä on paljon aineksia, joita voidaan parlamentaarisessa valmistelussa käyttää hyödyksi.

Lopuksi totean, että on jotenkin ennenkuulumatonta, jos näin pienellä kannatuspohjalla, jota nyt on keskusta, kokoomus ja perussuomalaiset tai siniset, voidaan viedä eteenpäin näin isoa uudistusta. Ennenkuulumatonta.

Valtuutettu Saxberg (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, valtuutettu Anttila tästä aivohieronnasta ja uhkakuvasta, että me aloittaisimme koko sote-paketti uudelleen. Haluaisin tällaisen korjata, että eihän tämä lähde vain tällä kaudella eduskunnasta. Tästä maakuntauudistuksesta. Wikipediaa ei saa ikinä lähteenä käyttää, mutta koska Alexander Stubbkin sitä paljon tekee, minä nyt teen näin: "Sote- ja

13.12.2017

---

maakuntauudistusta edelsi kunta- ja palvelurakenneuudistus eli Paras-hanke, jota koskeva laki astui voimaan 2007. Vanhasen ensimmäinen hallitus käynnisti hankkeen vuonna 2006. Laki pakotti pienimmät kunnat järjestämään yhteistyössä perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelut.”

Tämä ei nyt ole ihan lähtökohtaisesti kokoomuslainen juttu, ja sen lisäksi haluaisin vielä todeta yleisesti, miksi emme voi myötäillä hallituksen valmistelemaa. Siitä syystä, että siellä on kuitenkin kuultu asiantuntijoita. Emmehän me täällä ole parlamentaarinen valmisteluryhmä.

Valtuutettu Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tähän valtuutettu Anttilan kommenttiin siitä, että poliittinen ohjaus olisi jotenkin demokratian ja parlamentaarisen päätöksenteon vastaista. Täytyy sanoa, että en ole ilmeisesti ymmärtänyt ihan täysin, miten politiikka ja demokratia toimivat.

Toisekseen kiinnitin huomiota tähän, että mediasta voisi lukea niin että nyt on syytä aloittaa uudestaan, käytännössä puhtaalta pöydältä tämä valmistelu. Haluaisin miettiä enkä välttämättä olla se virkamies tai poliitikko, joka menee tuonne pieneen kuntaan tai Helsingin Herttoniemen terveyskeskukseen, missä on 42 vuorokautta odotettu hoitoon pääsyä, sanomaan, että odota vielä hetki. Käynnistetään uudelleen tämä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus. Toivon sydämeni pohjasta, ettei tähän kukaan vastuullinen poliitikko ole ryhtymässä tai tällaista edes esittä.

Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)

Vastaan valtuutettu Merelle Heikki Hiilamon sanoin, että ei kannata valmistella huonompaa kuin tämänhetkinen järjestelmä on. Siitä on kysymys. Toiseksi totean myös äskeiseen Saxbergin puheenvuoroon, että Paras-hankkeen pohjalta siinä on valmis yksi malli. Se oli kuntapohjainen ja perustui vahvoin peruskuntiin. Jos ajatellaan sote-palveluiden uudistamista, se oli huomattavasti parempi pohja. Se millä tavalla siinä kävi loppujen lopuksi, oli tietysti huono homma. Olen itsekin sitä mieltä, että Paras-hankkeen pohjalta olisi kannattanut edetä.

13.12.2017

Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Saxbergille vastauksena. Sosiaali- ja terveysministeriö on tosiaan kuullut asiantuntijoita ja asettanut muun muassa erityisen asiantuntijaryhmän. Asiantuntijaryhmän jäsenet antoivat kukin joulukuun alkuun mennessä lausunnon asiasta, ja käsittääkseni ne ovat nyttemmin julkisia, koska ne annettiin STM:lle kirjaamon kautta. Voin vakuuttaa, että ne ovat erittäin kriittisiä. Satun tuntemaan sen, kun olin yksi niistä.

Valtuutettu Vepsä

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Kuten on jo aiemmin todettukin, Helsingin kaupunginvaltuuston lausunto asiakkaan valinnanvapauden suhteen on kriittinen, ja tämä on hyvä asia. Olemme saaneet seurata, miten useat kunnat epäselvän hallituksen sote-uudistuksen edessä ovat hädissään ulkoistaneet julkisia sote-palveluitaan monikansallisille terveyspalveluyrityksille. Hienoa, ettei Helsinki toimi näin. Terveystalo, Attendo ja Mehiläinen ostavat tällä hetkellä kilvan pieniä yksityisiä etenkin vanhustenhuollon hoiva-alan yrityksiä itselleen. Vanhustenhuollon ammattilaisena minun on vaikea ymmärtää, miten paljon hoitoa vaativien iäkkäiden vanhusten tai esimerkiksi lastensuojelun asiakkaiden hoidolla voidaan tehdä bisnestä ja repiä taloudellisia voittoja muuta kuin moniammatillisesta ammattitaitoisesta henkilökunnasta, sen määrästä, koulutuksesta tai jopa ruoan laadusta tinkimällä. Valitettavasti tämän kaltaisia viestejä on tullutkin asiakkaiden omasilta.

Terveiden ja sosiaalihuollon palvelut eivät saa olla kaupan. Heikoimmassa asemassa olevat kuntalaiset eivät välttämättä osaa valita. Sähköiset palvelut ja valinnanvapaus ovat monen kuntalaisen ulottumattomissa. Valinnanvapaus ei vähennä eikä kavenna väestön terveys- ja hyvinvointieroja vaan kasvattaa niitä. Julkisia peruspalveluja kannattaa vahvistaa riittävällä rahoituksella, kuten valtuutettu Heinäluoma totesi. Asiantuntijoiden kriittisiä lausuntoja asiakkaan valinnanvapauden riskeistä samoin kuin valtuutettu Ohisalon mainitsema Ruotsin valinnanvapauden epäkohdat kannattaa ottaa todesta.

Kannatan Helsingin kaupunginvaltuuston esittämää lausuntoa sekä kannatan sitä, että hallituksen sote-uudistukselle otetaan lisää aikaa.

13.12.2017

Kiitos.

Valtuutettu Bogomoloff

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen havaitsevinani, että keskustelu on pikkuhiljaa päättymässä, mutta ei hätää. Ei tämä ihan vielä tähän päättynyt. Tulin kertomaan muuttaman näkemyksen tästä asiasta, joista ensimmäinen on, että tämä on lausunto. Ei tämä ole päätös. Emme me täällä pääätä tästä asiasta vaan päätämme tästä lausunnosta. Lausunto on tietysti osa loppuvalmistelua, jota tämän lainsäädännön ympärillä on, ja siinä mielessä oma painonsa varmastikin pääkaupungin lausunnolla on. Mitä tulee soteen kaiken kaikkiaan, päätin vuosia sitten jo, että en opiskele tämän asian sisältöä juurikaan, koska se todennäköisesti ei toteudu sellaisena kuin se silloin oli. Miten oikeassa mahdoinkaan olla. Ei olisi kannattanut, koska olisi joutunut lukemaan tämän ikään kuin koulussakin joutuu lukemaan asiat moneen kertaan ja sitten vielä reuttamaan tentissä. Siinä ei olisi ollut mitään suurta järkeä. Nyt pikkuhiljaa alkaa kristallisoitumaan, mistä on kysymys, mutta edelleen on isoja kysymyksiä auki niin kuin olemme täällä kuulleet.

Haluan sanoa selvästi sen – read my lips – maakuntia emme tarvitse. Niitä ei kyllä kokoomus kannata muuta kuin niin sanotusti pakon edessä ja muodon vuoksi. Tämä on sellaista toimintaa, että vähän annetaan ja vähän saadaan, niin kuin te täällä hyvin tiedätte.

Isossa kuvassa haluan myös kertoa sen, että kun täällä on puhuttu julkisista palveluista ja julkisesta terveydenhuollosta milloin mitäkin, olen sen verran suostunut välillä sairastamaan, että olen käyttänyt sitä kohtuullisen perusteellisesti ja voin sanoa siitä vain hyvää. Se on ollut erinomaisen laadukasta, henkilökunta on ollut ystävällistä ja diagnoosit ovat menneet käsittääkseni suht kohdilleen, koska seison nyt tässä. Muussa tapauksessa olisin ollut tuolla, kun sain tänään Rantalalta kirjan, jossa on Suomen krematorioyhdistyksen historiikki, olisin haihtunut savuna ilmaan huonoimmassa vaihtoehdossa, mutta näin ei nyt vielä ole käynyt niin kuin monille sukulaisilleni kylläkin. Ikävä juttu sinänsä.

Mitä tulee tähän kokonaisuuteen sosiaali- ja terveydenhuollosta eri maissa, väliviikon kun ei ollut kokouksia juurikaan vietin Englannissa ja katselin Lontoon tilannetta, jossa asunnottomuus näyttää olevan erittäin suuri ongelma. Ilahduin siitä, että meillä ei tätä ongelmaa tässä laajuudessa ole. Meillä ei ole ihmisiä puistonpenkeillä makuupusseissa eikä epämääräisten peittoröykkiöiden alla kauppojen ovien edessä. Sii-

13.12.2017

---

nä asiassa olemme hoitaneet kuitenkin asiamme melko hyvin. Jos tämä on osa sotea, niin kuin se on vähintäänkin so-osaa, olen siitä kyllä myös iloinen ja ylpeä. Asiat ovat Suomessa loppujen lopuksi aika hyvin. Ainahan me voimme keksiä täällä syitä ja niitä vielä parantaa, mutta samalla meidän pitää muistaa, että rahoituspohja on rajallinen, varsinkin sen jälkeen kun menimme nyt poistamaan sen koiraveron.

Näihin kuviin ja tunnelmiin. Palaan asiaan myöhemmin.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Minä kannatan sote-uudistusta. Olen pitkään kannattanut sitä ja voimakkaasti edistänyt sote-uudistusta. Olen ollut mukana tekemässä sote-uudistusta yhdessä kaikkien eduskuntapuolueiden kanssa. Allekirjoitan ne lähtökohdat, jotka sote-uudistuksessa olivat. Lähtökohtanahan oli parantaa ihmisten palveluita, huolehtia, että ihmiset saavat tasa-arvoisesti palveluita. Erityisesti on nähty, että pullonkaulana on ollut se, että perusterveydenhoitoon pääsy on ollut ongelma, joka on johtanut siihen, että kalliimpaan erikoissairaanhoidon kaatuu ongelmia. Integraatio sosiaali- ja terveyspalveluiden välillä on ollut ongelma, ja tätä integraatiota lähdettiin hakemaan sosiaali- ja terveystuudistuksella. Tuen edelleen sitä sosiaali- ja terveystuudistusta, jonka me kaikki 8 eduskuntapuoluetta yhdessä lähdimme rakentamaan.

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Kuten tässä aikaisemmin jo mainitsin, yhteinen parlamentaarinen työ kuitenkin katkesi vastoin kättä päälle -lyöntiä, vastoin yhdessä sovittua, kun nykyinen hallitus – keskusta, kokoomus ja perussuomalaiset – lähtivät hallituspohjalta viemään tätä eteenpäin. Silloin oli perussuomalaiset vielä kyllä. Se mikä oli tuloksena, oli lehmänkauppa, jossa keskusta sai pitkään havittelemansa maakunnat, kokoomus sai Laura Rädyn, Lasse Männistön ja muutaman muun pitkään havitteleman valinnanvapauden, ja siinä vaiheessa perussuomalaiset saivat sen, että hallitus ei kaatunut. Tämän päivän takaiset – anteeksi siniset – saivat sen, että se ei ole vielääkään kaatunut.

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Nyt meidän pitää arvioida sitä, onko tämä esitys suomalaisten ja helsinkiläisten näkökulmasta hyvä. Täyttääkö se niitä tavoitteita, jotka kaikki puolueet ovat yhdessä asettaneet? Tätä arviota tekevät myös

13.12.2017

---

asiantuntijat. Kun katsoo asiantuntijalausuntoja, asiantuntijanäkemyksiä ja tätä esitystä, jonka kaupunginhallitus on nyt antanut valtuustolle, kaikki lähtevät samasta lähtökohdasta. Nimenomaan se kulma, joka tähän tuotiin poliittisessa prosessissa ohi valmistelun eli pitkälle viety niin sanottu valinnanvapaus, se on se suuri ongelma. Nyt ideologisesti näyttää osa kokoomuksesta ajavan tätä poliittista niin sanottua valinnanvapautta eli ulkoistamista, yhtiöittämistä ja yksityistämistä. Samaan aikaan väkevä osa kokoomuslaisista, asiantunteva osa myös erittäin tiukasti ja asiapohjaisesti nimenomaan kritisoi tätä kohtaa.

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Valtuutettu Koulumies täällä kysyi, miksi ihmiset hakeutuvat myös yksityiselle puolelle. Ovatko he tyhmiä? Eivät varmasti. Ongelmamme on se, että perusterveydenhoitoon julkisella puolella jonot ovat liian pitkiä. Resursseja ei ole riittävästi, ja toisaalta yksityistä puolta verorahoilla tuetaan kaksikanavaisen tai kolmikanavaisen rahoituksen kautta. Yksi sote-uudistuksen lähtökohtia piti olla myös se, että rahat laitetaan yhteen koriin, jotta saadaan tasa-arvoiset ja tasapuoliset palvelut. Eivät yksityisiä palveluita tällä hetkellä käytä vain rikkaat tai hyvätuloiset. Niitä joutuvat käyttämään myös pienituloiset sellaisissa tilanteissa, että he eivät pääse julkiselle puolelle. Sitä en väitä, että julkinen puoli olisi huonompaa tai yksityinen puoli olisi huonompaa. Molemmat ovat hyviä. Toiseen ei vain kaikilla ole varaa. Yksityinen puoli on monille ohituskaista, jossa jos on tarpeeksi paksu lompakko, pääsee nopeammin siihen hyvään julkiseen palveluun yksityisen kautta. Tämä pitäisi tällä sote-uudistuksella katkaista.

Viimeisenä, arvoisa rouva puheenjohtaja.

Kun täällä on niin kovasti arvosteltu Herttoniemen terveysasemaa. Satuu olemaan meidän lähiterveysasemamme. Itselläni on työterveyshoito niin kuin varmaan suurimmalla osalla meistä, mutta lapseni käyttävät sitä terveysasemaa. Aina on saatu erittäin hyvää palvelua ja erittäin nopeasti. Pidän vastuuttomana sitä, että täällä ihmiset, jotka eivät edes asu alueella, arvostelevat terveysasemaa, josta eivät tunnu tietävän yhtään mitään.

Valtuutettu Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ensinnäkin pahoittelut valtuutettu Arhinmäelle siitä, että omassa päätöksenteossa käytän tilastoitua tietoa päätöksenteon pohjana enkä val-

13.12.2017

---

tuutettu Arhinmäen subjektiivista kokemusta. Anteeksi tästä. Toiseen en ollut ihan varma, mihin sote-uudistukseen Arhinmäki viittasi tässä, niitä kun on ollut niin paljon, mutta jos se oli se sama, minkä minä tiedän, toki se oli muuten hyvin suunniteltu mutta perustuslain vastainen.

Valtuutettu Muurinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Arhinmäki kannatti sote-uudistusta, mikä on tietenkin hyvin positiivista. Nämä sote-palvelut kannattaa kuitenkin siirtää leveämmille hartioille, jos samalla tapahtuu sosiaali- ja terveyspalvelujen toiminnallinen reformi. Täällä on nyt muutamissa puheenvuoroissa esitetty pelkkää rahan lisäämistä nykyisiin palveluihin ja nykyisillä palvelukonsepteilla jatkamista, mutta se ei tuo taloudellista kestävyyttä muuttuvassa yhteiskunnallisessa tilanteessa, joka on ollut sote-uudistuksen alkupeäinen lähtökohta. Täytyy tapahtua jokin toiminnallinen muutos.

Kiitos.

Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensinnäkin haluan kiittää kaikkia niitä valtuutettuja, jotka ovat antaneet positiivista palautetta sote-viraston nykyisistä palveluista. Niiden kehittäminen ja uudelleenorganisointi aloitettiin viime lautakunnassa ja tehtiin isoja, merkittäviä päätöksiä. Hyvä kuulla, että päätökset ovat olleet oikean suuntaisia ja vaikuttavia ja että ollaan oikealla tiellä.

Toteaisin vielä tästä kokonaisuudesta, että valinnanvapauslaki liittyy niin moneen muuhunkin tähän sote-uudistuksen lainsäädäntöön, järjestämislakiin ja rahoituslakiin eteenkin, ettei sitä voida irrallisena ajatella vaan näin ollen se kokonaisuus pitää katsoa uudelleen. Ihmettelenkin, kuka sen tekee. Onko se eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta vai missä kootaan tämä kokonaisuus niin että kaikki tietäisivät, mikä loppujen lopuksi tämä kokonaisuus tulee olemaan, jotta sitä voidaan myöskin arvioida.

13.12.2017

Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä salissa aika paljon usein kuulee sitä, että katsellaan pelkkiä tilastoja muttei hiffata elävästä elämästä yhtään mitään ihan käytännön tasolla.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Meri on täältä sosiaali- ja terveysviraston sivuilta etsinyt tämän Herttoniemen terveysasemasta 2 arvoa 13.11. ja 11.12., jotka todella ovat 42, mutta nämä ovat mediaaniarvoja ja nämä ovat todella hyvin harvinaisia, koska alla on Jakomäki. Siellä mediaaniarvot ovat 4 vuorokautta, 6 vuorokautta ja 2 vuorokautta. Tämä on varmasti sattuma, että siellä on ollut sairaana henkilökuntaa ja sen takia siellä ovat ruuhkautuneet nämä käynnit. Tämä ei suinkaan osoita sitä, että Helsingissä ei pääse terveysasemille, koska suurimmalle osalle näistä 20 terveysasemasta pääsee. Se miksi käytetään yksityisiä palveluja, johtuu siitä, että aikaisemmin meillä pääsi huonosti, mutta nyt pääsee paljon paremmin. Kyllä ne ovat vähentyneet, ja nyt niiden käytävät ovat tyhjiä tuolla Mehiläisessä.

Valtuutettu Saxberg (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Toveri Arhinmäki, en ole missään asemassa muistuttamaan sinua, mutta koska viittasit tuossa aiemmin, että meillä on molemmilla samassa paikassa työterveyden huolto, niin nyt kuitenkin siksi sanon, että emmehän me anna täällä lausuntoa sote-uudistuksesta valtakunnallisesti vaan me katsomme tätä nyt Helsingin näkökulmasta. Katsoin nuo lausunnot läpi, joita nyt on muista kaupungeista tullut, yhdistyksistä ja siellä jopa kommunisti-sanan nimessään kantavien seassa olevat kriittiset lausunnot toteavat, että käsillä oleva hallituksen vapausvalintaesitys parantaa pääkaupungin hoitoonpääsyä. Pääkaupunkiseudulla jonot pienenisivät ja asiakkaat saivat parempaa palvelua, vaikkakin nämä lausunnot kritisoivat tätä muun Suomen osalta. Nyt en ymmärrä, miksi olet täällä tukemassa tätä kaupungin huonoa esitystä, joka näin vähän

13.12.2017

---

ampuu itseään nilkkaan. Vielä se, että minäkin olen Herttoniemen alueelta ja pidän erittäin paljon siitä julkisesta terveyshoitolasta.

Valtuutettu Raatikainen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Täällä on puhuttu paljon valinnanvapaudesta ja siitä ja tästä. Tuntuu, että yksi perusasia on vähän unohtunut. Näitä organisaatiokaavioita ja organisaatioita kun myllerretään, unohdetaan yksi pikkujuttu: jos meillä on x määrä hoitajia, y määrä lääkäreitä ja z määrä potilaita, vaikka niitä nyt miten yritettäisiin vielä viilata paremmiksi, en oikein usko, että paljon muuttuu. Tämä on se perusongelma, että puuttuu tekeviä käsiä, puuttuu lääkäreitä. Potilasmäärät tulevat kasvamaan, kun jengi vanhe-nee. On hienoa, että mietitään näitä valinnanvapauksia ja muita, mutta perusongelma on kuitenkin se, ettei ole tarpeeksi väkeä tekemässä näitä töitä.

Valtuutettu Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä oli erittäin hyvä huomio. Jos haluaisimme koko Suomen tasolla poistaa kaikki jonot terveyskeskuksista, se hintalappu olisi merkittävästi pienempi kuin tämän esitetyn uudistuksen kustannus Helsingistä ja Sirpa Asko-Seljavaara tuossa totesi jo, mistä nämä vähän valikoivasti lainatut luvut aiemmin olivat peräisin. Itse katsoin arviointikertomuksesta niitä tuossa jo kerran aikaisemmin tänään. Muistutuksena nyt vain, että Helsingissä jonotilanne on käytännössä jo poistunut kokonaisuuden tasolla, mutta muutaman sata miljoonaa vuositasolla koko Suomessa voitaisiin poistaa kaikki nämä jonot. Se on hyvin paljon pienempi summa kuin tulee lisäämään kustannuksia niin sanottu valinnanvapaus, joka ei kuitenkaan ratkaise niitä tavoitteita tai ongelmia, joita sen on suunniteltu ratkaisevan.

Kiitos.

Valtuutettu Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

13.12.2017

En täysin ymmärrä, miten sairas helsinkiläinen ihminen, joka joutuu 42 päivää odottaa hoitoon pääsyä, nyt hänestä käytetään tällaista termiä tilastollinen poikkeus tai ikään kuin valikoitu fakta. En ole valmis hänelle sanomaan, kun hän on odottanut näin pitkään hoitoonpääsyä, että pahoittelet, tässä on nyt ollut terveystieteiden väki sairaana. Tämä on mielestäni erinomainen esimerkki, että tämä nykyjärjestelmä ei toimi, minkä takia on tehty sote-uudistus, johon valinnanvapaus oleellisena osana kuuluu.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Varmasti tämä valtuutettu Meren hämmennys johtuu siitä, että hän ei tunne, miten nämä luvut rakentuvat. Jos siellä on mediaani 42 päivää – muistaakseni ilmoitit – ollut yhtenä päivänä, se ei tarkoita, että menee 42 päivää siihen, että pääsee lääkäriin. Siellä voi olla lääkäri, jonne pääsee huomattavasti lyhyempänä aikana ja sitten on joku lääkäri, jolla menee pidempi aika siihen pääsyyn. Siitä tässä ei ole kysymys.

Mutta toinen, koska tämä keskustelu on mennyt jo uusille sfääreille, että täällä kokoomus on vedonnut sekä kansallissosialismiin että kommunismiin. Todettakoon, että minä en enää ymmärrä yhtään, mihin tässä viitataan. Mutta ei kai sillä nyt ole tarkoitukseen, kunhan nyt heitellään näitä eri historiallisia aatesuuntauksia kokoomuksen suunnalta.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on nyt tällainen tilastollinen kysymys. Juristit eivät oikein ymmärrä tilastotiedettä. Kyllähän se niin on, että mediaani tarkoittaa vain sitä kolmatta vapaata aikaa, joka sieltä saa. Suurin osahan näistä potilaista tulee paljon nopeammin. Eivät kaikki odota 42 päivää.

Välihuuto!

Samana päivänä pääsee joo.

Valtuutettu Kaleva

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

13.12.2017

En nyt halua tässä vedota kommunismiin enkä kansallissosialismiin, mutta haluaisin nyt pyytää niitä tahoja, jotka täälläkin salissa uupumatta jaksavat toistella sitä mantraa, että Suomessa tämä sote-järjestelmä toimii hyvin, että nämä tahot nyt selittävät minulle sen, minkä takia niin valtavan monet esimerkiksi suomalaiset eläkeläiset haluavat hoidattaa itsensä Suomen sijaan Espanjassa, jossa lääkäreitä, valtuutettu Raatikainen, on asukaslukuun nähden paljon vähemmän kuin Suomessa. Nämä ihmiset ovat äänestäneet jaloillaan, ja uskon vahvasti, että he ovat tehneet sen vakaan harkinnan tuloksena.

Tunnetun angloamerikkalaisen sanonnan mukaan sitä, mikä ei ole rikki, ei myöskään pidä korjata, mutta sote selvästi on rikki, joten se pitää korjata. Sen vuoksi kannatan lämpimästi valtuutettu Sazonovin vastaehdotusta ja kannatan myös valtuutettu Asko-Seljavaaran vastaehdotusta.

Kiitos.

Valtuutettu Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Jos tätä ei tarvitse korjata tai ei, siitä varmasti on paljon erilaisia näkemyksiä täällä, niin kuin on tullut esiin, valtaosa salista ja sitten on muutama kokoomuslainen, ehkä jopa suurin osa heidän ryhmästään – ei onneksi kuitenkaan kaikki. Millä tavalla korjataan, jos jotain korjataan? Ei ainakaan kannata korjata miten sattuu. Juuri edellisessä puheenvuorossa totesin, että jos tämä jonoasia valtakunnallisesti olisi se asia, se olisi huomattavan edullista korjata ihan vain lääkäri- ja terveydenhoitajavakansseja lisäämällä ja se olisi merkittävästi halvempaa kuin yritysvoittoihin ohjattavat varat, mitä jotkut kokoomuslaiset täällä ajavat.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Valtuutettu Kalevalla nyt oli looginen ajatteluvirhe tässä. Hän oletti, että ne, jotka vastustavat kokoomuksen ajamaa niin sanottua valinnanvapausmallia eli yhtiöittämistä, yksityistämistä ja veroparatiiseissa toimivien yritysten voitontavoittelun helpottamista, olisivat sitä mieltä, että meidän nykyinen sosiaali- ja terveystalouden järjestelmä olisi täysin toimiva ja siinä ei tarvitse mitään muutoksia tehdä. Ei tietenkään. Juuri

13.12.2017

---

täällä on moni kertonut siitä, miten eduskuntapuolueet yhdessä olivat uudistamassa sen vuoksi, että se tarve vaatii uudistusta. Mutta nyt kysymys tässä lausunnossa on siitä, että tähän poliittiseen lehmänkauppaan, jota hallitus kokoomuksen johdolla yrittää viedä läpi asiantuntijoiden kritiikistä ja vastustuksesta huolimatta, tähän suhtaudutaan kriittisesti, vaikka näemme, että soteen tarvitaan uudistusta.

Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Arhinmäki tuossa oikeastaan jo vei puheenvuoroni. Yhdyn lämpimästi siihen, että korjataan vain sitä, mikä on rikki. Toisin sanoen korjataan nykyistä järjestelmää sovelialta osin ja ennen kaikkea korjataan hallituksen ajattelua valinnanvapauslaiksi, joka – jos mikään – on rikki.

Valtuutettu Raatikainen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Kalevalle. En ole juurikaan perehtynyt Espoon terveydenhoitoon, mutta ainakin ne ihmiset, jotka siellä asuvat, aika monet käyvät kyllä edelleen hoidattamassa itsensä Suomessa. Olen paremminkin perehtynyt arabimaiden terveydenhoitoon. Esimerkiksi Jordaniassa toimii erittäin hyvin. Suosittelen Kalevaakin tutustumaan näihin ehkä paremmin.

Apulaispormestari Vesikansa

Hyvä puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Me kaikki varmasti haluamme lähteä sinne, minne tiedämme, että olemme seuraavaksi menossa, mutta kun täällä on niin paljon keskusteltu Helsingin terveysasemien kiireettömään hoitoon pääsystä, halusin vielä korjata yhden asian. Meillä mitataan nimenomaan kiireettömään hoitoon pääsyä, joka ei ole kiireellistä toisin kuin päivystys. Täällä on puhuttu näistäkin asioista vähän ristikkäin. Silloin kun mitataan T3-aikaa, katsotaan, mikä on kolmas vapaana oleva kiireetön ajanvarausaika kalenteripäivässä, ja näitä aikoja, joista täällä on keskusteltu, on saatu Helsingissä koko ajan systemaattisesti pienemmään. Keskimäärin meillä pääsee, keskiarvo on 12 ollut edellisessä kuussa. Nyt se on noussut 17:ään, mutta puhutaan siitä ajasta, jolloin nimenomaan ei-

13.12.2017

---

kiireellinen asia pystytään hoitamaan, ja kun kyse on mediaanista, todellakin ymmärrätte, että siellä pääsee myös huomattavasti nopeammin. On aivan totta, että meillä on terveysasemia, joilla on edelleen erittäin paljon vielä korjattavaa, mutta toivoisin, että me pysyisimme näissä asioissa todella faktoissa.

Täällä on keskusteltu siitä, että vastustetaan sote-uudistusta. Helsingin kantahan on, että sote-uudistus ehdottomasti tähän maahan tarvitaan. Se on erittäin tarpeellinen, mutta juuri tämä malli ei tuo meille parannusta, ei kustannustehokkuudessa, ei myöskään terveyden ja hyvinvoinnin tasa-arvoisuudessa, niissä keskeisissä tavoitteissa, joille tämä malli ja uudistus on nyt esitetty. Nimenomaan toivomme, että tätä mallia kehitetään, ja silloin ehkä löydämme vastaukset niihin keskeisiin ongelmiin. Muistutan vielä valtuustoa, että olemme myös sopineet kaupunkistrategiassa, että huolimatta sote-uudistuksesta kehitämme omia palveluitamme, ja toivon, että tämä valtuusto on tukemassa niitä tavoitteita, joita erittäin paljon teemme omien palveluidemme parantamiseksi.

Kiitos.

Valtuutettu Koulumies (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Olisin kysynyt apulaispormestarilta tähän äskeiseen puheenvuoroon liittyen, miten käytännössä tilastoidaan sitä, kuinka niitä aikoja on tarjolla. Jos nyt ajatellaan, että ihminen sairastuu, hän soittaa terveysasemalle, ei varmaan heti pääse läpi, mutta sieltä soitetaan takaisin takaisinsoittojärjestelmässä. Sitten hän kysyy, milloin minä pääsisin lääkäriin, että nyt on tällainen ja tällainen vaiva. Hänelle sanotaan, että seuraava vapaa aika olisi tuossa vaikka ensi viikolla tai milloin se nyt onkaan. Henkilö toteaa, että en minä nyt viitsi odottaa niin pitkälle. Meneinkin nyt omalla kustannuksella vaikka yksityiselle. Tässä olisi ollut apua tarvitseva ihminen. Hän ei saanut aikaa. Millä tavalla tämä käytännössä näkyy siellä sosiaali- ja terveysviraston tilastoissa? Kuinka paljon tällaisia tapauksia on? Minulla on sellainen käsitys, että heitä on paljon. En ole saanut tähän vastausta.

Valtuutettu Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

13.12.2017

Kuten apulaispormestari Vesikansan puheenvuorossa kävi ilmi ja äsken valtuutettu Koulumiehen puheenvuorossa, nämä päivystys- eli kiireelliset ja kiireettömät asiat varsin usein sotkeentuvat tässä keskustelussa. Tämä mediaanikeskusteluhan koskee näitä kiireettömiä aikoja, niin kuin apulaispormestari hyvin tuossa selosti. Tosin hänellä taisivat mennä lokakuu ja marraskuu sekaisin. Kaupungin nettisivuilta nämä löytyvät kaikille tiedoksi joka ikisen terveysaseman osalta mediaaniluku T3-ajalle ja terveysasemien keskiarvo, joka tosiaan nyt joulukuussa on ollut 17, marraskuussa 14 ja lokakuussa 12. Täällä on varsin isoja eroja terveysasemien välillä, mutta on hyvä huomata myös, että saman terveysaseman osalta nämä kuukausittaiset vaihtelut ovat varsin suuria. Yhtenä esimerkkinä Kivikko, jossa on ollut lokakuussa mediaani 1 ja joulukuussa 18.

Valtuutettu Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Keskustelu siitä, pääseekö Helsingissä terveysasemille nopeasti vai ei-kö pääse, on minusta pikkuisen epäolennainen yksityiskohta tässä koko kysymyksessä. Siinä, onko sote-uudistus tarpeellinen, on paljon isommista asioista kysymys, vaikka sinänsä en kiellä, etteikö terveysasemille nopeasti pääseminen olisi tärkeää.

Tähän valtuutettu Kalevan puheenvuoroon, väitteeseen, että täällä jotkut eivät haluaisi korjata meidän sote-palvelujärjestelmäämme. Minun käsittääkseni kukaan tässä salissa ei ole sitä mieltä, että meillä on tällä hetkellä riittävän hyvin toimiva sote-palvelujärjestelmä. Ymmärtääkseni meillä on hyvin vahva yksimielisyys siitä, että me tarvitsemme sote-uudistuksen. Kysymys on enemmän siitä, mitä osia tästä järjestelmästä korjataan, ja tässä hallituksen esityksessä lähdetään rikkomaan sellaisia osia, jotka tällä hetkellä toimivat hyvin, ja siinä ei korjata niitä osia, jotka toimivat huonosti. Tämä on minusta hyvin huono ratkaisu. Esimerkiksi näitä osia, jotka tällä hetkellä toimivat hyvin: meillä on hyvä, toimiva, laadukas, kustannustehokas erikoissairaanhoito, joka tässä hallituksen esityksessä laitettaisiin aivan palasiksi. Terveystenhuoltojärjestelmämme on myös suhteellisen kustannustehokas kaiken kaikkiaan. Kustannukset eivät ole suhteettomat, mutta valinnanvapausmalli todennäköisesti räjäyttäisi nämä kustannukset käsistä.

Taas esimerkkejä asioista, joita pitäisi korjata mutta tämä malli ei korjaa: Meidän terveydenhuoltojärjestelmämme yksi ongelma on eriarvoisuus. Voidaan olettaa, että valinnanvapaudesta tässä muodossa hyötyvät eniten muutenkin hyväosaiset ja ne, joille palveluitten käyttäminen

13.12.2017

---

on muutenkin helpointa ja jotka eivät tarvitse palveluita erityisen paljon. Toinen tämän hetken ongelma on se, että ihmisiä juoksutetaan luukulta luukulle, palvelujärjestelmä on pirstaleinen ja sopivia palveluita on vaikea löytää. Tällaisen palveluviidakon tämä valinnanvapausmalli nostaa potenssiin 10, kun tämä hajoaa entistä pienemmiksi palasiksi eri yrityksiin.

Valtuutettu Kaleva (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Vuorjoelle. Kyllä minä näen, että hoitoonpääsy ja nopea hoitoonpääsy on aivan olennainen osa tässä sote-palveluissa, ainakin jos katsotaan asiakkaan ja potilaan näkökulmasta eikä prosessin ja järjestelmän näkökulmasta. On hienoa, että tässä vallitsee yksimielisyys, että tätä täytyy korjata, mutta haluaisin kyllä vielä kuulla ihan sen perusteen, minkä takia tämä valinta, valinnanvapaus – se että saa valita useammista vaihtoehdoista – on niin kauhea mörkö. Sitä en kerta kaikkiaan ymmärrä.

Kiitos.

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä lopuksi muutaman asian haluan vielä tarkentaa. Ensinnäkin on erittäin tärkeää, että näitä lausuntoja annetaan nimenomaan niistä asioista, mitä koetaan ongelmalliseksi, mutta myös mainitaan ne asiat, jotka ovat positiivisia ja nähdään hyviksi. Silloin kun hallituspuolueiden eduskuntaryhmät päättivät, että tämä esitys on sellainen, että se voidaan lähettää lausuntokierrokselle, ainakin STT:n viestin mukaan eduskuntaryhmät päättivät nimenomaan siitä, että esitys hyväksytään lähetettäväksi lausuntokierrokselle, ei siitä, että se sisällöltään sellaiseen hyväksytään. Siksi nyt nämä kaikki lausunnot, joita tästä esityksestä annetaan, on luvattu ottaa vakavasti. Odotan ja toivon, että näin tehdään.

Jonokysymyksestä vielä sellainen huomio, että silloinhan jos jono on staattinen eikä se kasva, sehän ei kerro välttämättä mistään resurssien vähyydestä. Sitten jos jono pitenee koko ajan, silloin resursseissa on vähyyttä. Monessahan sairaanhoitopiirissä esimerkiksi on saatu jonoja vähennettyä toimintatapoja muuttamalla ja järjeistämällä ja esimerkiksi

13.12.2017

---

karsimalla sitä, kuinka monta kontrollia on missäkin vaiheessa ja miten esimerkiksi lähetteet otetaan vastaan ja kuka ne tarkastaa. Hyvin monenlaisia toimintatapoja muuttamalla on saatu jopa hyvin lyhyessä ajassa lyhennettyä jonoja. Ei se automaattisesti tarkoita sitä, että tarjontaa pitää lisätä, vaan toimintatapojen muuttaminen voi joskus olla jopa tehokkaampaa ja nopeampaa.

456 §

Esityslistan asia nro 5

SELVITYS VUODEN 2016 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA SUORITETUISTA TOIMENPITEISTÄ

Valtuutettu Koivulaakso

Kiitos, puheenjohtaja.

Ajattelin jatkaa tällä samalla viiltävän analyttisellä linjalla kuin tähän asti sote-keskustelussa.

Hyvä valtuusto.

Kiitos ensin kaupunginhallitukselle sen antamasta selvityksestä ja arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä. Kiitokset myös edelliselle tarkastuslautakunnalle ja tarkastusvirastolle perusteellisesta arviointikertomuksesta, jonka pohjalta nyt tämä prosessi on edennyt.

Nostan seuraavaksi esiin muutamia huomioita liittyen arviointikertomuksessa olleisiin toimenpidesuosituksiin ja totean nyt ensi alkuun, että tässä ei ole tyhjentävä luettelo näistä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta voidaan todeta, että arviointikertomuksen ehdottamiin toimenpiteisiin on ryhdytty, sillä kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet valmistellaan valtuuston päätettäväksi ensi vuoden alussa. Toimialan sisäisen valvonnan riskienhallinnan kuvaukset käydään ensi vuoden aikana sen pohjalta. Soten ja varhaiskasvatuksen tavoitteiden osalta voidaan todeta, että sitovat tavoitteet ja niiden toteutumisesta on mittarit talousarvioista. Siltä osin toimitaan suositusten mukaisesti. Toisaalta taas vuokra-asuntojen peruskorjauksia koskevaa tavoitetta ei ole asetettu talousarviossa sitovaksi, kuten tar-

13.12.2017

---

kastuslautakunta on edellyttänyt. Tähän kannattaa kiinnittää huomiota seuraavina vuosina.

Arviointikertomus toteaa, että strategiaehdotusta olisi kehitettävä niin että asetetut tavoitteet on määritelty riittävän täsmällisesti. Niiden toteutumista voidaan mitata, ja niistä voidaan johtaa käytännön toimenpiteitä toimialatasolla. Lisäksi strategian toteutumisen raportointia olisi kehitettävä niin että talousarviossa esitetyt toimenpiteet ja tavoitteet voidaan kytkeä aiempaa selkeämmin strategian tavoitteisiin.

Tästä voidaan todeta, että ensi vuoden talousarviosta ei ole voitu täysimääräisesti huomioida tätä uutta strategiaa, mutta vuoden 2019 osalta kanslia on vastannut aikovansa ohjata toimialat kolmannen suosituksen mukaisesti. Johtopäätöksen voidaan sanoa, että kaupungin strategia on laadittu niin että suositusten toteutumista täsmäntävät toimenpiteohjelmat ja kehitettävät mittarit ovat keskeisessä roolissa, kuten arviointikertomus suosittaa.

On energiatehokkuustavoitteita, niiden toteutumista ja energiankulutuksen seuraamiseen liittyviä suosituksia, ja niihin kaikkiin toimenpiteisiin on ryhdytty. Tilinpäätösraportoinnista tarkastuslautakunta totesi arviointikertomuksessa, että sitä on kehitettävä uuden organisaatorakenteen mukaisesti niin että tilinpäätös kuvaa paremmin toimialan tuloksellisuutta ja tilivelvollisuuden toteutumista. Käytännössä tämä tulee ottaa huomioon jo talousarviota laadittaessa.

Kanslian mukaan toiminnan tuloksellisuuden näkökulma tullaan korostamaan joulukuussa annettavissa tilinpäätösohjeissa. Tältä osin arviointikertomuksen suositus toteutuu. Kanslia ei kuitenkaan ottanut kantaa toteamukseen, että käytännössä tämä tulee ottaa huomioon jo talousarviota laadittaessa, mikä olisi erittäin tärkeää, koska tilinpäätöksessä raportoidaan talousarvion toteutumisesta. Tähän on syytä kiinnittää huomiota jatkossa.

Suurten liikenneinvestointien ja tontinluovutuksen koordinaatiosta tarkastuslautakunta totesi, että kaupunginkanslian ja kaupunginsuunnitteluviraston tulee saattaa loppuun liikennehankkeiden käsittelyohjeen valmistelu niin että siinä huomioidaan myös hankkeiden vaikutuksen maan arvon nousuun. Tämä päivitystyö on osittain kesken, ja maan arvonnousun huomioinnista ei selvityksessä mainita mitään. Tähän suositukseen on syytä kiinnittää huomiota.

Terveysasemapalveluiden osalta hoitoonpääsyä on onnistuttu parantamaan ja alueellisia eroja odotusajoissa kaventamaan. Tähän on ryhdytty. Edellä mainitun perusteella totean, että pääosin tarkastuslauta-

13.12.2017

---

kunnan suositukset on otettu huomioon. Tähän lopuksi luettelen vielä muutaman sellaisen kohdan, johon on syytä kiinnittää huomiota jatkossa. Liikuntatoimi ei ole toistaiseksi raportoinut suunnitelmia erityisesti sukupuolten tasa-arvon näkökulman ottamisesta huomioon, mutta toisaalta tämä on ilmeisesti käynnistymässä. Erityisryhmien asumisen osalta tilanne on hieman parantunut, mutta suositellut toimenpiteet ovat vielä keskeneräisiä. Kotihoidon riittävyden ja ikääntyneiden palvelutarpeeseen liittyen kotona asumista tukevia palveluita on lisätty, mutta kasvavan asiakasmäärän kanssa kyseessä lienee ikuisuusongelma. Haasteeksi jääkin, miten uuden strategian kohta ympärivuorokautinen hoitoonpääsy turvataan silloin kun hoidon turvaaminen kotona ei ole enää mahdollista, tullaan toteuttamaan. Tähän lienee syytä kiinnittää huomiota seuraavaan kertaan.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta lapsivaikutuksen arvioinnista on järjestetty koulutusta, mutta nähtäväksi jää vielä, miten se vaikuttaa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kertoo parantaneensa kerhotoiminnan mahdollisuuksia ja pyrkivänsä uudistamaan koulujen lukitusjärjestelmiä omavalvonnan mahdollistamiseksi. Erityisesti kulttuuriharrastusten käyttöön soveltuvien tilojen saaminen käyttöön on kuitenkin ollut haasteellista, ja siihen on syytä kiinnittää edelleen jatkossa huomiota.

Kiitos.

Valtuutettu Aro

Puheenjohtaja, pahoittelen. Siellä tapahtui pieni sekaannus puheenvuoroissa.

Yksi arviointikertomuksessa esiin nostetuista kysymyksistä oli, onko kaupunki toteuttanut sukupuolten välisen tasa-arvosuunnitelman toimenpiteitä lasten ja nuorten palveluissa. Selvityksessä saadun vastauksen mukaan toimiin on jo aiemmin ryhdytty muun muassa varhaiskasvatuksessa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tuo lausunnossaan hyvin esiin sen, että äskettäiset varhaiskasvatuslain muutokset heijastuvat myös kaupungin toimintaan. Uusi varhaiskasvatuksen suunnitelma on otettu käyttöön elokuussa, ja se tulee tukemaan kasvattajien tärkeää työtä sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseksi.

Sukupuolisensitiivinen varhaiskasvatus on kuitenkin oma erityisosaamisen alueensa. Siksi sen soveltaminen vaatii koulutusta. Koulutusta järjestetään, mutta käytännössä varhaiskasvatuksen henkilökunnan on kuitenkin ollut haastavaa osallistua koulutuksiin työaikansa puitteissa muun muassa sijaisjärjestelyistä johtuen. Siksi olen tehnyt järjestel-

13.12.2017

---

mään ponsiesityksen siitä, että kaupunki selvittäisi mahdollisuuksia edistää henkilökunnan osallistumismahdollisuuksia koulutuksiin sukupuolisensitiivisestä varhaiskasvatuksesta. Näin vahvistettaisiin henkilökunnan osaamista asiassa ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista Helsingissä. Saatavilla olevat koulutukset ovat edullisia ja jopa ilmaisia, mutta itse koulutukseen osallistuminen vaatii kaupungilta tukea asialle. Siksi kiitän lämpimästi, mikäli valtuutetut voisivat harkita tukevansa ponsiesitystäni.

Valtuutettu Alametsä

Arvon puheenjohtaja, valtuutetut ja kaupunkilaiset.

Kiitän valmistelijoita hyvästä selvityksestä ja toimenpiteistä, joita on tehty. On ilo nähdä, että moni asia Helsingissä kehittyy hyvään suuntaan. Samalla tehtävää riittää vielä paljon niin kuin kaikki tiedämme. Olen aloittanut tarkastuslautakunnan jäsenenä hiljattain, ja syksyn mittaan me olemme törmänneet jo parikin kertaa sellaiseen ongelmaan, minkä haluaisin tässä nostaa esiin. Esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteiden palveluiden toimivuutta ja vaikuttavuutta on meillä hankalaa mitata, koska ei ole saatavilla riittävää määrää tuoretta dataa. Helsingin kaupungin pitäisi palveluissaan seurata päämäärätietoisesti asiakastyytyväisyyttä, palveluiden tehoa ja myös silloin kun on aiheellista esimerkiksi omaisten näkemyksiä. Tämä korostuu omaishoidossa, saattohoidossa ja tämän tapaisissa palveluissa.

Ehdottomasti näissä pitäisi kuulua myös potilaiden, asiakkaiden ja läheisten mielipiteet, jotta me voimme aidosti kehittää palveluitamme ja nostaa ne uudelle tasolle Helsingissä. Esimerkiksi mielenterveyspalveluissa tässäkin mainittu hoitojaksojen lyheneminen ei aina kerro pelkäästään hoidon laadusta, koska potilaat voivat samat henkilöt kirjautua ulos palveluista, palata niihin taas uudelleen ja välttämättä ei ole seurattu sitä, mikä se koettu hoidon vaikutus oikeasti on. Tarvitaan tarkempia keinoja tämän tilanteen seuraamiseen, jotta tilanne voisi myös parantua ja voimme itse oppia. Mielenterveys- ja -palvelut haluan nostaa erityisesti esille, koska ne ovat myös kaupungille hyvin hintavia, ja yhteiskunnalle sairauspoissaolot mielenterveyssyistä maksavat noin 130 miljoonaa euroa vuodessa. Se on aika suuri summa arvioiden mukaan. Paljon on tehty hyvää työtä, ja edelleen toivottavasti voidaan tätä etenkin sote-puolella kehittää.

Haluaisin myös lämpimästi kannattaa Katju Aron pontta. Yksi tie yhdenvertaisempaan ja turvallisempaan Helsinkiin on koulutus. Meidän täytyy ottaa sukupuolten tasa-arvo ja kasvatus tässä vakavasti. Meidän

13.12.2017

---

tulee ehdottomasti selvittää keinoja ja edistää henkilökunnan mahdollisuuksia hankkia lisäkoulutusta sukupuolisensitiivisestä varhaiskasvatuksesta. Tämähän on myös Helsingin kaupungin strategiassa yksi tärkeä pointti. Meidän tavoitteenamme on tasa-arvoisempi kaupunki myös strategiahankkeen kautta. Minäkin olen Helsingin tasa-arvotoimikunnan puheenjohtaja ja odotan innolla tämän työn alkamista ja jatkumista. Tähän liittyen saa aina olla yhteydessä, mikäli jotain ideoita ja näkemyksiä tulee.

Kiitoksia kovasti teille. Nyt etenkin kun tämä Me too -kampanja on varmasti näkynyt kaikkien sosiaalisessa mediassa, koen, että meidän on hyvin tärkeää ottaa vakavasti yhdenvertaisuus, tasa-arvo, turvallisuus ja kaikenlaisen seksuaalisen ja muun häirinnän ja väkivallan vähentäminen. Silloin me luodaan Helsinkiä, josta me voimme olla todella ylpeitä. Jatketaan tätä työtä yhdessä.

Valtuutettu Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä tarkastuslautakunnan puheenjohtajan puheenvuorossa todettiin lapsivaikutusten arviointia annetun kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla. Totta tietysti on, että tarkastuskertomus viittaa vain siihen, että kouluverkkoa tehdessä lapsivaikutusten arviointia olisi parannettava. Nyt on siinä annettu koulutusta. Hyvä niin. Kiitoksia kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle. Haluan kuitenkin tässä yhteydessä vahvasti muistuttaa siitä, että lapsivaikutusten arviointi ei ole kasvatuksen ja koulutuksen eikä muutenkaan pelkästään lapsiin kohdistuvien palvelujen kannalta tarpeellinen toimenpide, vaan kysymys on kaikesta päätöksenteosta. Tätä koulutusta olisi syytä antaa kaikilla toimialoilla. Kaikissa asioissa pitäisi suorittaa lapsivaikutusten arviointi.

Vuoden 2019 budjetin osalta voidaan tietysti jo tässä yhteydessä huomauttaa, että sen budjetin valmistelussa on syytä hyvin painokkaasti ottaa lapsivaikutusten arviointi huomioon. En esitä pontta tästä asiasta, koska siitä on jo hyväksytty valtuuston päätös kertaalleen. Oletan, että valtuuston päätös otetaan vakavasti myös budjettivalmistelussa.

Valtuutettu Pennanen

Kiitos, puheenjohtaja.

13.12.2017

Tässä selvityksessä puhutaan avoimen datan hyötyjen mittaamisesta. Nyt avoimen datan suhteen julkisen toiminnan lähtökohtana tulisi olla, että julkinen tieto on vapaasti saatavissa, ja tämän avoimen datan tapauksessa hyötyjen mittaaminen on tosi hankalaa, koska sitä voidaan käyttää hyvin monella eri tavalla, ja useimpia niistä käyttötavoista ei ole vielä ollenkaan keksitty. Kyseessä on alusta, joka mahdollistaa uusien käyttötapojen kehittämisen. Nyt jos mietitään IT-palvelujen hankintaa, siinä pitäisi olla lähtökohtana ratkaisut, jotka tukevat avoimia rajapintoja ilman lisäkustannuksia, ei se, että käytetään rahaa avoimen datan hyötyjen mittaamiseen.

Nuorisotiloista kommentoisin, että keskustassa on yleisesti ottaen aikaan liian vähän nuorisotiloja. Käytännössä rautatieaseman ja Kampin keskuksen liepeet ovat niitä nuorisotiloja, missä nuoret hengaavat. Keskustassa on kuitenkin paljon vuokraamatonta liiketilaa, joka voitaisiin avata kulttuuri-, opetus- ja kohtaamiskäyttöön myös nuorisolle Varraamon kautta. Tämä sopisi myös kaupungin strategiaan. Kannatan vaakaikäytetyn tilan avaamista nuorisotiloiksi keskustassa.

Koulutilojen suhteen tässä nyt hyvin puhuttiin siitä, että avataan iltaisin kaupunkilaisten käyttöön koulujen tiloja, ja sitten tulisi omatoiminen lukkojärjestelmä, että esimerkiksi jollain HSL-kortilla voi mennä sisään sinne, kun on varannut tilan. Tässä olisi nyt tosiaan tärkeää, ettei siiloututa siihen, että tehdään jokin erityinen systeemi kouluille vaan että tehdään sama järjestelmä kaikkiin tiloihin. Myös esimerkiksi kaupungin neuvottelutiloihin ja vastaaviin on se sama lukkojärjestelmä, ja kaikki tilat liittyvät samaan varaamojärjestelmään. Tässä on tärkeää varoa siiloutumista ja tehdä kaupunkilaisille yksi käyttöliittymä, jonka kautta he voivat käyttää näitä tiloja.

Kiitos.

Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Suomenlinnan kirjastohan on siitä esimerkki, että sinne pääsee kirjastokortilla, vaikka siellä ei ole henkilökuntaa. Toki en ole sen kannalla, että kirjastossa ei olisi jatkossa henkilökuntaa muualla. Suomenlinnasakin sitä voisi toki olla, mutta siinä mielessä kannatan Pennasen ehdotusta ja nimenomaan tällainen sama kuvio, joka fudaa joka paikassa.

Kiitos.

13.12.2017

Ledamoten Wallgren

Bästa ordförande.

Jag bad om ordet för att understöda fullmäktigeledamot Katju Aros utmärkta klämförslag, men det har redan blivit understött, så att saken är klar.

Tack.

Valtuutettu Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluaisin nostaa esille 2 kohtaa, jotka liittyivät näihin sote-viraston arviointeihin, ja minulla olisi myös niihin liittyen kysymykset asiasta vastaavalle apulaispormestarille. Tässä oli ensinnäkin arviointikertomuksessa edellytetty, että kehitetään palveluita siten, että päihde- ja mielenterveysasiakkaat saavat asumiseen siihen tarvittavan tuen. Tämähän on asia, joka on meillä ollut ongelma jo pidempään, että meillä on mielenterveyskuntoutujien tuettuun asumiseen jonoa. Meidän ryhmämme on esittänyt lisää rahaa budjettineuvotteluissa näihin jonojen purkuihin. Tässä vastauksessa oli, että tuettua asumista on lisätty. Haluaisin kysyä, kuinka pitkä tällä hetkellä on jono, kuinka paljon tuettua asumista on lisätty ja onko lisäys riittävä.

Toiseksi kiinnitän huomiota siihen, että tarkastuslautakunta edellytti varmistamaan, että iäkkäiden palveluasumista on tarpeeseen nähden riittävästi. Tähän ei ollut vastattu. Tästä haluaisin kysyä, miksi tähän ei ollut vastattu ja miten tämä asia aiotaan varmistaa, koska palveluasumisen riittävyys on meillä todella iso kysymys ja pulma.

Kiitos.

13.12.2017

---

457 §

Esityslistan asia nro 6

LÄNSI-PAKILAN PAKILANTIEN JA VÄLITALONTIEN RISTEYKSEN YMPÄRISTÖN ASEMA-
KAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12249)

Valtuutettu Klemetti

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Olen Pakila-seuran puheenjohtaja ja haluan lyhyesti kertoa tämän nyt käsittelyssä olevan asemakaavamuutoksen ja sitä ohjaavien suunnitteluperiaatteiden synnystä Pakila-seuran ja alueen asukkaiden vinkkelistä. Pakila-seura on Itä- ja Länsi-Pakilan, Paloheinän ja Torpparinmäen alueen asukas yhdistys. Pakila-seura on teettänyt 2 aika laajaa asukaskyselyä vuonna 2012 ja tänä vuonna 2017 keväällä. Niillä kartoitettiin alueen asukkaiden mielipiteitä eri asioihin. Molempiin kyselyihin saatiin varsin hyvä vastausprosentti, noin 800 vastausta, joka tarkoittaa liki 15:ttä % alueen talouksista. Tätä otantaa voi pitää merkitseväenä.

Molemmissa kyselyissä nousi 2 arvoa yli muiden, arvoja joiden takia alueelle on muutettu ja joiden takia alueella halutaan asua. Nämä arvot ovat pientalovaltaisuus ja luonnonläheisyys. Ensimmäisen kyselyn jälkeen vuonna 2013 Pakila-seura teki vielä tällaisen hienosti sanottua vision eli kirjoitti kyselyn tulokset ylös visioksi Pakilan ja Paloheinän alueen kehittämisestä. Silloin jo oli tiedossa, että ylimalkaan Helsinkiin muuttaa paljon ihmisiä, ja tämän vision painopistealue oli maankäytön suunnitelma jatkossa. Kun maankäytöstä puhutaan pientalovaltaisella alueella, siellähän on paljon sellaisia kantoja, että ei tehdä mitään, säilytetään ihan nykyisellään. Pakila-seura kuitenkin halusi ottaa sellaisen kannan, että pyritään tuomaan oma paikallistuntemus maankäytön suunnitteluun. Tässä visiossa tarpeeseen tiivistää kaupunkirakennetta vastattiin muutamilla ideoilla, joista yksi oli tämä, että aloitettaisiin pientalovaltaisen alueen tiivistäminen tiivistämällä ensin kokoojakatujen varsille. Sitten mentiin tämän vision kanssa silloiseen kaupunkisuunnitteluvirastoon ja esiteltiin se siellä. Siellä kävi ilmi, että kaupunkisuunnitteluvirastossa oli ajateltu kanssa samoin eli oli nimenomaan tätä Pakilantietä ja sen vartta ajateltu ensimmäisen tiivistämiskohteena. Päätettiin tehdä yhteistyötä, ja yhteistyön tuloksena syntyivät suunnitteluperiaatteet Pakilantien varren kiinteistöille loppuvuonna 2014. Tässä kun näitä suunnitteluperiaatteita suunniteltiin, Pakila-seuran tavoitteena oli

13.12.2017

---

tiivistää, saada alueelle lisää pieniä asuntoja ja luoda keskuskatu, jossa olisi palveluja ja syntyisi kohtaamista.

Nyt tässä kuluukin aikaa. Tiivistän tämän puheenvuoron siihen, että nyt meillä on 4 tämän suunnitteluperiaatteen mukaista kaavaa päätettävänä, ja kannatan sitä. Haluan kiittää kaupunkisuunnittelua hyvästä yhteistyöstä ja olisin vielä heittänyt muutaman idean, miten me saisimme lisää tontteja, mutta en heitä.

458 §

Esityslistan asia nro 7

HERTTONIEMEN SAIRAALAN ALUEEN ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAN MUUTOS (NRO 12444)

Apulaispormestari Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tiiviisti 2 asiaa. Valtuutettu, kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Arhinmäen tekemään ponsiehdotukseen... Jätetty pois, joten siihen asiaan en totea mitään. Sanon sitten vain, koska se asiahan on hyvässä hoidossa yhteistyössä niin kaupunkiympäristön kuin kirjastosta ja nuorisosta vastaavan toimialan kanssa.

Tähän loppuun totean vain, että tämän vuoden aikana Helsingin kaupunginvaltuusto, jos nyt tämä käsittelyssä oleva asemakaava tulee hyväksytyksi, vuoden aikana olemme täällä hyväksyneet asuinkerrosalaa 582 000 kerrosneliömetrin verran. Tämä tarkoittaa valmistuessaan asuntoja noin 13 000 helsinkiläiselle, jos laskemme sen mukaan, miten väljästi helsinkiläiset tyypillisesti tällä hetkellä asuvat. Tavoitteemme, jonka olemme asettaneet sekä täällä valtuustossa että johon olemme sitoutuneet sopimuksessa valtion kanssa asettaa meille tavoitteeksi 600 000 kerrosneliömetrin kaavoittamisen, eli tämä 582 000 jää hieman jälkeen asettamastamme tavoitteesta mutta on selvästi oikean suuntainen. Viime vuonna asemakaavoja hyväksyttiin 561 000 kerrosneliömetriä ja sitä edellisenä vuonna alle 450 000 kerrosneliömetriä. Jos nyt tämän valtion kanssa solmitun sopimuksen jäljellä olevana aikana vain hieman petraamme tahtia tämän ja edellisen vuoden tasosta, silloin

13.12.2017

---

olemme pystyneet täyttämään omat sitoumuksensa. Tästä suorituksesta omasta puolestani kiitokseni teille kaikille ja kaikille niille, jotka ovat tätä asemakaavoitustyötä olleet tekemässä.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Yleiskaava, jonka olemme täällä hyväksyneet ja jonka oikeusasteet joko hyväksyvät tai eivät hyväksy, yksi osa siitä on täydennysrakentaminen – merkittävä osa, jolla saadaan lisää asuntorakentamista. Vanha Herttoniemen alue on yksi näistä alueista, joissa tämä on yksi osa täydennysrakentamista. Nyt poistuvan sairaalarakennuksen tilalle kaavoitetaan asumista. Toisella puolella katuja on jo kaavoitettu nykyisen nuorisotalon kirjaston paikalle, ja osa rakentuu jo Siilitien varteen.

Se, minkä takia tulin pitämään puheenvuoron, on muutama huomio. Mihin me tarvitsemme täydennysrakentamista ylipäänsä, on se, että pystytään säilyttämään tai jopa parantamaan alueella palveluita. Esimerkiksi Herttoniemessä on ollut huoli Erätorin palveluista, ja toivon mukaan se, että tälle alueelle täydennysrakennetaan, pystyy pitämään huolta kaupallisista palveluista. Toisaalta tämä on hirveän tarkkaa työtä siinä mielessä, että lähialueet ovat ihmisille hirveän tärkeitä ja rakkaita ja että keskusteluyhteys asukkaiden kanssa on toimiva, että löydetään sellaisia ratkaisuja, joissa eivät asukkaat koe, että heidän lähiympäristöään jyrätään. Tästä esimerkiksi nyt tämä kaava on esimerkki, että se on siltä osin onnistunut. Samaan aikaan kun ajatellaan tätä Herttoniemen tiivistämistä – näitä kaavoja on varmaan tulossa vielä lisää vähän pienempiä – yksi keskeinen kysymys on Herttoniemen metroaseman ympäristö ja mitä sille tehdään. Tämä on sellainen asia, joka on puhuttanut Herttoniemessä hyvin paljon. Ihmiset ovat vähän kysymysmerkkeinä siitä, että miten siihen voidaan vaikuttaa. On puhuttu siitä, että tulee arkkitehtuurikilpailu, mutta toisaalta nyt on käynyt ilmi, että mahdollisesti se onkin kumppanuuskaavoittamista, jolloin asukkaat eivät pystyisi siihen kohtaan vaikuttamaan kaikkein eniten. Samaan aikaan jos ajatellaan, miten merkittävä se on keskuksena: siellä on vanhan Herttoniemen keskus, Herttoniemenranta jossa asuu noin 10 000 ihmistä ja Itäväylän varteen teollisuusalueelle ollaan nyt, tulee ensi vuonna tänne valtuustoon. Yli 4 000 ihmiselle ollaan kaavoittamassa asuntoja. Se tulee olemaan keskus itse asiassa aika suurelle suomalaiselle kaupungille.

Viestini on se, että kun mietitään sitä metroaseman ympäristöä, pitää ymmärtää, mikä merkitys ja miten ison alueen plus kaikki muu bussiliikenne.

13.12.2017

---

kenne se on. Jos lähdetään kumppanuuskaavan kautta, mitkä ovat mahdollisuudet vaikuttaa siihen, minkälainen se on ja mitä siihen tulee? Tämä pitäisi huomioida hyvin voimakkaasti.

Arvoisa puheenjohtaja.

Viimeinen huomio. Tähän kaava-alueeseen kuuluu myös Herttoniemen urheilupuisto, ja se on kieltämättä tasoltaan jossain vuosikymmenien takana. Toivon mukaan tämä kaava nyt samalla kun lähtee rakentumaan, voidaan myös kehittää sitä ihan uudelle tasolle, jotta saadaan nämä liikuntapalvelut, jotka ovat jääneet pahasti jälkeen Herttoniementä urheilukentän osalta, saadaan nostettua ihan uudelle tasolle ja sitä kautta varmasti alueelle muuttaville lapsiperheille ja niiden lapsille ja nuorille erityisesti lisää liikuntamahdollisuuksia tällä alueella.

Valtuutettu Venemies (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, arvoisa puheenjohtaja.

Komppaan valtuutettu Arhinmäkeä tämän Herttoniemen metroaseman ympäristön suunnitteluun esitetyistä ideoista, että satsataan siihen, koska se on todella merkittävä solmukohta tulevaisuudessa yhä suuremmalle asukasmäärälle. Otetaan tämä huomioon.

Kiitos.

Valtuutettu Oskala

Kiitos, puheenjohtaja.

Ajattelin, että minunkin täytyy tässä kohdassa paikallisena miehenä lausua muutama sana, vaikka pikkujoulut tuolla kolkuttelevat oven takana.

Paavolle haluan lisätä vain täydennysrakentamiseen. Olen samaa mieltä Herttoniemen keskuksen tärkeydestä ja siitä, että siitä suunnitellaan oikeasti myös ihmisille kohtaamispaikka, koska se on oikeasti keski-suuren suomalaisen kaupungin keskus. Täydennysrakentamistahan kannattaa senkin takia Helsingin harrastaa, että se on Helsingille erittäin paljon kannattavampaa kuin uudisrakentaminen. Ei tarvitse rakentaa kokonaan uusia katuja.

13.12.2017

Henkilökohtaisesti haluaisin kiittää kaavoittajaa erittäin onnistuneesta kaavasta. Olen niin sanotun umpikorttelin suuri ystävä, ja olen ilolla seurannut, miten tämä perinteinen urbaani kaavoitusmuoto on löytänyt tiensä uusiin kaavoihin monessa paikassa ja kaupungeissamme. Nämä ovat pistetaloja ja olen silti tyytyväinen. Se johtuu siitä, että eri alueilla on kuitenkin erilaisia luonteita, ja tämä täydennys- ja korvausrakentaminen mukailee hienosti sekä massoittelultaan että rakennusten muotokieleltä vanhan Herttoniemen perinteistä ilmettä. Näistä taloista tulee hyvällä tavalla osa vanhaa Herttoniemeä. Siellä vieressä korttelissa on jo muutama talo rakentunutkin, ja ne ovat erittäin raikkaalla tavalla kuitenkin samaa tyyliä kuin koko muu Herttoniemi ja ovat kuitenkin luonteeltaan kivalla tavalla moderneja. Tämä on mainiota, ja uskon, että alueen ja viereen on aikaisemmin päätynyt kaavoja, jotka tuovat yhteensä 1 400 asukasta alueelle. Ne parantavat myös alueen palveluita merkittävästi. Erätori toivottavasti nousee uuteen kukoistukseen ja myös muut alueen palvelut paranevat.

Kiitoksia kaikille osallisille ja pahoittelut pikkujoulujen viivästymisestä vielä kerran.

Valtuutettu Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Sen verran tähän loppuun vielä totean, että kirjaston ja nuorisotalon tuleva sijainti on hieman kysymysmerkki tällä alueella. Onneksi saatiin tällainen kuitenkin linjaus sinne itse kulttuuri- ja vapaa-aika, kirjastolautakunnassa ja valtuutettu Korkkula silloisessa nuorisolautakunnassa, että tähän nykyiseen tilaan ei kosketa ennen kuin uudet tilat löytyvät. Aikamoinen ajojahti tässä oli aikoinaan, vaikka oli ja on täysin toimiva ja vaikka on vanha rakennus, ei ole mitään sisäilmaongelmia. Hertsikkatalo on hyvin toimiva talo, ja toivottavasti löydetään vastaavat tilat siitä jostain alueelta, joka on kyllä aika hyvin tietääkseni skannattu. Ehdoittomasti pitää alueen asukkaiden kanssa tätä hommaa kelata ja kehittää. Tämä alkuperäinen suunnitelma, joka oli, että se olisi tullut kauppakeskuksen yhteyteen, meni puihin. Toivottavasti löytyy Stadin omaa tilaa jostain eikä tarvitse lähteä vuokraamaan sitä arvokkaalla euromäärällä joltain monikansalliselta yhtiöltä.

Kiitoksia.

13.12.2017

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig